
NURMIJÄRVEN KYLÄT JA KYLÄSUUNNITELMAT

Ammattikorkeakoulun opinnäytetyö

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma

Hyvinkää, työn hyväksymispäivä

A handwritten signature in black ink that reads 'Sanna Julkunen'.

Sanna Julkunen

A vertical grey bar located at the bottom center of the page.

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Hyvinkää

Työn nimi Nurmijärven kylät ja kyläsuunnitelmat

Tekijä Sanna Julkunen

Ohjaava opettaja Jukka Korhonen

Hyväksytty _____ . _____ . 20 _____

Hyväksyjä

HYVINKÄÄ

Maaseutuelinkeinojen koulutusohjelma
Maatilatalouden suuntautumisvaihtoehto

Tekijä	Sanna Julkunen	Vuosi 2014
Työn nimi	Nurmijärven kylät ja kyläsuunnitelmat	

TIIVISTELMÄ

Tämä on opinnäytetyö Nurmijärven kylille vuonna 2013 tehdyistä kylien kehittämissuunnitelmista eli kyläsuunnitelmista, kyläkyselyistä ja näiden onnistumisesta. Työn tilaajana on kylien kehittämissuunnitteluprojektia vetänyt Eteläisen maaseudun osajat EMO ry.

Työn tavoitteena on tarkastella kyläkyselyiden ja kyläsuunnitelmien onnistumista, sekä pohtia syvemmin kyläsuunnitelmien ja -kyselyiden tekoa. Opinnäytetyössä on käytetty Nurmijärven kylien kyläkyselyistä saatua tietoa sekä valmiita kyläsuunnitelmia. Näiden lisäksi on käytetty erilaisia aiheeseen liittyviä asiantuntijateoksia sekä verkkosivuja. Käytössä on ollut Eteläisen maaseudun osajat EMO ry:n tiedot kylistä ja niiden kehittämisestä, sekä erilaiset historialliset teokset.

Tutkimusmenetelmänä työssä käytettiin kyläkyselyä, joka toteutettiin Nurmijärven 16 kylälle. Vastauksia kyselyihin saatiin yhteensä 741 kappaletta. Määrällisesti vastausaineisto on merkittävä. Valmiit kehittämissuunnitelmat saatiin projektin myötä 13 kylälle.

Kylien kehittämissuunnitelmat ovat tärkeä työkalu kylien ja kunnan väliselle vuoropuhelulle. Näiden valmistuneiden kehittämissuunnitelmien perusteella on jo aloitettu toimenpiteitä kylien asukkaiden ja ympäristön parantamiseksi. Toimenpiteissä on mukana Nurmijärven kunta, Nurmijärven vesi sekä ELY-keskus.

Avainsanat Nurmijärvi, kylät, kyläsuunnittelu, kylätoiminta,

Sivut 24 s, + liitteet 66 s.

Hyvinkää
Degree Programme in Agricultural and Rural Industries
Agriculture option

Author	Sanna Julkunen	Year 2014
Subject of Bachelor's thesis	Nurmijärven kylät ja kyläsuunnitelmat	

ABSTRACT

This is a thesis about the success of village development plans or village plans and village questionnaire study made for Nurmijärvi villages in year 2013. The subscriber is Eteläisen maaseudun osajat EMO ry who has driven the development projects for the villages.

The objective for this thesis is to examine the success of village questionnaires and development plans and also to consider more deeply the process of making them.

Existing village plans and data gathered from village questionnaires in villages of Nurmijärvi has been used as the base of this thesis. Also relevant web pages and some specialized work has been used for this thesis. Some historical documentation and access to Eteläisen maaseudun osajat EMO ry data about the villages has also been used.

The research method used is village questionnaire study that was done in 16 of Nurmijärvi villages. The answers in this questionner study totaled to 741, which is considered to be a significant take.

As a result from the project a total of 13 villages received a finalized development plan. Village development plan works as an important tool for the communication between villages and the municipals. The delivered development plans have already initiated actions to improve living conditions and environment in this area.

Parties in those projects are the municipality of Nurmijärvi, Nurmijärvi waterworks and ELY-Centre (Centre for Economic Development, Transport and the Environment).

Keywords Nurmijärvi, villages, village development plan, village activity

Pages 24 p + appendices 66 p.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KYLÄ MAASEUDUN TOIMIJANA	2
2.1	Kylien muodostumisen historiaa.....	2
2.2	Kylä.....	4
2.3	Suomen kylät	4
2.4	Kylätoiminta	5
3	KYLÄSUUNNITTELU	6
3.1	Kyläsuunnitelma	6
3.2	Kylätoiminnan rahoitus	8
3.3	Kylätoiminnan järjestäminen ja jäsenet	8
4	KYLÄSUUNNITELMIEN TOTEUTTAMINEN NURMIJÄRVELLÄ VUONNA 2013.....	9
4.1	Nurmijärven kyläsuunnitelmien kyläkyselyt	9
4.2	Kysely ja vastaukset	9
4.3	Kyselyn laatiminen.....	11
4.4	Kyselyn toteutus.....	11
4.5	Vastausten saaminen ja järjestäminen.....	12
4.6	Vastausten ja tulosten analysointi.....	12
5	NURMIJÄRVEN KYLÄT JA KYLÄKYSELYIDEN TULOKSET.....	12
5.1	Järventausta.....	13
5.2	Karhunkorpi-Raala.....	14
5.3	Kiljava	14
5.4	Leppälampi	15
5.5	Lepsämä.....	15
5.6	Metsäkylä.....	16
5.7	Nukari.....	16
5.8	Palojoki.....	17
5.9	Perttula-Uotila-Numlahti.....	17
5.10	Röykkä.....	18
5.11	Uusikylä-Savikko.....	18
5.12	Valkjärvi	19
5.13	Herunen	19
5.14	Kyläkyselyn tulosten hyödyntäminen	21
5.15	Tulosten tarkkuus.....	21
5.16	Kyselyn onnistuminen.....	22
6	JOHTOPÄÄTÖKSET.....	22
	LÄHTEET	24

-
- Liite 1 Valtuustoaloite kylien kehittämissuunnitelmien laatimiseksi
  - Liite 2 Kyläkysely Nurmijärven kylille
  - Liite 3 Kyläkysely Lepsämän kylälle
  - Liite 4 Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista

1 JOHDANTO

Tämä opinnäytetyö käsittelee Nurmijärven kylien kyläsuunnitelmaprojektia yleisesti, sekä Herusten kylän kyläsuunnitelmaa ja sen tekemistä syvemmin. Herunen on oma asuinkyläni, ja siksi tuntui luontevalta osallistua Nurmijärven kylien kehittämissuunnitteluprojektiin, ja laatia projektista samalla opinnäytetyö. Työn tilaajana toimii Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry ja työn tarkoituksena on tarkastella kyläsuunnitteluprojektin onnistumista, kyläkyselyiden onnistumista ja vastustietojen analysointia. Itse osallistuin projektiin Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry:n apuna purkamalla kyselyihin saatuja vastauksia, sekä Herusten kyläsuunnittelutiimin jäsenenä.

Nurmijärven kylien kyläsuunnitelmien alullepano tapahtui vuonna 2012, kun kunnanhallituksessa käsiteltiin valtuustoaloite, jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kyläsuunnitelmia Nurmijärven haja-asutusalueen kylille. Työryhmät koostuivat kylien asukkaista, yhdistyksistä ja virkamiehistä. Projektia lähti vetämään Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry ja sen Kotona kylässä -hanke. Tavoitteena oli laatia asukaslähtöinen toiminnallinen kehittämissuunnitelma kaikille mukaan ilmoittautuneille kylille.

Vuoden 2013 alussa kylien kehittämissuunnitelmien teko laitettiin alulle kutsumalla kylistä asukkaita ja toimijoita yhteisiin työpajoihin kunnantalolle. Työpajoja järjestettiin kolme kertaa ja työpajojen lisäksi kyläläiset kokoontuivat omissa kylissään pohtimaan kehittämissuunnitelmia ja niihin kirjattavia asioita sekä jakoivat vastuualueita ja selvitettäviä asioita.

Kyläsuunnitelmat saatiin valmiiksi lokakuussa 2013. Valmiit kehittämissuunnitelmat saatiin 13 Nurmijärven kylälle: Herunen, Järventausta, Karhunkorpi-Raala, Kiljava, Leppälampi, Lepsämä, Metsäkylä, Nukari, Palojoki, Perttula-Uotila-Numlahti, Röykkä, Uusikylä-Savikko ja Valkjärvi.

Projekti oli mielenkiintoinen, opettavainen ja hyödyllinen. Osa kehittämissuunnitelmiin kirjatuista, kehittämistä ja korjaamista vaativista asioista, on jo tehty valmiiksi ja iso osa kehittämistoimista on aloitettu.

2 KYLÄ MAASEUDUN TOIMIJANA

2.1 Kylien muodostumisen historiaa

Kylien muodostumisesta Suomessa on historiankirjoissa jonkin verran tietoa. Vuoden 1000 tienoilta 1300-luvun alkupuolelle asti oli jatkuvan väestönkasvun aikaa. Tuona aikana Euroopan väkiluvun on arvioitu kaksinkertaistuneen, noin 40 miljoonasta 80 miljoonaan. Väestönkasvusta seurasi voimakas uudisasutus ja kaupungistuminen. Suomen väkiluvusta keskiajalla ei ole sen tarkempia tietoja. Veroluetteloiden perusteella kehityksen lopputulos asutuksen osalta oli 1560-luvulla noin 34 000 verotaloa ja sen pohjalta on arvioitu, että Suomen väkiluku olisi ollut noin 300 000-350 000 henkeä.

1600-luvulla perustettiin ahkerasti uusia kaupunkeja. Kaupunkien määrä nousi kahdeksasta yli 20:een, mutta niiden väkiluku ja koko olivat vielä vaatimattomat. Suurin kaupunki oli Turku 4000 - 6000 asukkaallaan, mutta monet uusista kaupungeista pysyivät muutaman sadan asukkaan kylinä. (Vahtola 2003, 52-53.)

Kylät on perinteisesti perustettu maantieteellisesti ja maataloudellisesti. Yleisimmin perustettiin ryhmäkylä sarkajakoalueille, joissa pellot oli jaettu sarkoihin ja kullakin talolla oli omat sarkansa, ja pellot viljeltiin yhdessä naapureiden kanssa. Muita kylätyyppejä olivat jokivarsien rivikylät ja rannikkoalueiden hajakylät.

Suomalaisen yhteiskunnan varhaishistoria on maaseutuyhteiskunnan historiaa. Elanto otettiin ihmistyöllä suoraan luonnosta, joka näin määritteli ihmisyhteisöjen asumispaikkoja ja tuotantomuotoja. Ajan kuluessa kylistä muodostui yhteiskunnan aluerakenteen perusta. Kylärakenteet kuitenkin vaihtelivat alueellisesti luonnonolojen, tuotantomuotojen ja maiden omistuksien ohjaamana. (Hyryläinen 1994, 12.)

Maatalouden tehostaminen oli tärkeä valtiovallan painotus, jota 1730 - 1740 -luvuilla tuettiin mm. viljelyalan laajentamista kannustavilla verohelpotuksilla. Kyläjärjestykset vahvistivat kylien merkitystä maaseudun aluerakenteen perusyksikköinä, ja valtio laati ohjeita kyläjärjestyksiä varten.

Isojaon ja uusjaon mukanaan tuomassa kehityksessä kyläläisten elämä ja yhteistyön muodot muuttuivat. Kylien merkitys väheni ja asutusrakenne hajautui. Kyläjärjestykset poistuivat ja kylien itsehallinnon tilalle alettiin kaavalla uutta, alueellisesti laajempaa hallintomallia. Vuonna 1865 saatiin asetus kunnallishallinnon toteuttamisesta. Kuntien perustaminen oli historiallinen lähtökohta julkisen palveluntuotannon järjestämiselle ja kunnallishallinnon kehittymiselle.

Samalla kuitenkin yksi kylä – kirkonkylä – alkoi nousta päätöksenteossa ylitse muiden. (Hyryläinen 1994, 13.)

Itsenäistymisen jälkeisinä vuosikymmeninä maaseutua kehitettiin lainsäädännön ja julkisen talouden panoksin. Maatalous oli tärkeä sisäpolitiikan alue. (Hyyryläinen 1994, 21.)

Suomalainen kylätoiminta nykyisessä muodossaan alkoi 1970-luvulla. Vuonna 1976 Lauri Hautamäen johtamana toteutettu valtakunnallinen kylätoimintatutkimushanke on yksi merkittävä etappi kylätoimintahistoriassa. Vuonna 1981 Lauri Hautamäen johdolla perustettiin kylätoiminnalle oma tukioorganisaatio Kyläasiain neuvottelukunta (KAN), joka toimi maaseudulla toimivien järjestöjen keskustelufoorumina.

Vuonna 1984 pohdittiin Kyläasiain neuvottelukunnassa, miten kylätoimintaliikkeelle saataisiin enemmän näkyvyyttä ja julkisuutta. Tuolloin päätettiin aloittaa kilpailu, Vuoden Kylä, jossa palkitaan vuoden kylätoimikunta. Ensimmäinen Vuoden Kylä valittiin Kiuruvedellä vuonna 1985. Tuolloin Vuoden Kylä -palkinnon saaja oli Kuorevaaran kylä Polvijärven kunnasta, Pohjois-Karjalasta. Vuoden Kylä -kilpailu on vielä nykyäänkin voimissaan. Vuonna 2014 Vuoden Kylä -palkinnon voitti Vuolenkoski Iitin kunnasta, Kymenlaaksosta. (Suomen Kylätoiminta Ry)

Vuonna 1997 perustettiin Suomen Kylätoiminta ry (SYTY), joka korvasi Kyläasiain neuvottelukunnan. (Kumpulainen 2008, 48.)

Hyyryläinen (1994, 58) jakaa kylätoiminnan kehittymisen ajanjaksot seuraavasti:

1969 – 1975	Esikylätoimikuntien vaihe
1976 – 1981	Kylätoiminnan synty ja leviämisen vaihe
1982 – 1989	Kylätoiminnan vakiintumisen ja erilaistumisen vaihe
1990 -	Kylätoiminnan uusiutumisen vaihe.

Taulukosta (Taulukko 1) voidaan tarkastella kylätoimikuntien lukumääristä kehitystä tietyiltä vuosilta 1977 - 1993:

Taulukko 1 Kylätoimikuntien määrällinen kehitys vuosina 1977 - 1993 (Hyyryläinen 1994, 63.)

Vuosi	Kylätoimikuntien lukumäärä
1977	54
1978	210
1979	635
1980	1029
1982	1711
1983	1734
1985	2039

1987	2269
1990	2700
1992	2849
1993	3133

2.2 Kylä

Mikä kylä sitten on? Kylä on Nykysuomen sanakirjan mukaan ”Alueellisen kokonaisuuden muodostava taloryhmä maaseudulla, tai pienehkö taajama kaavoitetulla tai haja-asutusalueella”. (Suomisanakirja.fi. n.d.)

Toiminnallisesti kylä voi olla pieni tai suuri, ja siellä voi asua vähän tai paljon ihmisiä. Kylä voi olla useamman pienen kylän muodostama kokonaisuus, tai entinen kirkonkylä. Kylän määrittelevät siellä asuvat ja toimivat ihmiset ja joskus kylä voi ylittää myös kuntarajoja. (Kaskinen, 2013. 4)

2.3 Suomen kylät

Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) on kylätoimintaa ja muuta paikallista kehittämistä edistävien järjestöjen kaksikielinen valtakunnallinen kattojärjestö. Suomen Kylätoiminta ry tarjoaa jäsenilleen koulutusta, neuvontaa, hanketukea, lainopillista tukea, viestintää ja muita palveluita. SYTY tekee työtä kylien ja asukas yhteisöjen hyväksi, luoden kylien asukkaille edellytyksiä työhön ja riittävään toimeentuloon.

Suomessa kylät ovat liittyneet maakunnallisesti yhteen, Suomen kylätoiminta Ry:n julkaiseman kuvan (Kuva 1) esittämällä tavalla. Maakunnalliset kyläyhdistykset kattavat koko Manner-Suomen. Maakunnallisten kyläyhdistysten tärkeitä tehtäviä ovat kylien palveleminen ja maakunnallisen maaseutu- ja kaupunkipolitiikan valmisteluun osallistuminen.

Kuva 1 Kyläliitännäykset (Suomen Kylätoiminta ry n.d.)

2.4 Kylätoiminta

”Kylätoiminta on urheilun jälkeen Suomen toiseksi suurin kansanliike” (Kuisma, 2013 s.10.)

Suomessa oli vuonna 2013 noin 4000 kylää, joista reilussa 3000:ssa toimii kyläyhdistys, tai muu vastaava koko kylää kehittävä yhdistys. Kylätoiminta 2000:lla on voimassaoleva tai laadittu kyläsuunnitelma. (Kuisma, 2013 s.9.)

Taulukko 2 Kylätoiminnan tunnuslukuja vuosina 2007-2011 (Suomen kylätoiminta ry, n.d.)

Tunnusluku	Vuosi 2007	Vuosi 2008	Vuosi 2009 (X)	Vuosi 2010	Vuosi 2011
Rekisteröidyt kyläyhdistykset	2730	2800	2900	2810	2989
Ei-rekisteröidyt kylätoimikunnat	1170	1100	1000	1033	981
Voimassaolevat kyläsuunnitelmat	1884	1970	1972	2113	2151

(X = Vuoden 2009 luvut eivät täysin vertailukelpoisia vuosien 2010 ja 2011 lukujen kanssa)

Kylätoiminnan tunnuslukuja vuosilta 2007-2011 tarkasteltaessa (Taulukko 2) voidaan todeta kylätoiminnan olevan hyvin aktiivista Suomessa.

Kylätoiminnalla on suuri merkitys kylien elinvoiman säilymisen ja lisäämisen kannalta.

Kylätoiminnan tavoitteena on saattaa yhteen kyläyhteisön asukkaat, kesäasukkaat, yritykset ja yhdistykset yhdessä pohtimaan kylän elinolosuhteiden parantamista. Kylätoiminta perustuu kylällä asuvien ja toimivien ihmisten haluun auttaa toisia kyläläisiä sekä haluun kehittää omaa asuinkyläänsä. Tapahtumia voivat olla esimerkiksi joulujuhlat, teatteri- tai luontoretket, urheilukilpailut ja -tapahtumat sekä kylän yhteiset siivoustalkoot.

Kylissä on myös monenlaista liiketoimintaa. Kylien liiketoiminnan tarkoituksena on parantaa kylien hyvinvointia esimerkiksi organisoimalla kylältä puuttuvaa palvelua. Yleisimpiä kylien organisoimia palveluita ovat vanhusten ja lasten hoito ja hyvinvointi, laajakaistan järjestäminen kaikille kyläläisille, kaupan tai kioskin perustaminen tai vaikkapa kylätalon remontointi. (Kuisma, 2013 s.10.)

Kylien liiketoiminnassa ei ole niinkään kyse rahallisesti saatavasta voitosta, vaan asuinympäristön ja siihen liittyvien harrastusten sekä palveluiden järjestämisestä.

Esimerkkinä kylien palveluiden järjestämisestä mainittakoon Suomen Kylätoiminta ry:n Uudellamaalla syksyllä 2012 aloittama Kyläapu -hanke, jossa kyläyhdistykset voivat palkata palkkatuella pitkäaikaistyöttömän henkilön kyläavustajaksi. Kyläavustaja on eräänlainen kylätalkkari ja asiamies, jonka ensisijaisena tarkoituksena on auttaa ikääntyviä kyläläisiä erilaisissa kodin töissä ja askareissa. (Suomen Kylätoiminta Ry, Kyläapu -hankkeella avustajia kyliin n.d.)

3 KYLÄSUUNNITTELU

Kyläsuunnittelu on ollut osa kylätoiminnan käytäntöä alusta asti. Ensimmäiset kyläsuunnitelmat Suomessa tehtiin 1970-luvulla.

3.1 Kyläsuunnitelma

Kyläsuunnitelma on kyläläisten itsensä laatima kehittämissuunnitelma. Suunnitelmaan kirjataan asiat, joita tulevaisuudessa halutaan kylällä kehittää, ja keinot, joilla tavoiteltuihin lopputuloksiin pyritään. Keskeistä kyläsuunnitelman teossa on asettaa tavoitteet tulevaisuuden kylätoiminnalle. Tavoitteina voivat olla esimerkiksi tiestön ja tienpidon parantaminen, vesi- ja viemärijärjestelmien rakentaminen ja parantaminen (vesiosuuskunnat), maisemanhoito, kylätalon entisöiminen, uuden kylätalon rakentaminen sekä harrastustoiminnan lisääminen ja kehittäminen. (Kumpulainen 2008, 46)

Kyläsuunnitelman laadintaan tarvitaan seuraavia tietoja:

- Miksi laadimme kyläsuunnitelman?
- Faktat kylästä (kylän henkiset ja maantieteelliset rajat, asukasluku, ikärakenne yms.)
- Kylän historia, eli kuinka kylästä on muodostunut sellainen kuin se on nyt?
- Millainen kylä on nyt?
- Kylän henki
- Kylän vahvuudet, voimavarat ja mahdollisuudet
- Kylän heikkoudet, uhat ja ongelmat
- Maailmanmenon vaikutus kylään
- Kylän tulevaisuuden vaihtoehtoja
- Yhteinen päämäärä ja toimenpiteet sen tavoittamiseksi
- Ideoita
- Toimenpiteet

Toimenpiteiden tarkentamiseksi ja toteutumisen mahdollistamiseksi pohditaan seuraavia asioita:

- Mitä tehdään?
- Miten tehdään?
- Kenelle tehdään?
- Kuka tekee?
- Kuka vastaa?
- Mitä maksaa, miten rahoitus järjestetään?

Näiden tietojen ja ideoiden valossa laaditaan kehityssuunnitelma, jolle asetetaan ajalliset tavoitteet ja tavoitteiden toteutumista seurataan.

(Leppänen, E. 2002, 9.)

Kyläsuunnitelman tekoon liittyy usein kyläselvitys tai kyläkysely, jolla kaikki kylän asukkaat voivat ilmaista mielipiteensä ja toiveensa kylän nykytilasta, tulevaisuudesta ja kehittämisestä. Kun kyläkysely on toteutettu, kootaan kyläläisistä suunnittelutiimi ja ryhdytään tarkastelemaan kyläkyselyn vastausten antia. Vastausten pohjalta valitaan tärkeimmät kehittämistoimet ja mietitään toimintatavat päämäärän tavoittamiseksi. Kyläsuunnitelman tekoon voivat liittyä kyläillat, joissa kaikilla kyläläisillä on mahdollisuus kertoa omia mielipiteitään ja tarkentaa kyselyssä esiin nousseita asioita.

Kyläsuunnitelman teko on projekti, jolle on hyvä asettaa selkeä aikaraja. Nurmijärven kyläsuunnitelmia ryhdyttiin työstämään helmikuussa 2013 ja kyläsuunnitelmien julkistamistilaisuus oli lokakuun lopulla 2013. Eli kyseessä oli siis yli puolen vuoden prosessi. Aikaan toki vaikuttaa kyläsuunnittelutiimien aktiivisuus, suunnitelman tekemisen vauhti ja käytettävän materiaalin laajuus. Nurmijärven kyläsuunnitelmissa mukana oli 16 kylää, ja kyläkyselyiden vastaukset purettiin muutaman ihmisen voimin, päivätyön ohella, ja tästä syystä aikaa tarvittiin enemmän. Kyläsuunnitelmat valmistuivat vauhdilla, kun kyläsuunnittelutiimeille saatiin tarvittavat materiaalit ja kyselyiden tulokset.

3.2 Kylätoiminnan rahoitus

Kylätoimintaa voidaan rahoittaa monilla eri tavoilla. Yleisimpiä tapoja lienee kyläyhdistys tai asukasyhdistys, joka kerää jäsenmaksuja ja järjestää tapahtumia, joiden tuotto jää kylän ja asukkaiden käyttöön.

Hankerahoitusta kylien kehittämiseen voidaan hakea Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmasta paikallisen Leader-ryhmän tai ELY-keskuksen kautta. Leader-rahoitus on tarkoitettu paikallisten, omaehtoisten hankkeiden toteuttamiseen. Tällaisia hankkeita voivat olla esim. kylätalon kunnostaminen tai rakentaminen, kyläkirjan tekeminen, maisemien kunnostaminen tai kylätapahtuman kehittäminen. Hanketuet eivät ole toiminta-avustustyyppisiä vaan niillä tulee aikaansaada jotakin uutta ja kylää kehittävää. Hankkeiden tulee toteuttaa joko paikallisen Leader-ryhmän kehittämissuunnitelmaa tai ELY-keskuksen alueellista strategiaa riippuen siitä, kummalta taholta rahoitusta haetaan. Leader-rahoitus koostuu EU:n, valtion ja kuntien osuudesta ja mukana on oltava myös yksityistä rahaa. (Reitti, sähköpostiviesti 7.11.2014)

Hanketoiminta muuttaa kylätoiminnan luonnetta lähemmäksi yhdistys- ja yritysmaailmaa. Se on tehokas tapa yhdistää maaseutukylien vahvat talkoointiteemat sekä EU:n kehittämissuunnitelmat ja vallitseva hallinnointikulttuuri. (Kumpulainen 2008, 49)

Kylätoiminta ei tavoittele varsinaista voittoa, vaan saadut varat ja rahoitukset käytetään kylän ja kyläläisten hyväksi. Kylätoiminnasta saaduista varoista voi kyläyhdistys tai asukasyhdistys esimerkiksi myöntää stipendejä kylän opiskelijoille ja koululaisille. Kyläläisille voidaan järjestää erilaisia retkiä ja matkoja, joiden kustannuksista osa voidaan kattaa kylätoiminnasta saaduilla varoilla.

Talkootyö on iso osa kylätoiminnan mahdollistamisesta. Kylätapahtumissa tarjottavat syömiset ja juomiset valmistetaan usein talkootyönä tai kylätalon remontti hoidetaan talkooina. Talkootoiminnat vaativat mukaan joukon aktiivisia kylän ihmisiä.

3.3 Kylätoiminnan järjestäminen ja jäsenet

Kylätoiminnan tarkoituksena on kehittää kylää, lisätä kylän elinvoimaa ja ihmisten elämänuskoa. Kylän vireyden on ymmärretty vaikuttavan kylällä asuvien ihmisten elämän laatuun ja viihtyvyyteen. Kylätoiminnan yleisin järjestäytynyt organisoitumismuoto on kyläyhdistys tai asukasyhdistys. Kyläyhdistys ja asukasyhdistys koostuu vapaaehtoisista kylän asukkaista ja toimijoista, jotka ovat sitoutuneet kehittämään kylää. Muita kylätoiminnan organisoitumismuotoja voivat olla kylätoimikunta sekä osuuskunta.

(Hyryläinen & Rannikko 2000, 110)

4 KYLÄSUUNNITELMIEN TOTEUTTAMINEN NURMIJÄRVELLÄ VUONNA 2013

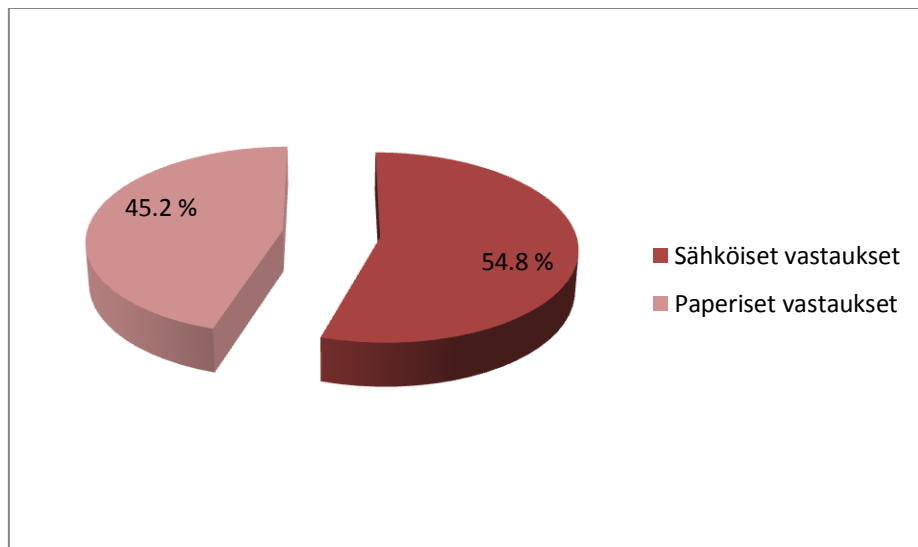
Nurmijärven kyläsuunnitelmien laatiminen perustuu vuonna 2012 käsiteltyyn valtuustoaloitteeseen (LIITE 1: Valtuustoaloite kylien kehittämissuunnitelmien laatimisesta), jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kylien kehittämissuunnitelmia. Vuoden 2013 lokakuussa valmiit kyläsuunnitelmat saatiin 13 kylälle.

4.1 Nurmijärven kyläsuunnitelmien kyläkyselyt

Nurmijärven kylien kyläsuunnitelmien pohjaksi laadittiin kyläkysely. Yhteisen kyläkyselyn lisäksi Lepsämän kylälle laadittiin oma kyselylomake (LIITE 3: Lepsämän kylän kyläkysely). Valkjärven koululaisille teetettiin erillinen kysely, käyttäen Nurmijärven kylien kyläkyselylomaketta (LIITE 2: Kyläkysely Nurmijärven kylille). Näiden kyselyiden vastaukset ovat mukana vastausaineistossa.

4.2 Kysely ja vastaukset

Kyselyihin saatiin yhteensä 741 vastausta, joista 406 kappaletta (54,8 %) sähköisinä ja 335 kappaletta (45,2 %) paperisina vastauksina (Kuvio 1).

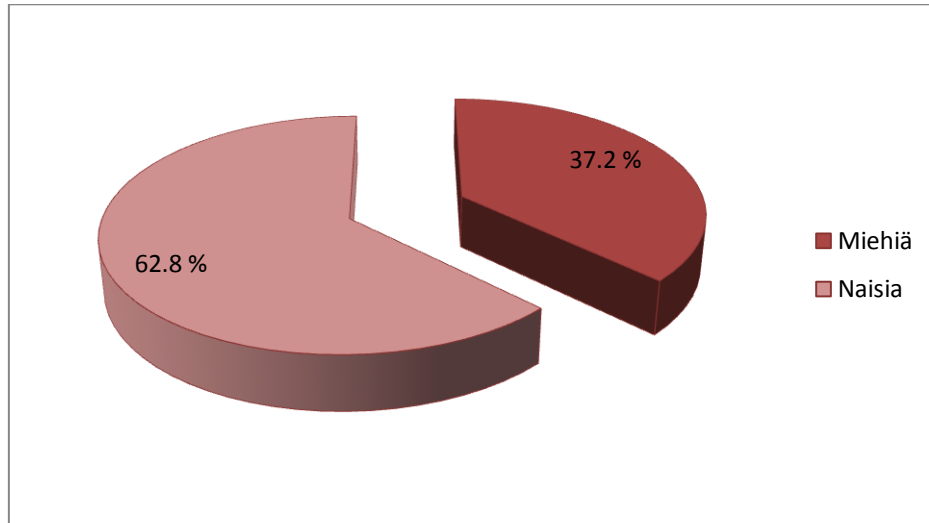

Kuvio 1 Nurmijärven kyläkyselyiden vastaajien vastaustavat prosentteina

Sähköinen vastauslomake oli Google-kyselynä netissä ja paperinen kyselylomake jaettiin jokaiseen postilaatikkoon. Paperisille lomakkeille oli useampi palautuspiste, jotta mahdollisimman moni lomake saatiin täytettynä takaisin.

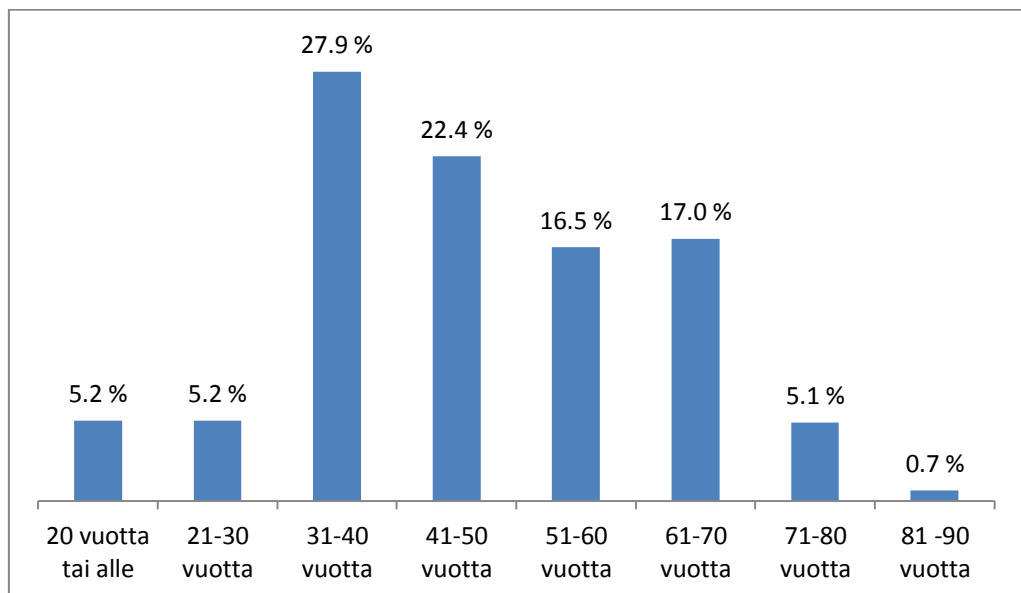
Kuten kuviosta (Kuvio 1) voidaan havaita, oli sähköinen vastautapa saavuttanut enemmän vastaajia, mutta hyvin merkittävä on myös paperisten vastausten määrä.

Mielenkiintoista oli myös havaita vastaajien sukupuolijakauma (Kuvio 2). Sukupuolensa ilmoittaneista 729 vastaajasta 271 kappaletta (37,2 %) oli miehiä ja 458 kappaletta (62,8 %) oli naisia.

Kuvio 2 Nurmijärven kyläkyselyiden vastaajien sukupuolijakauma

Kyselyn vastaajien ikäjakauma oli laaja (Kuvio 3). Kaikissa tuloksissa on mukana myös Valkjärven koululaisten vastaukset. Valkjärvi ainoana kylänä teetti oman kyselyn koululaisille, ja sai näin arvokasta tietoa koululaisten ajatuksista kylään liittyen. Ikäjakaumasta voidaan nähdä, että ryhmässä 31- 40 vuotta on eniten vastaajia. Vähiten vastaajia on ryhmässä 81- 90 vuotta.

Kuvio 3 Nurmijärven kyläkyselyiden vastaajien ikäjakauma

4.3 Kyselyn laatiminen

Kyläkyselyn laatimiseen tulee käyttää aikaa, ja sen suunnittelussa olisi hyvä olla useampi ihminen mukana. Kyselyyn tulevat kysymykset tulee laatia niin, että niiden tulkitseminen on mahdollisimman yksinkertaista ja yksiselitteistä. Jo kyselyä suunniteltaessa tulee miettiä vastausten käsittelytapa.

Mikäli vastaukset aiotaan käsitellä ja analysoida sähköisesti, tulee kysymysten olla sellaisia että niihin voidaan vastata numeerisesti tai rasti ruutuun -tyyppisesti. Kuitenkin liian rajaavia kyllä/ei -vastauksia tulisi välttää. Vastausten ristiintaulukointi lienee yleisin tapa käsitellä vastauksia, koska sillä saadaan esiin vastausten vaihtelut.

Kyselyn voi tehdä myös haastattelutyypisesti. Haastattelu vaatii talkootyöntunteja, mutta vastausprosentti on parempi kuin sähköisessä tai paperisessa kyselyssä. Haastattelussa haastattelija voi esittää tarkentavia kysymyksiä, jolloin vastauksista saadaan täsmällisiä. Kyselyssä ei saisi olla liikaa kysymyksiä, koska silloin saattaa käydä niin, ettei vastaaja jaksa vastata kaikkiin. Nurmijärven kylien kyselyssä (LIITE 2: Kyläkysely Nurmijärven kylille) oli 26 kysymystä, se tuntui määrällisesti liian paljolta.

4.4 Kyselyn toteutus

Kyselyn toteutustapaa pohdittaessa voidaan miettiä seuraavia asioita: Paljonko henkilöresursseja on käytettävissä kyselyn toteutukseen? Mikäli kysely toteutetaan haastatteluna, se vaatii useita henkilöitä ja useita talkootyöntunteja. Asukasmäärältään suurissa kylissä tämä ei ehkä ole ensimmäinen vaihtoehto. Paljonko rahaa on käytettävissä kyselyn toteutukseen? Sähköpostilla tai internetissä järjestettävä kysely on usein edullisin, ehkä jopa ilmainen. Sähköinen toteutus ei kuitenkaan tavoita kaikkia kylän asukkaita, joten pelkästään sähköinen kysely ei ole järkevä. Paperisen kyselylomakkeen käyttöön liittyy kustannuksia, paperi- ja tulostuskustannukset, mahdolliset postituskulut ym.. Mikäli kyläkysely toteutetaan jonkin hankkeen yhteydessä, hanketta vetävä taho hoitaa yleensä kyselyiden toimittamisen, joten kulut niistä eivät jää kylälle.

Kun kyselyn toteutustapa on valittu, tehdään toteutukselle aikataulu. Mikäli kyselylomakkeet jaetaan postilaatikoihin ja kylällä on paljon talouksia, on lomakkeiden jakoa hyvä porrastaa aikataulullisesti. Muutaman ihmisen voimin jaettavat lomakkeet saadaan jaettua noin viikossa. Kun kyselyt on jaettu, on vastausaikaa oltava järkevästi. Ei liian vähän eikä liian paljoa. Viikko tai kaksi, niin että ajanjaksoon osuu yksi tai kaksi viikonloppua. Arkisin työssä käyvät ihmiset paneutuvat tämän kaltaisiin asioihin mieluiten viikonloppuisin, kun aikaa on enemmän.

Mikäli kysely toteutetaan paperisena ja sähköisenä, voi sähköisen kyselyn vastausaika olla sama kuin paperisen kyselyn.

Kyselyistä voi resurssien puitteissa laittaa vielä muistutuksen ennen vastausajan päättymistä. Muistutuksen voi laittaa paperisena

postilaatikoihin, tai mahdollisuuksien mukaan vaikka kylällä ilmestyvään paikallislehteen.

4.5 Vastausten saaminen ja järjestäminen

Vastausten ja vastauslomakkeiden takaisin saaminen on äärimmäisen tärkeää kyselyn onnistumisen kannalta. Paperisten lomakkeiden palautuspisteitä tulisi olla mahdollisimman paljon. Vastajien kesken voidaan myös arpoa jokin palkinto, jonka toivotaan vaikuttavan positiivisesti vastaushalukkuuteen.

Kun vastaukset on saatu, niitä ryhdytään avaamaan ja järjestelemään. Jo kyselyä suunniteltaessa on hyvä pohtia, kuinka tarkasti vastaukset halutaan analysoida. Mikäli vastauksista halutaan saada hyvin tarkkoja analyyskejä, vastaukset käsitellään tietokoneohjelmalla. Yleensä kyläkyselyistä ei kovin tarkkoja analyyskejä tehdä, vaan vastaukset pyritään pitämään mahdollisimman yksinkertaisina.

4.6 Vastausten ja tulosten analysointi

Kun vastaukset on järjestelty tarkoituksenmukaisesti, voidaan aineistoa ryhtyä analysoimaan. Mikäli kysely on toteutettu tietokoneavusteista analysointia varten, syötetään vastaukset käytettävään tietokoneohjelmaan ja pyydetään halutut analyysit. Erilaisia analyyskejä ovat esimerkiksi taulukointi, ristiintaulukointi, keskiarvot, prosenttiosuudet ja vertailut. Kun tiedot on saatu halutulla tavalla järjestetyksi, avataan analyysit tekstiksi, joita erilaiset kaaviot havainnollistavat.

Avoimia vastauksia ei luonnollisestikaan voida käsitellä tietokoneavusteisesti, vaan ne on käsiteltävä ja avattava manuaalisesti. Avoimia vastauksia purettaessa on hyvä miettiä etukäteen millaiseen muotoon avoimet vastaukset halutaan. Nurmijärven kyläkyselyissä oli useita avoimia kysymyksiä, joiden vastaukset ryhmiteltiin ja esitettiin ranskalaisin viivoin, usein toistuvat vastaukset ensimmäisenä ja harvemmin toistuvat viimeisenä. Tämänkaltaisten avoimien kysymysten tulee olla niin selkeästi ja yksiselitteisesti esitetty, että jokainen kysymykseen vastaaja tulkitsee kysymyksen samalla tavalla. Mikäli kysymys on mahdollista tulkita monella eri tavalla, ovat vastaukset liian erilaisia ja kaukana toisistaan, eikä niistä saada luotettavaa tietoa. Tämän vuoksi kyselyt, joista halutaan saada tarkkaa ja virallista tietoa, esitellään ennen jakelua.

5 NURMIJÄRVEN KYLÄT JA KYLÄKYSELYIDEN TULOKSET

Nurmijärvi koostuu kolmesta päätaajamasta, jotka ovat Klaukkala, Kirkonkylä ja Rajamäki, sekä laskutavasta riippuen 19 - 13 kylästä.

Nurmijärven kylille tehtiin kyläkyselyt ja kyläsuunnitelmat vuonna 2013, joista näille kaikille 13 kylälle kyläsuunnitelmat saatiin valmiiksi asti:

Herunen, Järventausta, Karhunkorpi-Raala, Kiljava, Leppälampi, Lepsämä, Metsäkylä, Nukari, Palojoki, Perttula-Uotila-Numlahti, Röykkä, Uusikylä-Savikko ja Valkjärvi. Kyläsuunnitelmiin kirjattuja kehittämiskohteita ja ongelmia on jo viety kuntatasolla eteenpäin. Osa kehittämiskohteista on saatu korjattua ja pienempiin kohteisiin on saatu neuvoja ja opastusta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista).

Eteläisen maaseudun osajat EMO ry:n projektipäällikkö Evita Reitti luonnehtii Nurmijärven kylien määräytymistä sähköpostiviestissään 25.6.2014 seuraavasti:

”Kylien määrittely Nurmijärvellä ei ole ihan yksiselitteistä. Pikkukyliä löytyy Nurmijärveltä periaatteessa 19: Herunen, Järventausta, Karhunkorpi, Raala, Kiljava, Klaukkalan Metsäkylä, Palojoen Metsäkylä, Leppälampi, Lepsämä, Nukari, Palojoki, Suomies, Uotila, Savikko, Uusikylä, Valkjärvi, Nummenpää ja Numlahti.

Osa näistä kylistä on niin pieniä, että ovat naapurinsa kanssa kimpassa, kuten juuri Uusikylä-Savikko ja Perttula-Uotila-Numlahti. Toisaalta on sitten isojakin kyliä, esim. Röykkään tehtiin kyläsuunnitelma, vaikka periaatteessa se on kaavoitettu taajama ja Rajamäki, johon ei tehty suunnitelmaa, on valittu muutama vuosi sitten vuoden uusimaalaiseksi kyläksi, vaikka kyseessä on kunnan kolmanneksi suurin keskustaajama. Kylän määrittely ei ole ihan yksiselitteistä, kun sillä voidaan tarkoittaa mm. maarekisterikylää, koulupiiriä tai sitten toiminnallista kylää.”

Useassa Nurmijärven kylässä toimii tällä hetkellä aktiivinen kyläyhdistys. Kyläyhdistysten aktiivisuuden ansiosta monissa kylissä on saatu paljon konkreettisia asioita valmiiksi, esimerkiksi kylätalojen korjauksia, kyläkoulujen perusparannuksia sekä leikkialueita lapsille.

Nurmijärven kylien kyläkyselyistä saatua vastausaineistoa voidaan pitää määrällisesti jo merkittävänä. Kaikkien kylien kyläsuunnitelmissa oli yhteistä tie- ja liikenneturvallisuuden nostaminen tärkeimpien kehittämiskohteiden joukkoon.

Parasta kylissä asukkaiden mielestä on ympäristö ja maisemat ja tärkeänä pidetään näiden säilyttämistä ennallaan.

Kyläkyselyissä (LIITE 2 ja 3: Kyselylomakkeet) oli monivalintakysymyksiä, kyllä/ei kysymyksiä sekä avoimia kysymyksiä. Monivalintakysymyksistä tärkeimmiksi asioiksi kaikilla kylillä nousivat tienpitoon, tievalaistukseen ja kevyen liikenteen väyliin liittyvät asiat. Toiseksi tärkeimmiksi nousivat palveluiden lisääminen ja kehittäminen.

5.1 Järventausta

Järventaustan kylä sijoittuu Nurmijärvellä sijainneen Kirkkojärven tuntumaan. Järvi kuivatettiin vuonna 1945 ja järvenpohja otettiin viljelykäyttöön. Nykyään Järventaustassa on 112 taloutta, joissa on 358 asukasta. Kaavoituksessa Järventausta on merkitty maa- ja metsätalousalueeksi, ja kylän pellot ovat edelleen viljelykäytössä. Kylän

kehittämissuunnitelmassa asukkaiden mielestä Järventaustan tärkeimpinä kehittämiskohteina pidettiin:

- Tiestön parantaminen. Taipaleentien korottaminen patovallin vierestä sekä ojan kaivaminen patovallin ja uuden tien väliin. Patovallin tiivistäminen. (Järventaustan kyläsuunnitelma 2013.)

Tekninen lautakunta on kommentoinut kehitysehdotusta seuraavasti: Taipaleentien on yksityistie, josta vastaa tiekunta, jolla on hoitosopimus päivittäisestä hoidosta Nurmijärven kunnan kanssa. Hoitosopimus ei sisällä tierakenteiden korjauksia (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista).

5.2 Karhunkorpi-Raala

Karhunkorpi-Raalan kylä sijoittuu Hynnänkorventien ja Raalantien varteen. Kylän syntyyn on vaikuttanut suuresti Raalan kartano. Teollinen elinkeinotoiminta on alkanut kylällä jo 1700-luvulla, ja nykyäänkin Karhunkorven saha ja muut teollisuuden yritykset ovat iso osa kylän elinkeinotoimintaa. Nykyään kylässä on 179 taloutta, joissa on 496 asukasta. Kylän kehittämissuunnitelmassa asukkaiden mielestä Karhunkorpi-Raalan tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousivat:

- Kevyen liikenteen väylä Otsontieltä Nukarille / Hynnänkorventielle
- Terve ja sopivan kokoinen koulu
- Toimiva joukkoliikenne
- Maaseutumaisuus säilytettävä
- Selkeä opastus kylälle

(Raalan kyläsuunnitelma 2013.)

Tekninen lautakunta on ilmoittanut yleisen vastauksen liikenneturvallisuuteen liittyen pöytäkirjassa (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista), jossa kerrotaan vuoden 2014 tieturvallisuuteen liittyvät hankkeet ja niiden toteutusaikataulut. Koulun kunnostus ja laajennus toteutuu sivistyslautakunnan mukaan nykyisen talousarvion ja -suunnitelman puitteissa. Joukkoliikenneasiat tullaan teknisen lautakunnan mukaan ratkaisemaan yhdessä ELY-keskuksen kanssa vuoden 2014 aikana. Maaseutumaisuuden säilyttämistä tukee tulevat osayleiskaavat, joiden laatiminen on ajankohtaista vuoden 2014 lopulla. Kyläläisillä on mahdollisuus osallistua kaavasunnitteluun ja tuoda näkemyksiään esiin. Kyläopasteiden lisäämiseen ja yhtenäistämiseen eivät ole lautakunnat ottaneet kantaa.

5.3 Kiljava

Kiljavan kylä sijoittuu Rajamäen ja Nurmijärven Kirkonkylän väliin. Kiljavalla on nykyään 136 taloutta, joissa on 339 asukasta. Kiljavalla toimii historiallinen Kiljavan sairaala, joka on tällä hetkellä kuntoutus- ja pitkäaikaispotilaiden sairaala.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Kiljavan asukkaiden mielestä tärkeimpiä kehittämiskohteita ovat:

- Liikenneturvallisuus, jotta jalankulkijoilla ja pyöräilijöillä olisi turvallista liikkua.
- Julkisten kulkuyhteyksien parantaminen ja ojien kunnostus takaisin kunnan tienhoitoon.
- Maaseutumaisuuden säilyttämistä ja kallioiden louhinnan estäminen
- Kattavan ikärakenteen säilyttäminen - uudisrakentaminen mahdollistettava

(Kiljavan kyläsuunnitelma 2013.)

Kiljavan kyläsuunnitelman toimenpidepyyntöihin otti kantaa tekninen lautakunta sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskus (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Varsinaiisiin toimenpiteisiin ei katsota tällä hetkellä olevan tarvetta.

5.4 Leppälampi

Leppälammen kylä sijaitsee Nurmijärven luoteiskulmassa. Nykyään kylässä on 172 taloutta, joissa on 435 asukasta. Nykyään kylällä toimii joitakin maatiloja, teollisuuslaitoksia sekä palveluyrityksiä. Tunnetuin yritys lienee Nurmijärven golfkeskus.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Leppälammen tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaiden mielestä nousivat seuraavat asiat:

- Tieasiat: Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen, teiden kunnossapidon parantaminen, tievalaistuksen parantaminen.
- Palveluiden kehittäminen tai parantaminen
- Julkisen liikenteen lisääminen tai parantaminen
- Harrastusmahdollisuuksien ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien kehittäminen
- Nuorten vapaa-ajantoiminnan lisääminen tai kehittäminen, liikuntaharrastusmahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen

(Leppälammen kyläsuunnitelma 2013.)

Leppälammen kyläsuunnitelman toimenpidepyyntöihin otti kantaa tekninen lautakunta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Varsinaiisiin toimenpiteisiin ei katsota tällä hetkellä olevan tarvetta.

5.5 Lepsämä

Lepsämän kylä sijaitsee Nurmijärven eteläosassa, rajoittuen Espooseen ja Vihtiin. Nykyään kylässä on 698 taloutta, joissa on 2085 asukasta. Kylässä on useita pk-yrityksiä. Kylän kehittämissuunnitelmassa Lepsämän tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaiden mielestä nousivat seuraavat asiat:

- Tieasiat: Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen, teiden kunnossapidon parantaminen, tievalaistuksen parantaminen.
  - Palveluiden lisääminen tai parantaminen
  - Julkisen liikenteen lisääminen tai parantaminen, kauppa-auton tai kioskin palveluiden järjestäminen tai parantaminen
- (Lepsämän kyläsuunnitelma 2013.)

Lepsämän kyläsuunnitelman toimenpidepyyntöihin otti kantaa tekninen lautakunta, sivistyslautakunta, Nurmijärven vesi ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Mittavia toimenpiteitä on suunnitteilla.

5.6 Metsäkylä

Metsäkylä sijaitsee Nurmijärven etelärajalla, Palojoen ja Klaukkalan välissä. Nykyään kylässä on 352 taloutta, joissa on 1050 asukasta. Kylässä toimii joitakin maatiloja sekä yrityksiä.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Metsäkylän tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaiden mielestä nousivat seuraavat asiat:

- Tieasiat: Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen, teiden kunnossapidon parantaminen, tievalaistuksen parantaminen
- (Metsäkylän kyläsuunnitelma 2013.)

Metsäkylän kyläsuunnitelman toimenpidepyyntöihin otti kantaa tekninen lautakunta sekä Nurmijärven vesi (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Toimenpiteitä on suunnitteilla.

5.7 Nukari

Nukari sijaitsee Nurmijärven koillisnurkassa. Nykyään kylässä on 311 taloutta, joissa on 842 asukasta. Nukarilla on kulttuurihistoriallisesti merkittävä Nukarinkoski sekä aktiivisesti toimiva koulumuseo.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Nukarin tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaiden mielestä nousivat seuraavat asiat:

- Tieasiat: Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen, teiden kunnossapidon parantaminen, tievalaistuksen parantaminen
  - Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
  - Nuorten vapaa-ajantoiminnan lisääminen tai kehittäminen
- (Nukarin kyläsuunnitelma 2013.)

Nukarin kyläsuunnitelman toimenpidepyyntöihin otti kantaa tekninen lautakunta sekä sivistyslautakunta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Toimenpiteitä on suunnitteilla, osa kyläsuunnitelman toimenpiteistä on saatu päätökseen.

5.8 Palojoki

Palojoki sijaitsee Nurmijärven kaakkoiskulmalla. Nykyään kylässä on 334 taloutta, joissa on asukkaita 934. Palajoella, Aleksis Kiven lapsuusmaisemissa toimii museoalue Taaborinvuori, jossa on kesäisin paljon erilaisia tapahtumia.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Palojoen asukkaiden mielestä tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousivat seuraavat asiat:

- Tieasiat: Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen, tievalaistuksen parantaminen
- Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Nuorten vapaa-ajantoiminnan lisääminen tai kehittäminen, kerhotoiminnan lisääminen tai kehittäminen

(Palojoen kyläsuunnitelma 2013.)

Palojoen kyläsuunnitelman toimenpidepyyntöihin otti kantaa sivistyslautakunta, tekninen lautakunta sekä Nurmijärven vesi (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Toimenpiteitä on suunnitteilla.

5.9 Perttula-Uotila-Numlahti

Perttula-Uotila-Numlahti liitettiin kyläsuunnitelmaa tehtäessä yhdeksi kyläksi. Yhdistämisen taustalla on kylien pieni koko ja vähäinen asukasmäärä.

Perttula-Uotila-Numlahti alueella on 502 taloutta, joissa 1398 asukasta. Kylämiljöö on kaunista peltomaisemaa, jossa virtaa Kuhakoski. Kuhakoski on Vantaanjoen vesistöön kuuluvan Luhtajoen suurin koski, jossa vesi putoaa 150 metrin matkalla portaittain yhteensä 16 metriä. Kuhakosken kaltaiset vesiputoukset ovat Etelä-Suomessa harvinaisen näky.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Perttula-Uotila-Numlahden tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaiden mielestä nousivat seuraavat asiat:

- Tieasiat: Kouluteiden turvallisuuden parantaminen, valaistuksen lisääminen, aikataulut ja turvalliset liittymät, pyörätiet kouluille johtaville teille
- Ympäristöasiat: Maalaismiljöö säilytettävä
- Kyläkoulun säilyttäminen

(Perttula-Uotila-Numlahti kyläsuunnitelma 2013.)

Perttula-Uotila-Numlahden kehittämiskohteisiin on ottanut kantaa tekninen lautakunta sekä kuntasuunnittelulautakunta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Kaava-asiat ja koulun käyttötehokkuuden parantaminen ovat asialistalla.

5.10 Röykkä

Röykkä sijaitsee Nurmijärven luoteiskulmassa. Kylässä on 714 taloutta, joissa on 1824 asukasta. Röykässä toimii useita yrityksiä, sekä Ilmatieteen laitoksen Geofysikaalinen observatorio. Röykässä on myös sairaala, jota ennen on kutsuttu Nummen parantolaksi. Sairaala on tällä hetkellä pois käytöstä, mutta sen käyttöönotosta keskustellaan aika ajoin. Sairaalarakennukset voisivat toimia matkailu- tai toimistotiloina.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Röykan asukkaiden mielestä tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi nousivat:

- Kylätalo tai kylätila, jossa asukkaat voisivat kokoontua
- Tieasiat: Kevyen liikenteen väyliä Röykästä ulospäin, keskustan liikenneturvallisuuden parantaminen
- Maisema ja kaavoitusasioita
- Sairaala hyötykäyttöön

(Röykan kyläsuunnitelma 2013.)

Röykan kehittämiskohteisiin on saatu vastauksia mm. tekniseltä lautakunnalta, asemakaava- ja rakennuslautakunnalta, kuntasuunnittelulautakunnalta sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Kaava-asiat ovat vireillä ja niihin pääsevät asukkaat aikanaan vaikuttamaan.

5.11 Uusikylä-Savikko

Myös Uusikylä-Savikko liitettiin kyläsuunnittelutyöryhmän toimesta yhdeksi kyläksi. Yhdistämiseen päädyttiin kylien pienen koon ja lähekkäisen sijainnin perusteella.

Uusikylä-Savikko sijaitsee Nurmijärven pohjoisosassa, Rajamäen taajaman eteläpuolella. Uusikylä-Savikon alueella on 98 taloutta, joissa on 261 asukasta. Uusikylä-Savikon alueella harjoitetaan maataloutta jonkin verran.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Uudenkylän-Savikon tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaat nostivat:

- Tieasiat: Valaistuksen lisääminen, teiden uudelleennimeämisen aiheuttamien talonnumeroepäselvyyksien selvittäminen
- Tonttien kokojen kohtuullistaminen, tällä hetkellä kaavoitetut tontit ovat kovin suuria
- Hiihtolatujen lisääminen
- Moottoritien meluhaittojen parantaminen
- Karhunkorven koulun kunnossapito ja säilyttäminen

Uusikylä-Savikko kyläsuunnitelma 2013.)

Uusikylä-Savikon kehittämiskohteisiin on ottanut kantaa tekninen lautakunta sekä kuntasuunnittelulautakunta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Koulun

laajennus ja peruskorjaus on kunnan investointiohjelmassa vuonna 2014, muita asioita on tulossa käsittelyyn.

5.12 Valkjärvi

Valkjärvi sijaitsee Klaukkalasta luoteeseen, Valkjärven länsirannalla. Valkjärven kylänmäki on todennäköisesti yksi Nurmijärven vanhimmista asuinsijoista. Nykyään Valkjärvellä on 302 taloutta, joissa on 923 asukasta.

Kylän kehittämissuunnitelmassa Valkjärven tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi asukkaat nostivat:

- Maisema-asiat ja harrastusmahdollisuudet
- Vesi- ja jätevesiasiat
- Koulun urheilukentän laajentaminen
- Tieasiat: Pientareiden leventäminen, varoituskylttien asentaminen, kevyen liikenteen väylä, suojatiekorokkeen korjaaminen, tievalaistus

Valkjärveläiset teettivät oman kyläkyselyn kylän koululaisille. Koululaisten kyselylomakkeena käytettiin samaa kyselylomaketta kuin muillekin kylille (LIITE 2: Kyläkysely Nurmijärven kylille) mutta vastaukset kerättiin erilleen. Valkjärven koululaisten mielestä tärkeimmät kehittämiskohteet ovat:

- Palveluiden lisääminen tai parantaminen
- Kauppa-auton tai kioskin palveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Koulun palveluiden parantaminen
- Maiseman ja ympäristön parantaminen (ympäristön siistiminen, jätehuollon tai kierrätyspisteiden kehittäminen tai lisääminen, melun vähentäminen)
- Turvallisuuden parantaminen (liikenneturvallisuuden parantaminen, häiriköinnin tai ilkivallan ehkäiseminen)

(Valkjärven kyläsuunnitelma 2013.)

Valkjärven kehittämiskohteisiin on ottanut kantaa tekninen lautakunta, Nurmijärven vesi, asemakaava- ja rakennuslautakunta, sivistyslautakunta ja Keski-Uudenmaan ympäristökeskus (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Suuria muutoksia valmistellaan jo ja pienempiä viedään eteenpäin.

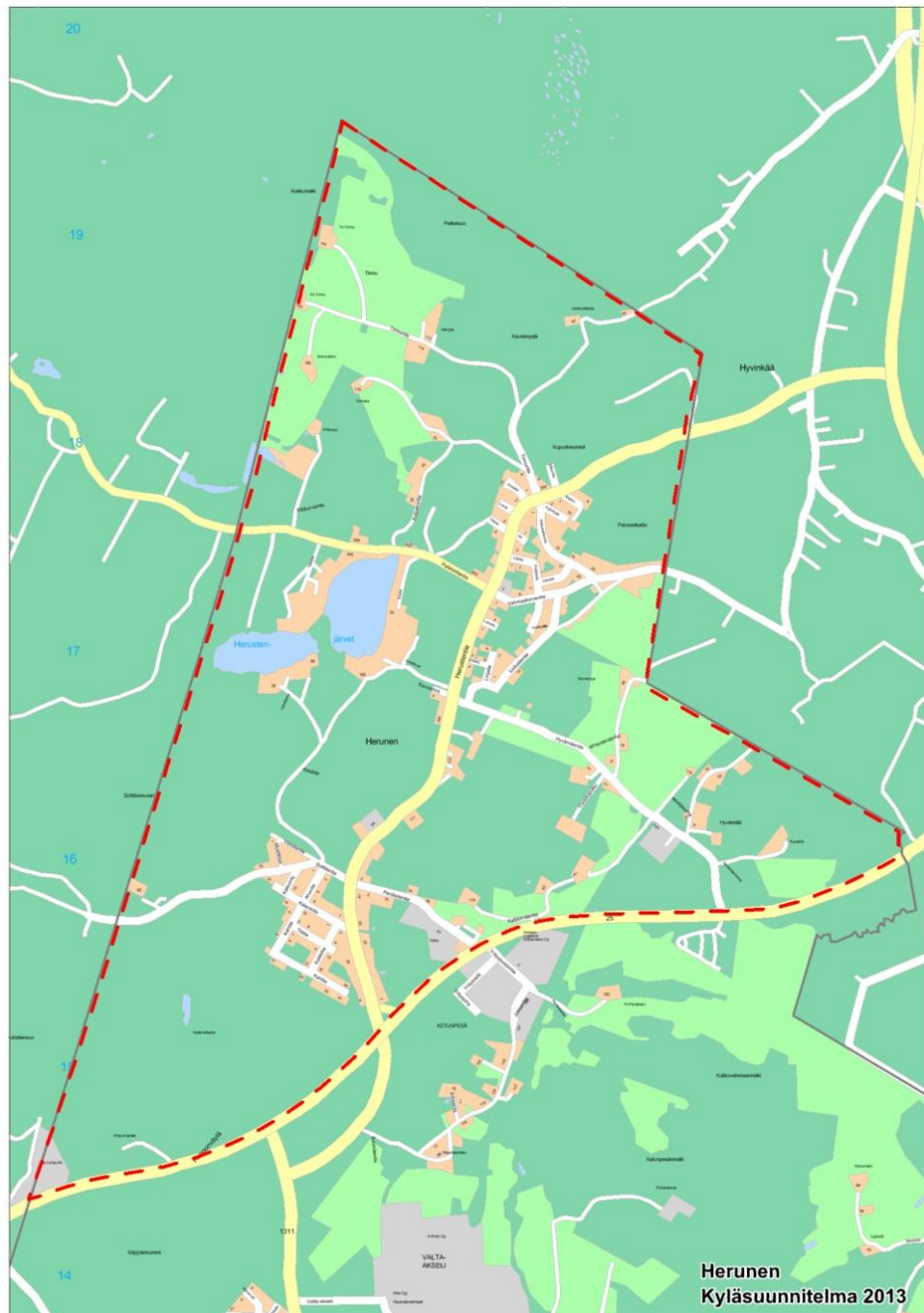
5.13 Herunen

Herusten kylä sijaitsee Nurmijärven pohjoisosassa, Rajamäen ja Hyvinkään välissä. Nykyään Herusissa on 386 taloutta, joissa on 1039 asukasta. Kylän kehittämissuunnitelmassa Herusten tärkeimmiksi kehittämiskohteiksi katsottiin:

- Lasten leikkipaikka alakylän alueelle
- Taka-Herusten uimarannan hiekoitus
- Monitoimitalon laajennus

- Jätteiden keräys- ja lajittelupiste
  - Vesi- ja viemäriasiat
- (Herusten kyläsuunnitelma 2013.)

Herusten kehittämiskohteisiin on ottanut kantaa tekninen lautakunta, sivistyslautakunta ja Nurmijärven vesi (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista). Vesi- ja viemäriasiat ovat työn alla, muiden kohteiden osalta ei toimenpiteitä tällä hetkellä.

Kuva 2 Herusten kylän toiminnallinen karttarajaus kyläläisten silmin, eli kylän ”henkiset rajat”:

Taulukko 3 Tilastotietoa toiminnallisen karttarajauksen alueelta:

Asukkaita	1039	
Miehiä	534	
Naisia	505	
Asukaskuntia	386	
Asukasta/asukaskunta	2,69	
Ikä	Asukasmäärä	
0-6	126	12,13 %
7-12	89	8,57 %
13-15	42	4,04 %
16-18	40	3,85 %
19-24	53	5,10 %
25-44	277	26,66 %
45-64	305	29,36 %
65-74	75	7,22 %
75-	32	3,08 %
yht	1039	

Vastauksia Herusten kyläsuunnitelman pohjaksi tehtyyn kyläkyselyyn tuli 45 kappaletta, eli vastausprosentti Herusten asukkaiden osalta oli 4,33 %. Vastaajien ikäjakaumaa voidaan tarkastella ikäluokittain (Taulukko 3)

5.14 Kyläkyselyn tulosten hyödyntäminen

Kyläkyselyiden tuloksia voidaan hyödyntää esimerkiksi viestinä kuntasuunnittelulautakunnalle sekä kunnanhallitukselle ja -valtuustolle kylien parannus- ja kehittämistoiveista.

Kyläsuunnitelmaan kirjataan tärkeimmät kehittämis- ja parannusehdotukset ja niiden toteutukselle tehdään aikataulu, sekä selvitetään kenen vastuualueeseen ne kuuluvat. Yleensä kyläsuunnitelma on viisivuotistavoite, ja tavoitteiden etenemistä ja onnistumista seurataan. Kyläsuunnitelma voidaan kehittämiskohteiden osalta päivittää esimerkiksi juuri viiden vuoden välein, jolloin saadaan ajantasaista tietoa kylien toiminnasta ja kehityksestä.

5.15 Tulosten tarkkuus

Nurmijärven kylien kyläkyselyistä saadun aineiston määrä on merkittävä. Aineisto ei ole tilastollisesti kovin tarkkaa, mutta siitä saadaan erittäin hyvä suuntaa-antava käsitys kylien nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä.

5.16 Kyselyn onnistuminen

Nurmijärven kylien kyläkyselyt onnistuivat pääsääntöisesti hyvin. Vastauksia saatiin riittävästi ja niiden sisältö oli aika yhtenäistä.

Kyselyn toteutuksessa oli muutamia asioita, jotka olisi ollut hyvä tehdä toisin.

Kysely toteutettiin koteihin jaettavalla paperisella lomakkeella, sekä internetissä Google-kyselylomakkeella. Paperisia lomakkeita jaettiin koteihin vain yksi kappale kuhunkin talouteen. Niitä olisi saanut haettua lisää, mutta epäilen, että monessa taloudessa vastattiin vain tuolla yhdellä lomakkeella, joten vastaajamäärä pieneni jo tämän takia.

Paperisessa lomakkeessa, sekä Google-lomakkeessa esiintyi monivalintakysymysten osalta harmillinen ongelma. Monivalintakysymyksissä pyydettiin valitsemaan kolme tärkeintä asiaa, mutta valittujen asioiden määrä vaihteli yhdestä viiteen, joten näiden kysymysten osalta vastausten tarkkuus heikentyi jonkin verran.

Avoimia kysymyksiä kyläkyselylomakkeissa oli mielestäni liian monta. Jo niiden analysointi osoittautui äärimmäisen haastavaksi.

Kysymyksiä oli määrällisesti mielestäni liikaa, tai ne olivat liian samankaltaisia. Joidenkin vastausten kohdalla vastaaja oli kirjoittanut: ”Katso vastaus kohdasta X”.

6 JOHTOPÄÄTÖKSET

Nyt kun kyläsuunnitelmien teosta on kulunut reilu vuosi, voidaan todeta että suunnitelmien teko todella kannatti. Kyläsuunnitelmat vietiin kuntasuunnittelulautakunnalle sekä kunnanhallitukselle tiedoksi, ja kehittämiskohdat pyydettiin käsittelemään ja kommentoimaan.

Kesällä 2014 pidetyssä kunnanhallituksen kokouksessa on saatu vastaukset moniin parannusehdotuksiin, ja osa tulee johtamaan toimenpiteisiin kunnan sekä ELY-keskuksen toimesta (LIITE 4: Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista).

Nurmijärvelle harkitaan perustettavaksi Nurmijärven Kylät -yhdistystä, jonka olisi tarkoitus toimia kylien yhteenliittymänä ja yhteystahona keskusteluissa kunnan kanssa.

Keväällä 2014 järjestettiin mediakoulutusta kyläsuunnittelijoille ja muille halukkaille. Nurmijärven Uutiset on perustamassa kyläpalstaa lehteensä, johon kukin kylä voi vuorollaan kirjoittaa oman kylänsä kuulumisia. Tätä varten pyydettiin kaikista kylistä yksi mediavastuuhenkilö, jonka vastuulla on kylästä ja kylän tapahtumista kertovan lehtiartikkelin kirjoittaminen 1-2 kertaa vuodessa. Kyläpalsta toteutuu, mikäli riittävän moni kylä ilmoittautui mukaan.

Herussa vanha Asukas-yhdistys sai uusia ihmisiä mukaan toimintaansa ja työn alla on kylätalon laajentaminen tai uuden kylätalon rakentaminen. Laskelmia on tehty ja kunnalta pyydetty lausuntoa rahoituksesta tai muunlaisesta tuesta Herusten kylätalolle.

Kyläsuunnitelma on äärimmäisen hyvä työkalu kylien nykytilan ja tulevaisuuden tavoitteiden tarkasteluun. Parhaimmillaan kyläsuunnittelu tuo yhteen kyläläisiä ja vahvistaa yhteisöllisyyttä sekä tuottaa kirjallista dataa, jota on helppo viedä eteenpäin kuntatasolle yhteistyön järjestämiseksi.

LÄHTEET

Kirjallisuus:

Hyyryläinen, T. 1994. Toiminnan aika. Tutkimus suomalaisesta kylätoiminnasta. Vammala: Vammalan Kirjapaino Oy.

Hyyryläinen, T. & Rannikko, P. 2000. Eurooppalaistuva maaseutupolitiikka. Paikalliset toimintaryhmät maaseudun kehittäjinä. Tampere: Vastapaino.

Julkunen, S., Koliseva, E., Koliseva, O., Tapiolinna, M., Valli, M., Vertti, P. 2013. Herusten kyläsuunnitelma 2013. Eteläisen maaseudun osaajat EMO ry.

Kaskinen, P. 2012. Kestävä kyläyhteisö metropolimaaseudulla. Västnylands Byar r.f. – Länsi-Uudenmaan Kylät ry.

Kuisma, J. 2013. Kylien liiketoiminta –opas. Kylien Bisneskeissit –hanke. Suomen Kylätoiminta ry.

Vahtola, J. 2003. Suomen historia. Jääkaudesta Euroopan unioniin. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.

Välisalo, T. 2007. Kyläsuunnitelman teko-ohjeet. Hyvä kylä-hanke. Suupohjan kehittämissyhdystys ry.

Sähköiset lähteet:

Suomen Kylätoiminta Ry. Vuoden kylät 1985-2013. Viitattu 23.6.2014. <http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/lokaali/VUODEN%20OKYLA%CC%88T%201985-2013.doc>

Kumpulainen, K. 2008. Mistä on vuoden kylät tehty? Maaseudun Uusi aika 2/2008. Viitattu 23.6.2014. Maaseudun uusi aika 2/2008, http://www.mua.fi/SIRA_Files/downloads/Arkisto/MUA_lehti/2008/mua_2008_2_an_Kumpulainen.pdf

Suomisanakirja.fi. n.d. Viitattu 25.3.2014. <http://www.suomisanakirja.fi/kyl%C3%A4>

Suomen Kylätoiminta Ry, Kyläapu –hankkeella avustajia kyliin. Viitattu 23.6.2014. <http://www.kylatoiminta.fi/fi/hankkeet/naapuriapu-hanke.html>

Kumpulainen, K. 2008. Mistä on vuoden kylät tehty? Maaseudun Uusi aika 2/2008. Viitattu 17.7.2014. Maaseudun uusi aika 2/2008, http://www.mua.fi/SIRA_Files/downloads/Arkisto/MUA_lehti/2008/mua_2008_2_an_Kumpulainen.pdf

Leppänen, E. 2002. Kyläsuunnitelma, tulevaisuuden työväline. Suomen Kylätoiminta ry:n julkaisu 1/2002. Viitattu 25.3.2014. <http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/yleist%C3%A4/Kyläsuunnitteluopas.pdf>

Reitti, E. 7.11.2014. Oppari loppuillaan. Vastaanottaja Sanna Julkunen. Sähköpostiviesti. Viitattu 8.11.2014.

Kumpulainen, K. 2008. Mistä on vuoden kylät tehty? Maaseudun Uusi aika 2/2008. Viitattu 20.10.2014. Maaseudun uusi aika 2/2008, http://www.mua.fi/SIRA_Files/downloads/Arkisto/MUA_lehti/2008/mua_2008_2_an_Kumpulainen.pdf

Reitti, E. 25.6.2014. Opparikysymyksiä. Vastaanottaja Sanna Julkunen. Sähköpostiviesti. Viitattu 28.6.2014.

Kyläsuunnitteluopas. Suomen Kylätoiminta ry:n julkaisu 1/2002. Viitattu 23.6.2014 <http://www.kylatoiminta.fi/uploads/images/tiedostot/yleist%C3%A4/Kyläsuunnitteluopas.pdf>

Järventaustan kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9031jarventaustan_kylasuunnitelma.pdf

Raalan kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9033-kk-raala_kylasuunnitelma.pdf

Kiljavan kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9032-kiljavan_kylasuunnitelma.pdf

Leppälammen kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9034leppalammen_kylasuunnitelma.pdf

Lepsämän kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9035Lepsaman_kylasuunnitelma_Web2.pdf

Metsäkylän kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
<http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9036-metsakylan-kylasuunnitelma.pdf>

Nukarin kyläsuunnitelma 2013
Viitattu 24.9.2014
http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9037-Nukarin_Kylasuunnitelma_2013-2023-valmis.pdf

Palojoen kyläsuunnitelma 2013

Viitattu 24.9.2014

<http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9025-palojoen-kylasuunnitelma.pdf>

Perttula-Uotila-Numlahti kyläsuunnitelma 2013

Viitattu 24.9.2014

<http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9026-perttula-uotila-numlahti-kylasuunnitelma.pdf>

Röykän kyläsuunnitelma 2013

Viitattu 24.9.2014

http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9027-roykan_kylasuunnitelma.pdf

Uusikylä-Savikko kyläsuunnitelma 2013

Viitattu 24.9.2014

<http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9028-uusikyla-savikko-kylasuunnitelma.pdf>

Valkjärven kyläsuunnitelma 2013

Viitattu 24.9.2014

http://www.nurmijarvi.fi/filebank/9029-valkjarven_kylasuunnitelma.pdf

LIITE 1 Valtuustoaloite kylien kehittämissuunnitelmien laatimiseksi

Kuntakehitystoimikunta § 132 13.11.2012

Kunnanhallitus § 320 26.11.2012

Valtuusto § 127 19.12.2012

VALTUUSTOALOITE KYLIEN KEHITTÄMISSUUNNITELMIEN LAATIMISESTA

230/00.04.02/2012

KUNTMK § 132

Jari Laine ym. (yht. 30 valtuutettua) esittävät valtuustoaloitteessa 9.3.2011, että Nurmijärven kuntaan perustetaan työryhmä esim. virkamiehistä, luottamushenkilöistä ja ko. kylän toimijoista (kylän yhdistykset ja asukkaat), jonka tehtävänä on laatia ko. kylän kehittämissuunnitelma.

Kunnanhallitus on 21.3. 2011 § 101 lähettänyt aloitteen kuntakehitystoimikunnalle valmisteltavaksi ja keskusteltavaksi mm. EMO ry:n (Eteläisen maaseudun osaaajat ry) kanssa.

EMO ry:n kanssa on neuvoteltu mahdollisuudesta saada Nurmijärven kyläsuunnitelmien laadinta sisällytettävä osaksi Kotona kylässä - hanketta, jolloin EMO ry voisi toimia kyläsuunnitelmien käytännön toteuttajana. EMO ry on halukas ryhtymään kyläsuunnitelmien laadintaan ja siellä on laadittu liitteenä oleva alustava kuvaus kyläsuunnitelmien laadinnan toteutuksesta, aikataulusta ja eri osapuolten työnjaosta. Kyläsuunnitelmien laadinta voitaisiin käynnistää v. 2013 alussa ja viedä laadintaprosessi läpi alkuvuoden aikana.

Tarkoituksena on tehdä Nurmijärven kylille toiminnalliset kyläsuunnitelmat. Kussakin kyläsuunnitelmassa esitellään kylän

nykytila ja keskeiset kehittämistä vaativat asiat. Tuloksena on kullekin kylälle noin 10-sivuinen kyläsuunnitelma, jossa on esitelty kylän lyhyt historia, nykytilanne ja tavoitteet . Suunnitelmat tehdään kaikille kylille yhteisissä työpajoissa, joita pidetään noin kolmena iltana. Lisäksi suunnitelmia esitellään kyläkohtaisesti kyläillassa kussakin suunnitelman tekemiseen osallistuvassa kylässä. Kukin projektiin osallistuva kylä kokoaa suunnitelman tekemistä varten noin 3-5 hengen mieluiten mahdollisimman laajapohjaisen työryhmän. Työryhmä tekee suunnitelmaa pääsääntöisesti yhteisissä työpajoissa ja osittain myös omatoimisesti. EMO:n projektipäällikkö ja kunnan

virkamiehet auttavat työryhmiä suunnitelman tekemisessä. Myös Uudenmaan kyläasiamiehen apua hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Aloitteessa on ehdotettu, että kuntaan perustetaan työryhmä kyläsuunnitelmien laatimiseksi. EMO ry:n esittämää toimintamallia on käytetty myös muissa kunnissa kyläsuunnitelmien laadinnassa ja se soveltuu hyvin myös Nurmijärvelle. Kyläsuunnitelman laadinnassa em. tavalla kyläläisillä itsellään on keskeinen rooli ja tämä tukee myös kuntastrategian mukaista kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien, yhteisöllisyyden ja vastuullisuuden lisäämistä. Kyläsuunnitelman laadinta ja kylän maankäytön ohjaus osayleiskaavoja laatimalla on myös tärkeää pitää selkeästi omina asiakokonaisuuksinaan. Kyläsuunnitelmassa voidaan asioita esittää vapaamuotoisemmin kuin maankäyttö- ja rakennuslain mukaisissa kaavoissa ja kyläsuunnitelmia voidaan hyödyntää jatkossa laadittavien osayleiskaavojen taustaineistona. Näin ollen aloitteessa esitetyn työryhmän perustaminen ei ole tarpeen. Kunnan ao. viranhaltijat osallistuvat projektisuunnitelman mukaisesti laadintatyöpajoihin ja luottamushenkilöt voivat osallistua niihin. Kyläsuunnitelmat tuodaan niiden valmistuttua kunnan ao. luottamushenkilötoimielimille tiedoksi.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen:

Hanke ei edellä esitetyllä tavalla toteutettuna aiheuta kunnalle muuta kustannusta kuin tiedotus- ja materiaalikustannuksia sekä ao. viranhaltijoiden työpanoksen kohdentamisen tähän hankkeeseen. Tältä osin hanke tulee ottaa huomioon elinkeino- ja kuntakehityskeskusten v. 2013 tavoitteiden seurannassa uutena hankkeena, jota ei ole esitetty talousarvion tavoitteissa. Ilmastonmuutoksen ja ympäristön osalta suunnitelmat tuottaa ehdotuksia, joilla voi olla välillisesti positiivisia vaikutuksia.

Kehitysjohtajan esitys:

Kuntakehitystoimikunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen kunnanvaltuustolle annettavaksi johdantotekstin mukaisen vastauksen Jari Laineen ym. valtuustoaloitteeseen koskien kylien kehittämissuunnitelmien laatimista.

Samalla kuntakehitystoimikunta esittää kunnanhallitukselle, että kyläsuunnitelmien laadinta

toteutetaan yhteistyössä EMO ry:n kanssa liitteenä olevan projektisuunnitelman mukaisesti v. 2013 aikana.

Lisätietoja: kehitysjohtaja Aarno Kononen, puh. 040 317 2361

Asian käsittely Keskustelun kuluessa kuntakehitystoimikunta piti tärkeänä luottamushenkilöiden osallistumismahdollisuutta kyläsuunnitelmien laatimiseen ja että kyläsuunnitelmia laativien kyläläisten työryhmät ovat riittävän laajapohjaisia. Projektisuunnitelmaa tulee tältä osin vielä täydentää ja sisällyttää sinne luottamushenkilöiden osallistumismahdollisuus vastuunjakokohdan kunnan osaan. Kuntakehitystoimikunta piti tärkeänä myös, että kyläsuunnitelmissa johtava rooli on kyläläisillä itsellään ja että viranhaltijoiden rooli kyläsuunnitelmien laadinnassa on laadintaa avustava asiantuntija. Lisäksi kyläyhdistyksen kohdalle tulee ohjeelliseksi työryhmäkooksi muuttaa 5 - 10 henkeä.

Päätös: Kuntakehitystoimikunta hyväksyi päätösesityksen em. tarkennuksin. Päätökseen kuuluu liite nro 4.

KH § 320

Valtuuston kokouksessa 30.5.2012 valtuutettu Sirpa Rantala ym. (yhteensä 28 allekirjoittajaa) on tehnyt valtuustoaloitteen kyläasiatyöryhmän perustamisesta Nurmijärvelle. Aloitteessa työryhmän tehtäviksi on esitetty yhteistyöelimenä ja tiedonvälittäjänä toimiminen kylistä kuntaan ja kunnasta kyliin päin samoin kuin järjestöjen ja viranomaisten kesken. Työryhmä olisi jalostetumpi versio nykyiselle kyläiltakäytännölle ja tuottaisi enemmän vuorovaikutteisuutta ja laajemman foorumin kuntalaisista.

Kunnanhallitus on lähettänyt tämän aloitteen kuntakehitystoimikunnalle yhteistyössä keskushallinnon kanssa. Aloite tulee valmisteltuna myöhemmin erikseen käsiteltäväksi.

Esitys: Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi kuntakehitystoimikunnan antaman vastauksen Jari Laineen ym. valtuustoaloitteeseen koskien Nurmijärven kylien kehittämistä.

Kunnanhallitus saattaa kuntakehitystoimikunnan vastauksen edelleen valtuustolle tiedoksi. Kunnanhallitus esittää, ettei aloite anna aihetta enempään toimenpiteisiin toimikunnan vastauksessa todetun lisäksi, ja aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 6.

_____
KV § 127

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 8.

_____

Nurmijärven kunnanvaltuusto ja -hallitus			
Saap.	9	3	2011
Osio	163	50	11
Ark. tunn.			aika

4

VALTUUSTOALOITE

NURMIJÄRVEN KYLIEN KEHITTÄMINEN

Nurmijärven haja-asutusalueen kylät ovat merkittävä osa kuntamme asumisen monimuotoisuutta ja niiden kehittämiseen tulisi panostaa.

Nurmijärven kylien elinvoiman takaamiseksi ja kylien kehittämiseksi esitämme, että kuntaan perustetaan esimerkiksi virkamiehistä, luottamushenkilöistä ja ko. kylän toimijoista (kylän yhdistykset ja asukkaat) koostuva työryhmä, jonka tehtävänä on laatia ko. kylän kehittämissuunnitelma (kyläsuunnitelma - kylästrategia).

Nurmijärven kunnan strategiassa tavoitteena on kestävä yhdyskuntarakenne ja sen eheyttäminen (strategian kohta 2.2.1) sekä toimivat palvelut ja kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien, yhteisöllisyyden ja vastuullisuuden lisääminen (kohta 1.5.1). Nämä kylätyöryhmät edistävät osaltaan strategian tavoitteiden saavuttamista.

Nurmijärvellä maaliskuun 9. päivänä, 2011

Jari Laine

Jari Laine

Nina Kuita

Matti Vanhama

Kirsti Järvinen

Teemu Järvinen

Teemu Mäkelä

Taru Siimola

Ulla Puus

Jari Vito

George Forsell

Kaisa Suominen

Matti Kumpulainen

Leena Väinänen

Liisa-Liisa Laitinen

Liisa-Liisa Laitinen

[Signature]

P. Oksanen

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

[Signature]

TAVOITE

Tarkoituksena on tehdä Nurmijärven kylille toiminnalliset kyläsuunnitelmat. Kussakin kyläsuunnitelmassa esitellään kylän nykytila ja keskeiset kehittämistä vaativat asiat. Tuloksena on kullekin kylälle noin 10-sivuinen kyläsuunnitelma, jossa on esitelty kylän lyhyt historia, nykytilanne ja tavoitteet taulukoituina. Tuotoksesta tehdään myös sähköinen versio.

MENETELMÄT

Suunnitelmat tehdään kaikille kylille yhteisissä työpajoissa, joita pidetään noin kolmena iltana. Lisäksi suunnitelmia esitellään kyläkohtaisesti kyläillassa kussakin suunnitelman tekemiseen osallistuvassa kylässä.

Kukin projektiin osallistuva kylä kokoaa suunnitelman tekemistä varten noin 3-5 hengen mieluiten mahdollisimman laajapohjaisen työryhmän. Työryhmä tekee suunnitelmaa pääsääntöisesti yhteisissä työpajoissa ja osittain myös omatoimisesti. EMO:n projektipäällikkö ja kunnan virkamiehet auttavat työryhmiä suunnitelman tekemisessä. Myös Uudenmaan kyläasiamiehen apua hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan.

Työmenetelmänä työpajoissa voidaan käyttää esim. SWOT-analyysiä, tuplatiimimenetelmää tai Kestävä kylä -pelikortteja.

AIKATAULU

Marraskuu 2012: ensimmäinen ”epävirallinen” yhteydenotto kyliin asiasta.

Joulukuu 2012/tammikuu 2013: ”Virallinen” kutsu aloitustilaisuuteen: tarjotaan kylille mahdollisuutta osallistua.

Tammikuu 2013: lehti-ilmoitus ja lehdistötiedote, joissa kerrotaan, että Nurmijärven kylissä käynnistyy kyläsuunnittelu ja halukkaat voivat osallistua.

Tammikuu 2013: kaikille avoin aloitustilaisuus; asian esittely (mikä on kyläsuunnitelma ja miksi sellainen kannattaa tehdä, miten Nurmijärven kyläsuunnitelmat on tarkoitus tehdä).

Tammikuu 2013 loppuun mennessä: kylät ilmoittavat halukkuudestaan osallistua ja kokoavat työryhmän.

Helmikuu 2013: 1. työpaja, kesto n. kolme tuntia klo 18-21.

Maaliskuu 2013: 2. työpaja, kesto n. kolme tuntia klo 18-21.

Maalis-huhtikuu 2013: lehti-ilmoitus ja lehdistötiedote, joissa kerrotaan kyläkohtaiset esittelytilaisuudet.

Huhti-toukokuu 2013: kyläkiertäminen; suunnitelman esittely jokaisessa kylässä, kesto n. kolme tuntia/tilaisuus.

Toukokuu 2013: 3. työpaja, kesto n. kolme tuntia klo 18-21.

Kesäkuu 2013: valmiiden suunnitelmien julkistaminen.

VASTUUNJAKO

Kunta:

”virallinen vastuutaho”

Kylät ja kyläsuunnitelmat

- kunnasta vähintään yksi virkamies on läsnä työpajoissa ja kyläilloissa
- virkamiehet kommentoivat suunnitelmia tarvittaessa
- auttaa tarvittaessa tilastotiedon ja paikkatietoaineiston keräämisessä
- auttaa tarvittaessa kartoittamaan yrityksiä kylistä
- osallistuu tiedottamiseen
- järjestää aloitus- ja päätöstilaisuuksia sekä työpajoja varten sopivan tilan
- kustantaa tarvittaessa osan tulostuskustannuksista

EMOn Kotona kylässä -hanke:

- hoitaa käytännön työt
- toimii yhteyshenkilönä kylien ja kunnan välillä
- hoitaa tiedottamisen
- ohjaa työpajoja ja kyläiltoja
- maksaa kahvitukset ja mahdollisesti osan tilavuokrasta
- maksaa lehti-ilmoitukset
- maksaa ainakin osan suunnitelmien tulostuskustannuksista

Kyläyhdistys:

- kokoaa 3-6 hengen työryhmän, joka työstää suunnitelmaa lähinnä työpajoissa, mutta halutessaan myös itsenäisesti: työryhmä mielellään laajapohjainen (ei pelkästään asukasyhdistyksen hallitus)
- tiedottaa kylällään suunnitelman tekemisestä ja kyläillasta
- osallistuu kyläillan organisointiin (järjestää tilan kylältä + kahvituksen; kulut korvataan)
- esittelee suunnitelmansa kyläillassa
- hankkii valokuvia kylästään
- mieluusti kirjoittaa joitakin osia kyläsuunnitelmaan (esim. kylän historiasta)

KYLÄKYSELY NURMIJÄRVEN KYLILLE

A. TAUSTATIEDOT

1. Missä kylässä asutte tai toimitte? Rastikaa vaihtoehto.

☐ Herunen	☐ Järventausta	☐ Karhunkorpi	☐ Kiljava
☐ Klaukkalan Metsäkylä	☐ Leppälampi	☐ Nukari	☐ Nummenpää
☐ Palojoki	☐ Perttula	☐ Raala	☐ Röykkä
☐ Suomies	☐ Uotila	☐ Uusikylä-Savikko	☐ Valkjärvi

2. Vastajan sukupuoli: mies nainen. Rastikaa vaihtoehto.

3. Vastajan ikä: _____ vuotta. Kirjoittakaa ikänne viivalle.

4. Miten pitkään olette asuneet nykyisessä asuinpaikassanne? Rastikaa vaihtoehto.

alle 3 vuotta   3-10 vuotta   11-20 vuotta   yli 20 vuotta

5. Jos taloudessanne asuu lapsia, minkä ikäisiä he ovat? Rastikaa sopiva/sopivat vaihtoehto/vaihtoehdot.

0-6-vuotiaita   7-12-vuotiaita   13-18-vuotiaita   19-25-vuotiaita

B. KYLÄN NYKYTILA

6. Antakaa kylällemen yleisarvosana asteikolla 1-10. 1=huonoin, 10=paras, ympyröikää sopiva vaihtoehto.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

7. Mitä kylässänne pitäisi tapahtua, jotta arvosana nousisi?

(n = x)

8. Minkä asian/asioiden tapahtuminen kylässänne aiheuttaisi arvosanan laskemisen?

KYLÄKYSELY NURMIJÄRVEN KYLILLE

9. Mikä kylässänne on parasta?

10. Mitkä asiat kylässänne ovat huonosti tai mitä asioita pitäisi kehittää?

11. Mitkä kylänne maisemat, rakennukset, paikat tai alueet pitäisi ehdottomasti säilyttää?

C. KYLÄN TULEVAISUUS

12. Mitkä kehittämiskohteet arvioitte kaikkein tärkeimmiksi kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Yhteisöllisyyden lisääminen
- Infran (tiet, vesi- ja jätevesihuolto, energia-asiat) kehittäminen tai parantaminen
- Palveluiden lisääminen tai parantaminen
- Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Turvallisuuden parantaminen
- Elinkeinotoiminnan kehittäminen tai yrittäjyyden lisääminen
- Maiseman ja ympäristön parantaminen
- Kylän sisäisen tai ulkoisen viestinnän kehittäminen tai parantaminen
- Kylän ja kunnan välisen vuoropuhelun lisääminen
- Muu, mikä:

13. Millä keinoin yhteisöllisyyttä voitaisiin mielestänne parhaiten lisätä kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Järjestämällä kyläjuhlia tai -tapahtumia
- Järjestämällä kyläläisille yhteinen kokoontumispaikka
- Kehittämällä tai lisäämällä toimintaa olemassaolevassa kokoontumispaikassa
- Tallentamalla kylän perinne- ja/tai historiatietoa
- Tutustumalla naapureihin
- Yrittämällä saada uusia asukkaita mukaan kylän tapahtumiin tai toimintaan
- Kehittämällä kylässä jo toimivien yhdistysten toimintaa
- Muu, mikä:

KYLÄKYSELY NURMIJÄRVEN KYLILLE

14. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät infraan liittyvät asiat kylässänne, joita tulisi kehittää tai parantaa? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Kylälaisten järjestämän yhteisen vesihuoltojärjestelmän kehittäminen tai parantaminen
- Kylälaisten järjestämän yhteisen jätevesihuoltojärjestelmän kehittäminen tai parantaminen
- Laajakaistayhteyden järjestäminen kylälle tai sen parantaminen
- Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen
- Teiden kunnossapidon parantaminen
- Tievalaistuksen parantaminen
- Muu, mikä:

14.1 Onko taloutenne tai kylässä toimiva yrityksenne kiinnostunut saamaan valokuituhteyden? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

- Kyllä   Ei   Ehkä

14.2 Jos vastasitte kysymykseen kyllä tai ehkä, milloin haluaisitte liittyä valokuituverkkoon? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

- 1-2 vuoden aikana   3-5 vuoden aikana   6-10 vuoden aikana

15. Minkä palveluiden lisääminen tai parantaminen kylässänne on mielestänne tärkeintä? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Yksityisten silvouts-, lumenluonti-, pihanhoito- yms. palveluiden lisääminen
- Kylän toimijoiden monipalvelupisteen järjestäminen
- Julkisen liikenteen lisääminen tai parantaminen
- Päivähoitopalveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Koulun palveluiden parantaminen
- Koululaisten iltapäiväkerhotoiminnan järjestäminen tai parantaminen
- Matkailupalveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kirjastoauton palveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kulttuuripalveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kauppa-auton tai kioskin palveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Muu, mikä:

16. Millaisten harrastus- tai vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen kylässänne on mielestänne tärkeintä? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Liikuntaharrastusmahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Kursitoiminnan lisääminen tai kehittäminen (esim. kansalaisopisto)
- Kerhotoiminnan lisääminen tai kehittäminen (esim. eri ikäryhmien kerhot)
- Luonnossaliikkumismahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Koiriin tai hevosiin liittyvien harrastusmahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Leikkipaikkojen rakentaminen tai kehittäminen
- Nuorten vapaa-ajantoiminnan lisääminen tai kehittäminen
- Muu, mikä:

KYLÄKYSELY NURMIJÄRVEN KYLILLE

17. Mitkä turvallisuuteen liittyvät asiat tarvitsisivat mielestänne eniten kehittämistä kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Liikenneturvallisuuden parantaminen
- Häiriköinnin tai ilkivallan ehkäiseminen
- Luonnononnettomuuksiin varautuminen
- Suuronnettomuuksiin tai muihin häiriötilanteisiin varautuminen
- Ensiapu- ja/tai alkusammutuskoulutuksen järjestäminen
- Omaisuusrikosten ehkäiseminen
- Yksinäisten tai vanhusten auttaminen
- Muu, mikä:

18. Mihin kylänne elinkeinotoimintaan liittyvien asioiden kehittämiseen täytyisi mielestänne erityisesti keskittyä? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Palveluluettelon kokoaminen kylällä toimivista yrityksistä
- Lähituotteiden tai -palveluiden saatavuuden parantaminen (esim. lähiruoka)
- Yrittäjyyden lisääminen
- Sivutyötulomahdollisuuksien lisääminen
- Asukkaiden ja kylässä toimivien yritysten yhteisten tilaisuuksien tai tapahtumien järjestäminen
- Etätyömahdollisuuksien lisääminen
- Muu, mikä:

19. Mitä maisemaan tai ympäristöön liittyviä asioita tulisi mielestänne eniten parantaa kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Maisemien kunnostaminen esim. pusikoita raivaamalla
- Melun vähentäminen
- Jätehuollon tai kierrätyspisteiden kehittäminen tai lisääminen
- Ympäristön siistittäminen
- Muu, mikä:

20. Mitkä viestintään tai tiedottamiseen liittyvät asiat kylässänne vaatisivat mielestänne eniten kehittämistä? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Verkkosivujen laatiminen kylälle tai olemassaolevien verkkosivujen kehittäminen
- Sosiaalisen median (esim. Facebook) hyödyntäminen tiedottamisessa
- Kylää koskevista asioista tiedottaminen muilla keinoilla
- Kylän ja kunnan välisen vuoropuhelun lisääminen
- Kylien välisen vuoropuhelun lisääminen
- Muu, mikä:

21. Pitäisikö kyläänne mielestänne saada lisää uusia asukkaita? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

- Kyllä   Ei   Ehkä

KYLÄKYSELY NURMIJÄRVEN KYLILLE

22. Vapaa sana kylänne kehittämistarpeista.

D. OSALLISTUMINEN KYLÄN KEHITTÄMISEEN

23. Oletteko valmis osallistumaan kylänne kehittämiseen jollain tavoin? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

___Kyllä

___Ei

___Ehkä

24. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä tai ehkä, mitä haluaisitte tai voisitte tehdä kylänne hyväksi?

25. Mitä sellaista osaamista teillä on, mitä voisitte tai haluaisitte käyttää kylänne kehittämiseen?

26. Vapaa sana tähän kyselyyn tai kylänne kehittämiseen liittyen.

KIITOS VASTAUKSISTANNE!

KYLÄKYSELY LEPSÄMÄN KYLÄLLE

A. TAUSTATIEDOT

1. Vastaajan sukupuoli: ____mies ____nainen. Rastikaa vaihtoehto.

2. Vastaajan ikä: _____vuotta. Kirjoittakaa ikänne viivalle.

3. Miten pitkään olette asuneet nykyisessä asuinpaikassanne? Rastikaa vaihtoehto.

____alle 3 vuotta   ____3-10 vuotta   ____11-20 vuotta   ____yli 20 vuotta

4. Jos taloudessanne asuu lapsia, minkä ikäisiä he ovat? Rastikaa sopiva/sopivat vaihtoehto/vaihtoehdot.

____0-6-vuotiaita   ____7-12-vuotiaita   ____13-18-vuotiaita   ____19-25-vuotiaita

B. KYLÄN NYKYTILA

5. Antakaa kylällemme yleisarvosana asteikolla 1-10. 1=huonoin, 10=paras, ympyröikää sopiva vaihtoehto.

1   2   3   4   5   6   7   8   9   10

6. Mitä kylässänne pitäisi tapahtua, jotta arvosana nousisi?

7. Minkä asian/asioiden tapahtuminen kylässänne aiheuttaisi arvosanan laskemisen?

8. Mikä kylässänne on parasta?

KYLÄKYSELY LEPSÄMÄN KYLÄLLE

9. Mitkä asiat kylässänne ovat huonosti tai mitä asioita pitäisi kehittää?

10. Mitkä kylänne maisemat, rakennukset, paikat tai alueet pitäisi ehdottomasti säilyttää?

11. Miten Lepsämässä mielestänne tunnetaan jokamiehenoikeudet ja miten niitä noudatetaan?

C. KYLÄN TULEVAISUUS

12. Mitkä kehittämiskohteet arvioitte kaikkein tärkeimmiksi kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Yhteisöllisyyden lisääminen
- Infran (tiet, vesi- ja jätevesihuolto, energia-asiat) kehittäminen tai parantaminen
- Palveluiden lisääminen tai parantaminen
- Harrastus- ja vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Turvallisuuden parantaminen
- Elinkeinotoiminnan kehittäminen tai yrittäjyyden lisääminen
- Maiseman ja ympäristön parantaminen
- Kylän sisäisen tai ulkoisen viestinnän kehittäminen tai parantaminen
- Kylän ja kunnan välisen vuoropuhelun lisääminen
- Muu, mikä:

13. Millä keinoin yhteisöllisyyttä voitaisiin mielestänne parhaiten lisätä kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Järjestämällä kyläjuhlia tai -tapahtumia
- Järjestämällä kyläläisille yhteinen kokoontumispaikka
- Kehittämällä tai lisäämällä toimintaa olemassaolevassa kokoontumispaikassa
- Tallentamalla kylän perinne- ja/tai historiatietoa
- Tutustumalla naapureihin
- Yrittämällä saada uusia asukkaita mukaan kylän tapahtumiin tai toimintaan
- Kehittämällä kylässä jo toimivien yhdistysten toimintaa
- Muu, mikä:

KYLÄKYSELY LEPSÄMÄN KYLÄLLE

14. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät infraan liittyvät asiat kylässänne, joita tulisi kehittää tai parantaa? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Kylälaisten järjestämän yhteisen vesihuoltojärjestelmän kehittäminen tai parantaminen
- Kylälaisten järjestämän yhteisen jätevesihuoltojärjestelmän kehittäminen tai parantaminen
- Laajakaistayhteyden järjestäminen kylälle tai sen parantaminen
- Kevyen liikenteen väylän/väylien rakentaminen
- Teiden kunnossapidon parantaminen
- Tievalaistuksen parantaminen
- Muu, mikä:

14.1. Kyläsuunnitelman työryhmän keskustelussa ensisijaisena kehittämiskohteena on pidetty kevyen liikenteen väylien rakentamista kylälle. Mitä kolme tietä pidätte tärkeimpinä kevyen liikenteen väylien suhteen?

1. _____
2. _____
3. _____

14.2. Lepsämään on suunnitteilla osuuskunta valokuituverkon vetämiseksi koteihin. Arvioitu liittymismaksu olisi n. 1000-2000 €/talo ja kuukausimaksu n. 50 €/kk. Olisiko taloudellanne kiinnostusta liittyä osuuskuntaan?

Kyllä   Ei   Ehkä

Jos olette kiinnostuneita valokuituosuuskunnasta, laittakaa asiasta sähköpostia Heikki Nykyriille osoitteeseen heikki.nykyri@dt-link.fi.

15. Minkä palveluiden lisääminen tai parantaminen kylässänne on mielestänne tärkeintä? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Yksityisten siivous-, lumenluonti-, pihanhoito- yms. palveluiden lisääminen
- Kylän toimijoiden monipalvelupisteen järjestäminen
- Julkisen liikenteen lisääminen tai parantaminen
- Päivähoitopalveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kouluilaisten iltapäiväkerhotoiminnan järjestäminen tai parantaminen
- Matkailupalveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kirjastoauton palveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kulttuuripalveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Kauppa-auton tai kioskin palveluiden järjestäminen tai parantaminen
- Muu, mikä:

15.1. Mitkä ovat mielestänne tärkeimmät koulun ja/tai päivähoidon kehittämistarpeet?

KYLÄKYSELY LEPSÄMÄN KYLÄLLE

16. Millaisten harrastus- tai vapaa-ajanviettomahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen kylässänne on mielestänne tärkeintä? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Liikuntaharrastusmahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Kurssitoiminnan lisääminen tai kehittäminen (esim. kansalaisopisto)
- Kerhotoiminnan lisääminen tai kehittäminen (esim. eri ikäryhmien kerhot)
- Luonnossaliikkumismahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Koiriin tai hevosiin liittyvien harrastusmahdollisuuksien lisääminen tai kehittäminen
- Leikkipaikkojen rakentaminen tai kehittäminen
- Nuorten vapaa-ajantoiminnan lisääminen tai kehittäminen
- Muu, mikä:

16.1 Mitä perheessänne tällä hetkellä harrastetaan?

16.2 Millaisia harrastusmahdollisuuksia haluaisitte lisää Lepsämään?

16.3 Kyläsuunnitelun työryhmälle on ehdotettu yksityisen musiikkileikkikoulun perustamista Lepsämään. Olisiko joku perheestänne kiinnostunut osallistumaan tällaiseen toimintaan? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

Kyllä   Ei   Ehkä

17. Mitkä turvallisuuden liittyvät asiat tarvitsisivat mielestänne eniten kehittämistä kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Liikenneturvallisuuden parantaminen
- Häiriköinnin tai ilkivallan ehkäiseminen
- Luonnononnettomuuksiin varautuminen
- Suuronnettomuuksiin tai muihin häiriötilanteisiin varautuminen
- Ensiapu- ja/tai alkusammutuskoulutuksen järjestäminen
- Omaisuusrikosten ehkäiseminen
- Yksinäisten tai vanhusten auttaminen
- Muu, mikä:

17.1. Tarvittaisiinko Lepsämään mielestänne myrskytuhojen/tulvien varalta vapaaehtoinen avustus/raivausryhmä? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

Kyllä   Ei   Ehkä

17.2. Vapaa sana liikenne- ja muun turvallisuuden puutteista Lepsämässä.

KYLÄKYSELY LEPSÄMÄN KYLÄLLE

18. Mihin kylänne elinkeinotoimintaan liittyvien asioiden kehittämiseen täytyisi mielestänne erityisesti keskittyä?

Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Palveluluettelon kokoaminen kylällä toimivista yrityksistä
- Lähiuotteiden tai -palveluiden saatavuuden parantaminen (esim. lähiruoka)
- Yrittäjyyden lisääminen
- Sivutyötulomahdollisuuksien lisääminen
- Asukkaiden ja kylässä toimivien yritysten yhteisten tilaisuuksien tai tapahtumien järjestäminen
- Etätömahdollisuuksien lisääminen
- Muu, mikä:

19. Mitä maisemaan tai ympäristöön liittyviä asioita tulisi mielestänne eniten parantaa kylässänne? Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Maisemien kunnostaminen esim. pusikoita raivaamalla
- Melun vähentäminen
- Jätehuollon tai kierrätyspisteiden kehittäminen tai lisääminen
- Ympäristön siistiminen
- Muu, mikä:

20. Mitkä viestintään tai tiedottamiseen liittyvät asiat kylässänne vaatisivat mielestänne eniten kehittämistä?

Rastikaa kolme tärkeintä asiaa.

- Verkkosivujen laatiminen kylälle tai olemassaolevien verkkosivujen kehittäminen
- Sosiaalisen median (esim. Facebook) hyödyntäminen tiedottamisessa
- Kylää koskevista asioista tiedottaminen muilla keinoin
- Kylän ja kunnan välisen vuoropuhelun lisääminen
- Kylien välisen vuoropuhelun lisääminen
- Muu, mikä:

21. Pitäisikö kylänne mielestänne saada lisää uusia asukkaita? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

- Kyllä   Ei   Ehkä

22. Vapaa sana kylänne kehittämistarpeista.

KYLÄKYSELY LEPSÄMÄN KYLÄLLE

D. OSALLISTUMINEN KYLÄN KEHITTÄMISEEN

23. Oletteko valmis osallistumaan kylänne kehittämiseen jollain tavoin? Rastikaa sopiva vaihtoehto.

___Kyllä

___Ei

___Ehkä

24. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen kyllä tai ehkä, mitä haluaisitte tai voisitte tehdä kylänne hyväksi?

25. Mitä sellaista osaamista teillä on, mitä voisitte tai haluaisitte käyttää kylänne kehittämiseen?

26. Oletteko halukas toimimaan mukana vapaaehtoistoiminnassa, esim. Mannerheimin Lastensuojeluliiton perhekahvilatoiminnassa?

___Kyllä

___Ei

___Ehkä

KIITOS VASTAUKSISTANNE!

Palauta lomake 8.3. mennessä Lepsämän nuorisoseurantaloon postilaatikkoon (Lepsämänkaari 3) tai oppilaan mukana Lepsämän koululle.

Osallistu kylän kehittämiskeskusteluun myös Facebookin sivulla "Lepsämän kyläsuunnitelma".

LIITE 4 Kuntasuunnittelulautakunnan pöytäkirjat kyläsuunnitelmista

Kuntasuunnittelulautakunta § 125	21.11.2013
Kuntasuunnittelulautakunta § 26	18.03.2014
Kuntasuunnittelulautakunta § 72	17.06.2014

KYLÄSUUNNITELMAT 2013

230/00.04.02/2012

KUNLA § 125

Nurmijärven kyläsuunnitelmien laatiminen perustuu vuonna 2012 käsitellyyn valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kylien kehittämissuunnitelmia. Työryhmä olisi koostunut ko. kylän toimijoista (yhdistykset ja asukkaat), luottamushenkilöistä ja virkamiehistä.

EMO ry:n kanssa neuvoteltiin Nurmijärven kyläsuunnitelmien laadinnasta osana Kotona kylässä -hanketta. Emo ry ryhtyi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen mukaan vetämään kyläsuunnitelmien laadintaprosessia vuoden 2013 alussa. Tavoitteena oli laatia asukaslähtöinen toiminnallinen kyläsuunnitelma kullekin mukaan ilmoittautuneelle kylälle. Kyläsuunnitelma on asukkaiden laatima kirjallinen dokumentti siitä, millainen tulevaisuus omalle kylälle tahdotaan ja millaisin keinoin tavoitteena olevaan tulevaisuuteen päästäisiin.

Kunnan virkamiesten roolina oli auttaa tarvittaessa tilastotiedon ja paikkatietoaineiston keräämisessä ja vastata tarvittaessa esille nousseisiin kysymyksiin. Myös osallistuminen tiedottamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin oli kunnan tehtävänä. Kunta tarjosi myös tilat kylien yhteisille työpajoille ja työpajoissa tarvittavat materiaalit ja kopiot. Virkamiehet eivät osallistuneet suunnitelmien laatimiseen.

Kyläsuunnitelman laatimista varten kukin kylä kokosi työryhmän, joka työsti suunnitelmaa yhteisissä ohjatuissa työpajoissa ja halutessaan itsenäisesti työpajojen välillä. Työryhmän vastuulla oli suunnitelman laatimisesta tiedottaminen kyläläisille.

Prosessi

Tammikuussa 2013 tiedotettiin kaikille avoimesta tilaisuudesta, jossa kerrottiin toiminnallisten kyläsuunnitelmien laatimisprosessista kevään 2013 aikana. Mukaan ilmoittautui 15 kylää.

Työpajoja pidettiin helmi- ja maaliskuussa 2013. Helmikuussa kylät jakoivat alueellaan kyselylomakkeita. Kyselyn tavoitteena oli selvittää kyläläisten näkemykset kylän nykytilanteesta ja

kehittämistarpeista. Kyselyyn saatiin lähes 750 vastausta. Vastausten suppea yhteenveto on liitteenä. Huhti - toukokuussa ja alkusyksystä kussakin kylässä kyläläiset pitivät kyläillan, jossa esiteltiin kyselyn tuloksia ko. kylän osalta sekä alustavaa kylä suunnitelmaa. Kyläillan jälkeen pidettiin vielä yksi työpaja kesäkuussa kylille, joiden kyläilta oli pidetty keväällä ja lokakuussa työpaja syksyllä kyläillan pitäneille kylille.

Lokakuun lopussa 2013 pidettiin kyläsuunnitelmien julkistamistilaisuus, jossa kyläsuunnitelmat luovutettiin valtuuston puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Kyläsuunnitelmia valmistui 13 kappaletta. Kyläsuunnitelmat löytyvät kunnan kotisivuilta osoitteesta [www. nurmijarvi.fi](http://www.nurmijarvi.fi) >Kuntatieto ja päätöksenteko > Tietoa kunnasta > Taajamat ja kylät > Kylien kehittämissuunnitelmat.

Kyläsuunnitelmien käsittely kunnassa

Kyläsuunnitelmista laaditaan yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi alkuvuodesta 2014 kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi kyläsuunnitelmat lähetetään toimialoille, keskushallintoon ja lautakunnille tiedoksi ja huomioon otettavaksi sekä mahdollisia toimenpiteitä varten. Lautakunnilta pyydetään perustellut vastaukset, miten kyläsuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet, joihin kunnan toivotaan ryhtyvän, ovat otettavissa huomioon.

Lautakuntien vastauksista tehdään yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi yhteenveto toimitetaan tiedoksi kyläsuunnitelmien laatijoille.

Kyläsuunnitelmien laatijat ovat pohtimassa mahdollisen Nurmijärven kylät -yhdistyksen perustamista. Em. yhdistys toimisi kylien yhteenliittymänä ja tahona keskusteluissa kunnan kanssa.

Esitys: Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi kyläsuunnitelmat ja niiden käsittelyn jatkossa.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

KUNLA § 26

Kyläsuunnitelmien toimenpidetaulukossa kylät esittivät kylän kehittämisen tavoitteet lähivuosille. Lähtökohtana oli miettiä, mitä kyläläiset voivat itse tehdä kylänsä kehittämiseksi. Taulukossa piti kuvata tavoite, tavoitetta koskevan asian nykytila, tavoitetaan pääsemiseksi tarpeelliset toimenpiteet, aikataulu ja toteutus sekä toteuttamisen vastuutaho.

Kyläsuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi tarvittavissa toimenpiteissä on esitetty asioita, joiden osalta toteuttaminen on selkeästi vastuutettu muille tahoille kuin kyläläisille. Useimmiten toteuttaminen on vastuutettu kunnalle tai ELY -keskukselle. Liitteenä olevaan listaan on kerätty pääosin kyläsuunnitelmissa kunnan tai ELY -keskuksen vastuulle osoitetut toimenpiteet.

Kyläsuunnitelmissa kunnan vastuulle osoitettujen toimenpiteiden osalta lautakuntien/keskushallinnon/Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulee pohtia esitetyn toimenpiteen toteuttamismahdollisuuksia ja vastata päätösesityksessä oleviin kysymyksiin perusteluineen.

Vastauksista laaditaan yhteenveto, joka toimitetaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen:

Yritysvaikutusten arviointi:

Ei edellytetä yritysvaikutusten arviointia.

Esitys:

1. Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi ja esittää, että kunnanhallitus ja valtuusto merkitsevät tiedoksi kyläsuunnitelmissa kunnan ja ELY :n toteutusvastuulle osoitetut asiat.
2. Lisäksi kuntasuunnittelulautakunta lähettää kyläsuunnitelmat lautakunnille ja keskushallinnolle sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut/kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Seuraaviin kysymyksiin tulee toimittaa vastaukset perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Vastattavat kysymykset:

- Mitkä toimenpiteet voidaan toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamista voidaan kannustaa/edistää
  - esimerkiksi tekemällä esitys ELY -keskukselle tai muulle viranomaiselle, tällainen asia voi olla esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen
  - neuvottelemalla muun viranomaistahon kanssa
  - laatimalla tarvittava suunnitelma?
- Minkä toimenpiteiden toteutus edellyttää niihin varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamiselle ei ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?

- Teknisen lautakunnan tulee vastata kaikkiin liiken turvallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamiselle riippumatta siitä, onko niiden toteuttaminen kunnan tai ELY -keskuksen vastuulla.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 2.

KUNLA § 72

Kuntasuunnittelulautakunta lähetti maaliskuussa kyläsuunnitelmien toimenpidetaulukoista kootun yhteenvedon toimialoille ja lautakunnille tiedoksi ja huomioon otettavaksi mahdollisia toimenpiteitä varten. Yhteenvedo lähetettiin keskushallinnolle, asemakaava- ja rakennuslautakunnalle, liikuntalautakunnalle, nuorisolautakunnalle, sivistyslautakunnalle, sosiaali- ja terveyslautakunnalle, tekniselle lautakunnalle, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalle sekä Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunnalle. Lautakunnilta pyydettiin vastaukset siihen, miten kyläsuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet on mahdollista ottaa huomioon ja toteuttaa.

Määräaikaan mennessä kyselyyn vastasivat asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta, tekninen lautakunta, sivistyslautakunta, Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskus. Toimialoille lähetettiin taulukko, johon oli koottu kyläsuunnitelmista kunnan tai ELY -keskuksen vastuulle osoitetut toimenpiteet. Lähes kaikkiin toimenpiteisiin saatiin toimialoilta vastauksia. Lisäksi joitain uusia kunnan vastuulla olevia toimenpiteitä oli tunnistettu. Erityisesti teknisen lautakunnan vastauksessa oli hyvin huolellisesti perehdytty kyläsuunnitelmiin, ja niissä esitettyihin toimenpiteisiin oli annettu kattavat vastaukset.

Saadut vastaukset (liite 1.) on koottu tiivistelmätaulukkoon (liite 2.).

Esitys: Kuntasuunnittelulautakunta merkitsee tiedoksi kyläsuunnitelmien toteuttamisesta saadut lautakuntien antamat selvitykset ja lähettää ne edelleen kunnanhallitukselle ja valtuustolle tiedoksi.

Kuntasuunnittelulautakunta toteaa samalla, että kyläsuunnitelmien toteutumista selvitetään vuoden 2017 alussa (2 v. toteutumistilanne).

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Esittelijän lisäesitys: Lisätään johdantotekstin loppuun seuraava teksti: "Kyläsuunnitelmien toteuttamisesta annetut selvitykset lähetetään tiedoksi kyläsuunnitelmien tekijöille sekä EMO Ry:lle."

Päätös: Esitys hyväksyttiin esittelijän tekemällä lisäyksellä.

Päätökseen kuuluu liite nro 8.

Liite 2. Lautakuntien pöytäkirjat liitteineen sekä muut Kyläsuunnitelmien 2013 toimenpiteitä koskevat toimialojen vastaukset

Kuntasuunnittelulautakunta	§ 125	21.11.2013
Kuntasuunnittelulautakunta	§ 26	18.03.2014
Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta	§ 67	13.05.2014

KYLÄSUUNNITELMAT 2013

230/00.04.02/2012

KUNLA § 125

Nurmijärven kyläsuunnitelmien laatiminen perustuu vuonna 2012 käsiteltyyn valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kylien kehittämissuunnitelmia. Työryhmä olisi koostunut ko. kylän toimijoista (yhdistykset ja asukkaat), luottamushenkilöistä ja virkamiehistä.

EMO ry:n kanssa neuvoteltiin Nurmijärven kyläsuunnitelmien laadinnasta osana Kotona kylässä –hanketta. Emo ry ryhtyi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen mukaan vetämään kyläsuunnitelmien laadintaprosessia vuoden 2013 alussa. Tavoitteena oli laatia asukaslähtöinen toiminnallinen kyläsuunnitelma kullekin mukaan ilmoittautuneelle kylälle. Kyläsuunnitelma on asukkaiden laatima kirjallinen dokumentti siitä, millainen tulevaisuus omalle kylälle tahdotaan ja millaisin keinoin tavoitteena olevaan tulevaisuuteen päästäisiin.

Kunnan virkamiesten roolina oli auttaa tarvittaessa tilastotiedon ja paikkatietoaineiston keräämisessä ja vastata tarvittaessa esille nousseisiin kysymyksiin. Myös osallistuminen tiedottamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin oli kunnan tehtävänä. Kunta tarjosi myös tilat kylien yhteisille työpajoille ja työpajoissa tarvittavat materiaalit ja kopiot. Virkamiehet eivät osallistuneet suunnitelmien laatimiseen.

Kyläsuunnitelman laatimista varten kukin kylä kokosi työryhmän, joka työsti suunnitelmaa yhteisissä ohjatuissa työpajoissa ja halutessaan itsenäisesti työpajojen välillä. Työryhmän vastuulla oli suunnitelman laatimisesta tiedottaminen kyläläisille.

Prosessi

Tammikuussa 2013 tiedotettiin kaikille avoimesta tilaisuudesta, jossa kerrottiin toiminnallisten kyläsuunnitelmien laatimisprosessista kevään 2013 aikana. Mukaan ilmoittautui 15 kylää.

Työpajoja pidettiin helmi- ja maaliskuussa 2013. Helmikuussa kylät jakoivat alueellaan kyselylomakkeita. Kyselyn tavoitteena oli selvittää kyläläisten näkemykset kylän nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Kyselyyn saatiin lähes 750 vastausta. Vastausten suppea yhteenveto on liitteenä.

Huhti-toukokuussa ja alkusyksystä kussakin kylässä kyläläiset pitivät kyläillan, jossa esiteltiin kyselyn tuloksia ko. kylän osalta sekä alustavaa kyläsuunnitelmaa. Kyläillan jälkeen pidettiin vielä yksi työpaja kesäkuussa kylille, joiden kyläiltä oli pidetty keväällä ja lokakuussa työpaja syksyllä kyläillan pitäneille kylille.

Lokakuun lopussa 2013 pidettiin kyläsuunnitelmien julkistamistilaisuus, jossa kyläsuunnitelmat luovutettiin valtuuston puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Kyläsuunnitelmia valmistui 13 kappaletta. Kyläsuunnitelmat löytyvät kunnan kotisivuilta osoitteesta www.nurmijarvi.fi >Kuntatieto ja päätöksenteko > Tietoa kunnasta > Taajamat ja kylät > Kylien kehittämissuunnitelmat.

Kyläsuunnitelmien käsittely kunnassa

Kyläsuunnitelmista laaditaan yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi alkuvuodesta 2014 kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi kyläsuunnitelmat lähetetään toimialoille, keskushallintoon ja lautakunnille tiedoksi ja huomioon otettavaksi sekä mahdollisia toimenpiteitä varten. Lautakunnilta pyydetään perustellut vastaukset, miten kyläsuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet, joihin kunnan toivotaan ryhtyvän, ovat otettavissa huomioon.

Lautakuntien vastauksista tehdään yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi yhteenveto toimitetaan tiedoksi kyläsuunnitelmien laatijoille.

Kyläsuunnitelmien laatijat ovat pohtimassa mahdollisen Nurmijärven kylät –yhdistyksen perustamista. Em. yhdistys toimisi kylien yhteenliittymänä ja tahona keskusteluissa kunnan kanssa.

Esitys: Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi kyläsuunnitelmat ja niiden käsittelyn jatkossa.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

KUNLA § 26

Kyläsuunnitelmien toimenpidetaulukossa kylät esittivät kylän kehittämisen tavoitteet lähivuosille. Lähtökohtana oli miettiä, mitä kyläläiset voivat itse tehdä kylänsä kehittämiseksi. Taulukossa piti kuvata tavoite, tavoitetta koskevan asian nykytila, tavoitetilaan pääsemiseksi tarpeelliset toimenpiteet, aikataulu ja toteutus sekä toteuttamisen vastuutaho.

Kyläsuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi tarvittavissa toimenpiteissä on esitetty asioita, joiden osalta toteuttaminen on selkeästi vastuutettu muille tahoille kuin kyläläisille. Useimmiten toteuttaminen on vastuutettu kunnalle tai ELY-keskukselle. Liitteenä olevaan listaan on kerätty pääosin kyläsuunnitelmissa kunnan tai ELY-keskuksen vastuulle osoitetut toimenpiteet.

Kyläsuunnitelmissa kunnan vastuulle osoitettujen toimenpiteiden osalta lautakuntien/keskushallinnon/Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulee pohtia esitetyn toimenpiteen toteuttamismahdollisuuksia ja vastata päätösesityksessä oleviin kysymyksiin perusteluineen.

Vastauksista laaditaan yhteenveto, joka toimitetaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastomuutokseen:

Yritysvaikutusten arviointi:

Ei edellytetä yritysvaikutusten arviointia.

Esitys:

1. Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi ja esittää, että kunnanhallitus ja valtuusto merkitsevät tiedoksi kyläsuunnitelmissa kunnan ja ELY:n toteutusvastuulle osoitetut asiat.
2. Lisäksi kuntasuunnittelulautakunta lähettää kyläsuunnitelmat lautakunnille ja keskushallinnolle sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut/kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Seuraaviin kysymyksiin tulee toimittaa vastaukset perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Vastattavat kysymykset:

- Mitkä toimenpiteet voidaan toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamista voidaan kannustaa/edistää
  - esimerkiksi tekemällä esitys ELY-keskukselle tai muulle viranomaiselle, tällainen asia voi olla esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen
  - neuvottelemalla muun viranomaistahon kanssa
  - laatimalla tarvittava suunnitelma?

- Minkä toimenpiteiden toteutus edellyttää niihin varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamiselle ei ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?
- Teknisen lautakunnan tulee vastata kaikkiin liikenneturvallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamisedellytyksiin riippumatta siitä, onko niiden toteuttaminen kunnan tai ELY-keskuksen vastuulla.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.
Päätökseen kuuluu liite nro 2.

ASRA § 67

Kyläsuunnitelmat ovat luettavissa osoitteessa:
http://www.numijarvi.fi/kuntatieto_ja_paatoksenteko/tietoa_kunnasta/taajamat_ja_kylat/kylien_kehittamissuunnitelmat

Kyläsuunnitelmat koskevat pääasiassa alueita, joilla ei tällä hetkellä ole asemakaavaa eikä sellaisen laatiminen ole suunnitelmassa. Kylistä vain Röykkä ja Herunen sisältävät merkittävästi asemakaava-alueita; lisäksi Lepsämän, Karhunkorven ja Valkjärven kylien alueella on vähäisiä kaavoitettuja alueita. Kyläsuunnitelmissa esitetyistä toimenpiteistä vain muutama koskee asemakaavoitus- ja rakennuslautakunnan toimialaan kuuluvia asioita.

Teknisen johtajan esitys:

Asemakaavoitus- ja rakennuslautakunta päättää antaa seuraavat vastaukset kyläsuunnitelmien johdosta annettuihin kysymyksiin oman toimialansa osalta:

- Herusten eteläosan asemakaavaa ollaan kaavamuuoksella saattamassa ajantasalle. Kaavamuutos on tällä hetkellä vireillä; asemakaava ei ole esteenä kyläsuunnitelmassa esitetyille toimenpiteille
- Röykan asemakaavaa tullaan tarkistamaan Lopentien koillispuolella, tällöin voidaan suunnittelussa käyttää kyläsuunnitelmassa toivottua suurempaa tonttikokoa; nykyinen asemakaava ei estä muiden esitettyjen toiveiden toteuttamista
- Lepsämän asemakaavassa ei tällä hetkellä ole tarvetta suurille muutoksille; asemakaavassa on varaus Lintumetsän koulua varten eikä asemakaava ole esteenä muidenkaan esitysten toteuttamiselle
- Valkjärven kyläsuunnitelmassa esitetyt kevyen liikenteen väylät on

kaava-alueen osalta (lähinnä Klaukkalantie) mahdollista toteuttaa olevien kaavavarausten puitteissa; vähäiset kaava-alueet eivät estä muidenkaan toimenpiteiden toteutusta

- Kartunkorven teollisuusalueen laajentamiseksi ei ole suunnitelmia, asia kuitenkin ratkaistaan tulevassa Kirkonkylän osayleiskaavassa; teollisuusalueen asemakaava ei estä muiden kyläsuunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamista

- muiden kylien alueelle ei kyläsuunnitelmissa kohdistu lautakunnan toimialaan kuuluvia toimenpide-ehdotuksia

Lisätietoja: asemakaavapäällikkö Timo Lehtinen, puh. 040 317 2362

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Kuntasuunnittelulautakunta	§ 125	21.11.2013
Kuntasuunnittelulautakunta	§ 26	18.03.2014
Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta	§ 26	14.05.2014

KYLÄSUUNNITELMAT 2013

230/00.04.02/2012

KUNLA § 125

Nurmijärven kyläsuunnitelmien laatiminen perustuu vuonna 2012 käsitellyn valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kylien kehittämissuunnitelmia. Työryhmä olisi koostunut ko. kylän toimijoista (yhdistykset ja asukkaat), luottamushenkilöistä ja virkamiehistä.

EMO ry:n kanssa neuvoteltiin Nurmijärven kyläsuunnitelmien laadinnasta osana Kotona kylässä –hanketta. Emo ry ryhtyi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen mukaan vetämään kyläsuunnitelmien laadintaprosessia vuoden 2013 alussa. Tavoitteena oli laatia asukaslähtöinen toiminnallinen kyläsuunnitelma kullekin mukaan ilmoittautuneelle kylälle. Kyläsuunnitelma on asukkaiden laatima kirjallinen dokumentti siitä, millainen tulevaisuus omalle kylälle tahdotaan ja millaisin keinoin tavoitteena olevaan tulevaisuuteen päästäisiin.

Kunnan virkamiesten roolina oli auttaa tarvittaessa tilastotiedon ja paikkatietoaineiston keräämisessä ja vastata tarvittaessa esille nousseisiin kysymyksiin. Myös osallistuminen tiedottamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin oli kunnan tehtävänä. Kunta tarjosi myös tilat kylälieno yhteisille työpajoille ja työpajoissa tarvittavat materiaalit ja kopiot. Virkamiehet eivät osallistuneet suunnitelmien laatimiseen.

Kyläsuunnitelman laatimista varten kukin kylä kokosi työryhmän, joka työsti suunnitelmaa yhteisissä ohjatuissa työpajoissa ja halutessaan itsenäisesti työpajojen välillä. Työryhmän vastuulla oli suunnitelman laatimisesta tiedottaminen kyläläisille.

Prosessi

Tammikuussa 2013 tiedotettiin kaikille avoimesta tilaisuudesta, jossa kerrottiin toiminnallisten kyläsuunnitelmien laatimisprosessista kevään 2013 aikana. Mukaan ilmoittautui 15 kylää.

Työpajoja pidettiin helmi- ja maaliskuussa 2013. Helmikuussa kylät jakoivat alueellaan kyselylomakkeita. Kyselyn tavoitteena oli selvittää kyläläisten näkemykset kylän nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Kyselyyn saatiin lähes 750 vastausta. Vastausten suppea yhteenve-to on liitteenä.

Huhti-toukokuussa ja alkusyksystä kussakin kylässä kyläläiset pitivät kyläillan, jossa esiteltiin kyselyn tuloksia ko. kylän osalta sekä alustavaa kyläsuunnitelmaa. Kyläillan jälkeen pidettiin vielä yksi työpaja kesäkuussa kylille, joiden kyläiltä oli pidetty keväällä ja lokakuussa työpaja syksyllä kyläillan pitäneille kylille.

Lokakuun lopussa 2013 pidettiin kyläsuunnitelmien julkistamistilaisuus, jossa kyläsuunnitelmat luovutettiin valtuuston puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Kyläsuunnitelmia valmistui 13 kappaletta. Kyläsuunnitelmat löytyvät kunnan kotisivuilta osoitteesta www.numijarvi.fi >Kuntatieto ja päätöksenteko > Tietoa kunnasta > Taajamat ja kylät > Kylien kehittämissuunnitelmat.

Kyläsuunnitelmien käsittely kunnassa

Kyläsuunnitelmista laaditaan yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi alkuvuodesta 2014 kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi kyläsuunnitelmat lähetetään toimialoille, keskushallintoon ja lautakunnille tiedoksi ja huomioon otettavaksi sekä mahdollisia toimenpiteitä varten. Lautakunnilta pyydetään perustellut vastaukset, miten kyläsuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet, joihin kunnan toivotaan ryhtyvän, ovat otettavissa huomioon.

Lautakuntien vastauksista tehdään yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi yhteenveto toimitetaan tiedoksi kyläsuunnitelmien laatijoille.

Kyläsuunnitelmien laatijat ovat pohtimassa mahdollisen Numijärven kylät –yhdistyksen perustamista. Em. yhdistys toimisi kylien yhteenliittymänä ja tahona keskusteluissa kunnan kanssa.

Esitys: Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi kyläsuunnitelmat ja niiden käsittelyn jatkossa.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

KUNLA § 26

Kyläsuunnitelmien toimenpidetaulukossa kylät esittivät kylän kehittämisen tavoitteet lähivuosille. Lähtökohtana oli miettiä, mitä kyläläiset voivat itse tehdä kylänsä kehittämiseksi. Taulukossa piti kuvata tavoite, tavoitetta koskevan asian nykytila, tavoitetaan pääsemiseksi tarpeelliset toimenpiteet, aikataulu ja toteutus sekä toteuttamisen vastuutaho.

Kyläsuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi tarvittavissa toimenpiteissä on esitetty asioita, joiden osalta toteuttaminen on selkeästi vastuutettu muille tahoille kuin kyläläisille. Useimmiten toteuttaminen on vastuutettu kunnalle tai ELY-keskukselle. Liitteenä olevaan listaan on kerätty pääosin kyläsuunnitelmissa kunnan tai ELY-keskuksen vastuulle osoitetut toimenpiteet.

Kyläsuunnitelmissa kunnan vastuulle osoitettujen toimenpiteiden osalta lautakuntien/keskushallinnon/Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulee pohtia esitetyn toimenpiteen toteuttamismahdollisuuksia ja vastata päätösesityksessä oleviin kysymyksiin perusteluineen.

Vastauksista laaditaan yhteenveto, joka toimitetaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen:

Yritysvaikutusten arviointi:

Ei edellytetä yritysvaikutusten arviointia.

Esitys:

1. Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi ja esittää, että kunnanhallitus ja valtuusto merkitsevät tiedoksi kyläsuunnitelmissa kunnan ja ELY:n toteutusvastuulle osoitetut asiat.
2. Lisäksi kuntasuunnittelulautakunta lähettää kyläsuunnitelmat lautakunnille ja keskushallinnolle sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut/kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Seuraaviin kysymyksiin tulee toimittaa vastaukset perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Vastattavat kysymykset:

- Mitkä toimenpiteet voidaan toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamista voidaan kannustaa/edistää
  - esimerkiksi tekemällä esitys ELY-keskukselle tai muulle viranomaiselle, tällainen asia voi olla esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen
  - neuvottelemalla muun viranomaistahon kanssa
  - laatimalla tarvittava suunnitelma?

- Minkä toimenpiteiden toteutus edellyttää niihin varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamiselle ei ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?
- Teknisen lautakunnan tulee vastata kaikkiin liikenneturvallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamisedellytyksiin riippumatta siitä, onko niiden toteuttaminen kunnan tai ELY-keskuksen vastuulla.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 2.

VESI § 26

Nurmijärven Vesi on tunnistanut seuraavat kyläsuunnitelmien toimenpiteet kuuluvaksi vastuualueelleen.

- Lepsämä: Harmaat vedet voitava suodattaa maaperään pohjavesialueilla.

Lisäksi Nurmijärven Vesi on ottanut kantaa seuraaviin toimenpiteisiin, vaikka ne eivät suoraan kuulu Nurmijärven Veden toiminta-alueen ja näin ollen toiminnan piiriin.

- Herunen: Vesi- ja viemäriverkostojen täydentäminen
- Lepsämä: Jätevesiviemärin runkoputki jatkettava Lepsämän-tien ja Selintien risteykseen.
- Lepsämä: Rinnekodin vedet johdettava uudella runkoputkella em. putkeen.
- Metsäkylä: Vesiosuuskuntaverkostot kunnan hoidettaviksi valtuustoaloitteen mukaisesti.
- Palojoki: Kuntastrategiaan toivotaan muutosta ja vesi- ja viemäriverkoston toteutumista kunnan vesilaitoksen tai vastaavan kunnan takaaman yhtymän toimesta.
- Valkjärvi: Lähtelä liitetään Haaran vesiosuuskuntaan, kesävesi, rahoitus kunta

Toimenpiteiden vastaukset sekä vastaukset kuntasuunnittelulautakunnan esittämiin vastattaviin kysymyksiin on esitetty erillisessä liitteessä.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen: ei taloudellisia tai ympäristövai-

kutuksia tässä vaiheessa.

Yritysvaikutusten arviointi: ei yritysvaikutuksia tässä vaiheessa.

Esitys: Numijärven Vesi -liikelaitoksen johtokunta päättää toimittaa liitteen mukaiset vastaukset perusteluineen kuntasuunnittelulautakunnalle.

Lisätietoja: vesilaitoksen johtaja Johanna Sahlstedt, puh. 040 317 2308

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

Päätökseen kuuluu liite nro 2.

Nurmijärvi 6.5.2014

Kyläsuunnitelmat 2013

Kuntasuunnittelulautakunta on lähettänyt kyläsuunnitelmat lautakunnille tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut / kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Vastaukset kysymyksiin tulee toimittaa perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Nurmijärven Vesi on tunnistanut seuraavat kyläsuunnitelmien toimenpiteet kuuluvaksi vastualueelleen.

- Lepsämä: Harmaat vedet voitava suodattaa maaperään pohjavesialueilla.

Lisäksi Nurmijärven Vesi on ottanut kantaa seuraaviin toimenpiteisiin, vaikka ne eivät suoraan kuulu Nurmijärven Veden toiminta-alueen ja näin ollen toiminnan piiriin.

- Herunen: Vesi- ja viemäriverkostojen täydentäminen
- Lepsämä: Jätevesiviemärin runkoputki jatkettava Lepsämäntien ja Selintien risteykseen.
- Lepsämä: Rinnekodin vedet johdettava uudella runkoputkella em. putkeen.
- Metsäkylä: Vesiosuuskuntaverkostot kunnan hoidettaviksi valtuustoaloitteen mukaisesti.
- Palojoki: Kuntastrategiaan toivotaan muutosta ja vesi- ja viemäriverkoston toteutumista kunnan vesilaitoksen tai vastaavan kunnan takaaman yhtymän toimesta.
- Valkjärvi: Lähtelä liitetään Haaran vesiosuuskuntaan, kesävesi, rahoitus kunta

Kuntasuunnittelulautakunnan määrittämät vastattavat kysymykset on lisätty jokaisen toimenpiteen loppuun.

LEPSÄMÄ: HARMAAT VEDET VOITAVA SUODATTAA MAAPERÄÄN POHJAVESIALUEILLA.

Pohjavesialueilla on noudatettava ehdotonta pohjaveden pilaamiskieltoa (Ympäristönsuojelulaki 8 §) ja muuttamiskieltoa (Vesilaki 1 luku 18 §). Nummenpään ja Lepsämän pohjavesialueet ovat I-luokan pohjavesialueita, joiden pohjavesiesiintymää käytetään Nurmijärven talousveden tuottamiseen. Olemassa olevien I-luokan pohjavesiesiintymien suojeleminen on tärkeää, koska pilaantuneen pohjavesialueen puhdistus on hankala ja pitkäaikainen prosessi ja pilaantunutta pohjavesialuetta ei välttämättä koskaan saada ennallistettua takaisin juomavesikäyttöön.

Jätevesien käsittelystä pohjavesialueilla on yleisesti määrätty Nurmijärven kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä, jotka Nurmijärven kunnanvaltuusto on hyväksynyt 20.6.2012 § 63, Voimaantulo 1.9.2012. Ympäristönsuojelumääräysten luvussa 2 on sanottu seuraavaa:

2 LUKU JÄTEVEDET

4 § Jätevesien käsittely viemäriverkoston ulkopuolella olevilla pohjavesi- ja ranta-alueilla

Pohjavesialueilla jätevesien käsittelyjärjestelmien tulee olla rakenteiltaan tiiviitä. Vesikäymäläjätevesien johtaminen tai imeyttäminen pohjavesialueelle on kielletty, vaikka jätevedet olisi puhdistettu. Harmaiden vesien imeyttäminen pohjavesialueelle on kielletty, vaikka jätevedet olisi puhdistettu. Harmaat vedet on kuitenkin mahdollista johtaa pohjavesialueelle muuten paitsi imeyttämällä puhdistuksen jälkeen. Pohjavesialueella voidaan esimerkiksi kaikki puhdistetut jätevedet johtaa jätevesiputkessa alueen ulkopuolelle tai vesikäymäläjätevedet kerätä umpisäiliöön ja harmaat vedet johtaa asianmukaiseen puhdistusjärjestelmään ja siitä edelleen avo-ojaan.

Lepsämän oikeusvaikutteisessa osayleiskaavassa on lisäksi sanottu liitteen 10 kaavamääräyksissä kohdassa pv-1 ja pv-2, että jätevedet, joita ei johdeta keskitettyyn viemäriverkostoon, tulee johtaa tiiviissä viemäriässä pohjavesialueen ulkopuolelle käsiteltäviksi tai täyttymishälyttimellä varustettuun umpikaivoon.

Lisäksi Nummenpään ja Lepsämän pohjavesialueelle on tehty suojelusuunnitelma vuonna 2008, jossa on esitetty toimenpidesuosituksia.

Harmaiden vesien ravinnekuorma on pieni, mutta harmaat vedet sisältävät orgaanista ainetta. Kyläsuunnitelmassa on toivottu, että harmaat vedet on voitava suodattaa maaperään. Tässä toivomuksessa on sekoitettu kaksi

harmaiden vesien käsittelymenetelmää; joko harmaat vedet imeytetään maaperään tai ne suodatetaan maaperässä siten, että suodatuksen jälkeen vedet johdetaan pintavesijärjestelmään, esim. avo-ojaan. Suodatuksessa tulee huolehtia siitä, että teknisen suodattimen suodatinelementit tai maasuodattimen maa-aines uusitaan säännöllisin väliajoin.

Ympäristönsuojelumääräykset kieltävät maameyttämön käytön harmaille vesille kaikilla kunnan pohjavesialueilla. Lepsämän osayleiskaavan määräykset ovat kunnan yleisiä ympäristönsuojelumääräyksiä tiukemmat, koska alue on tiheästi asuttu ja alueella on paljon kalliota, jolloin kunnollisen maasuodattamon tai teknisen suodattamon rakentaminen ei ole kaikkialla mahdollista. Lisäksi Lepsämän alue on kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmassa tarvealue, johon on suositeltu vesiosuuskunnan perustamista.

Voidaanko toimenpide toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?

Ei voida.

Voidaanko toimenpiteen toteuttamista kannustaa/edistää?

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:llä ja alueen kunnilla on yhteinen hajajätevesineuvontahanke "Kiinteistökohtaista jätevesineuvontaa Vantaanjoen valuma-alueen kunnille" Espoon, Nurmijärven, Riihimäen ja Tuusulan alueella. Uudenmaan ELY -keskus rahoittaa hanketta yhdessä kuntien kanssa. Hankkeessa tehdään vuoden 2014 aikana kolmen hajajätevesineuvojan voimin 370 kiinteistökohtaista neuvontakäyntiä asuin- ja vapaa-ajan kiinteistöille. Lisäksi hankkeessa toteutetaan seurantakyselyä aiempien vuosien hankkeissa mukana olleille kiinteistöille. Nurmijärven kunta rahoittaa osaltaan em. toimintaa.

Edellyttääkö toimenpiteen toteutus siihen varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa? Ei

Eikö toimenpiteen toteuttamiselle ole olemassa toteuttamis- edellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018? Ei

NURMIJÄRVI

LEPSÄMÄ: JÄTEVESIVIEMÄRIN RUNKOPUTKI JATKETTAVA LEPSÄMÄNTIEN JA SELINTIEN RISTEYKSEEN.

HERUNEN: VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTOJEN TÄYDENTÄMINEN

METSÄKYLÄ: VESIOSUUSKUNTAVERKOSTOT KUNNAN HOIDETTAVIKSI VALTUUSTOALOITTEEN MUKAISESTI

PALJOJKI: KUNTASTRATEGIAAN TOIVOTAAN MUUTOSTA JA VESI- JA VIEMÄRIVERKOSTON TOTEUTUMISTA KUNNAN VESILAITOKSEN TAI VASTAAVAN KUNNAN TAKAAMAN YHTYMÄN TOIMESTA.

VALKOJÄRVI: LÄHTELÄ LIITETÄÄN HAARAN VESIOSUUSKUNTAAN, KESÄVESI, RAHOITUS KUNTA

Vesihuollon järjestämisvastuu määritetään vesihuoltolaissa. Kunta vastaa vesihuollon kehittämisestä koko kunnan alueella. Vesihuoltolaitos vastaa vesihuollon järjestämisestä oman toiminta-alueensa sisällä. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen määrittää kunta. Nurmijärven Veden toiminta-alue kattaa tällä hetkellä kunnan asemakaavoitetut alueet. Nurmijärven kunta ei rahoita vesilaitoksen toimintaa. Vesilaitoksen toiminta rahoitetaan kokonaan asiakkailta perityillä maksuilla.

Nurmijärven kunnassa on aiemmin hyväksytty haja-asutusalueen vesihuollon kehittämisen periaatteet (KV 25.10.2000 § 96, 16.11.2005 § 123 ja 26.5.2010 § 39), joiden mukaan vesiosuuskunnat vastaavat asemakaava-alueen ulkopuolella alueidensa vesihuollon järjestämisestä. Kunta tukee vesiosuuskuntien perustamista.

Nurmijärven kunta on käynnistänyt vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittämisen. Työtä tullaan tekemään vuorovaikutuksessa myös vesiosuuskuntien kanssa. Työn aikana tullaan selvittämään vesihuollon järjestämisen kriteerejä kunnan eri alueilla sekä tulevaisuuden toimintamalleja.

Vesihuoltolaissa on sanottu, että vesilaitoksella tulee olla taloudelliset edellytykset huolehtia toiminta-alueensa vesihuollosta. Nurmijärven Vesi osallistuu vesihuollon kehittämissuunnitelman laadintaan ja tutkii, miten toiminta-alueen laajentaminen vaikuttaa vesimaksujen suuruuteen. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa lasketaan, kuinka paljon veden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksuja joudutaan nostamaan, jos vesilaitoksen toiminta-aluetta laajennetaan asemakaava-alueiden ulkopuolelle. Lisäksi lasketaan, kuinka suuri liittymismaksu jouduttaisiin määräämään asemakaava-alueen ulkopuolelle.

Herusten osalta voidaan todeta, että Herusissa on vesilaitoksen toiminta-alueella 4 kiinteistöä, jotka eivät vielä ole liittyneet vesilaitoksen asiakkaisiksi. Kunta tulee kehottamaan ko. kiinteistöjä liittymään vesilaitoksen asiakkaisiksi. Herustenjävien alueelle, joka on pääosin loma-asutusalueita, järjestetään asukastilaisuus mahdollisesta vesihuoltoverkoston rakentamisesta osuuskuntaperiaatteella vuoden 2014 aikana. Uudenmaan ELY-keskus ei avusta loma-asutuksen vesihuollon rakentamista.

Lepsämän runkoviemäriin jatkamiselle on kaksi vaihtoehtoa. 1) Alueen asukkaat muodostavat vesiosuuskunnan. Voimassa olevassa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa Lepsämän alue kuuluu niihin vesihuollon kehittämisalueisiin, joille on suositeltu vesiosuuskunnan perustamista. Kunta voi tukea verovaroista vesiosuuskunnan toimintaa alla mainituin periaattein. 2) Kunta määrittää Lepsämän alueen vesilaitoksen toiminta-alueeksi vesihuollon kehittämissuunnitelman päivytyksen jälkeen ja määrittää toiminta-alueen laajentumiselle tavoiteaikataulun. Tällöin kaikille toiminta-alueen asukkaille tulee liittymispakko vesilaitoksen asiakkaisiksi ja runkoviemäriin rakentaminen katetaan veden ja jäteveden käyttömaksuilla sekä liittymismaksutuloilla.

Voidaanko toimenpide toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
Ei

Voidaanko toimenpiteen toteuttamista kannustaa/edistää?

Kunta kannustaa jo nykyisin vesiosuuskuntien perustamiseen. Kunta antaa asiantuntija-apua ja suunnitteluttaa kustannuksellaan vesihuoltoverkostot yhteistyössä vesiosuuskunnan kanssa. Lisäksi kunta tukee vesiosuuskuntien toimintaa takaamalla vesiosuuskuntien lainoja tietyin ehdoin ja avustamalla erilaisten avustusten ja lupien hakemisessa. Osuuskunnille on järjestetty mm. kirjanpitoon ja varallaoloon liittyvää koulutusta. Vesiosuuskuntia auttamassa em. asioissa on kunnan hankekoordinaattori. Lisäksi kuntaa tukee vesiosuuskuntia vesihuollon rakentamisessa myöntämällä avustuksen, joka nykyisin on 310 € / liittyvä kiinteistö.

Edellyttääkö toimenpiteen toteutus siihen varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa? Kyllä

Eikö toimenpiteen toteuttamiselle ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?

Asia tutkitaan vesihuollon kehittämissuunnitelman yhteydessä.

NURMIJÄRVI

LEPSÄMÄ: RINNEKODIN VEDET JOHDETTAVA UUELLA RUNKOPUTKELLA EM. PUTKEEN.

Rinnekodilla on oma jätevedenpuhdistamo ja jätevesilietteen kompostointialue, joilla on toistaiseksi voimassa oleva, Uudenmaan ympäristökeskuksen 22.9.2004 myöntämä ympäristölupa Nro YS 2063. Lupa koskee jätevedenpuhdistamon käyttöä ja puhdistettujen jätevesien johtamista Lakistonjokeen sekä jätevesilietteen käsittelyä kompostoimalla.

Rinnekoti-Säätiö hakee parasta aikaa ympäristölupamääräysten tarkistusta (Dnro ESAVI/186/04.08/2012). Asia on kuulutettu 27.1.-26.2.2014 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä Nurmijärven kunnanvirastossa. Rinnekoti-Säätiö hakee nykyisten lupaehtojen pitämistä voimassa. Puhdistamon ja kompostointialueen toiminta on hakemuksen mukaan tarkoitus lakkauttaa, kun liittyminen kunnalliseen viemäriverkkoon tulee mahdolliseksi arviolta vuoden 2020 vaiheilla. Ympäristöluvan tarkistukselle haetaan voimassaoloaikaa vuoteen 2022 saakka.

Espoon vesihuollon kehittämissuunnitelmassa 2013 - 2022 Rinnekoti-Säätiön alue on määritetty vesihuollon kehittämisalueeksi -2022. Tämän alueen määrittäminen kuuluu seuraavasti: "Taajama- tai haja-asutustyyppinen alue, jonne talousveden jakelu- ja jätevesiviemäriverkostoja laajennetaan vuoteen 2022 mennessä. Vesihuoltoverkoston laajentaminen perustuu vesihuollon tarpeeseen, joista tärkeimmät ovat suurehkon asukasjoukon tarve, terveys- ja/tai ympäristösyöt."

Nurmijärven osalta verkoston mahdollinen ulottaminen Rinnekoti-Säätiön läheisyyteen määritetään vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitystyön yhteydessä.

Rinnekoti-Säätiö on yksityinen toimija, joka sijaitsee Espoon kaupungin alueella. Nurmijärven kunta ei voi painostaa säätiötä liittymään verkostoon.

Voidaanko toimenpide toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
Ei

Voidaanko toimenpiteen toteuttamista kannustaa/edistää?

Asia tutkitaan vesihuollon kehittämissuunnitelman yhteydessä.

Edellyttääkö toimenpiteen toteutus siihen varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa? Kyllä

NURMIJÄRVI

*Eikö toimenpiteen toteuttamiselle ole olemassa toteuttamis-
edellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?*

Asia tutkitaan vesihuollon kehittämissuunnitelman yhteydessä.

Kuntasuunnittelulautakunta	§ 125	21.11.2013
Kuntasuunnittelulautakunta	§ 26	18.03.2014
Sivistyslautakunta	§ 39	22.05.2014

KYLÄSUUNNITELMAT 2013

230/00.04.02/2012

KUNLA § 125

Nurmijärven kyläsuunnitelmien laatiminen perustuu vuonna 2012 käsiteltyyn valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kylien kehittämissuunnitelmia. Työryhmä olisi koostunut ko. kylän toimijoista (yhdistykset ja asukkaat), luottamushenkilöistä ja virkamiehistä.

EMO ry:n kanssa neuvoteltiin Nurmijärven kyläsuunnitelmien laadinnasta osana Kotona kylässä –hanketta. Emo ry ryhtyi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen mukaan vetämään kyläsuunnitelmien laadintaprosessia vuoden 2013 alussa. Tavoitteena oli laatia asukaslähtöinen toiminnallinen kyläsuunnitelma kullekin mukaan ilmoittautuneelle kylälle. Kyläsuunnitelma on asukkaiden laatima kirjallinen dokumentti siitä, millainen tulevaisuus omalle kylälle tahdotaan ja millaisin keinoin tavoitteena olevaan tulevaisuuteen päästäisiin.

Kunnan virkamiesten roolina oli auttaa tarvittaessa tilastotiedon ja paikkatietoaineiston keräämisessä ja vastata tarvittaessa esille nousseisiin kysymyksiin. Myös osallistuminen tiedottamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin oli kunnan tehtävänä. Kunta tarjosi myös tilat kyläyhteisöille työpajoille ja työpajoissa tarvittavat materiaalit ja kopiot. Virkamiehet eivät osallistuneet suunnitelmien laatimiseen.

Kyläsuunnitelman laatimista varten kukin kylä kokosi työryhmän, joka työsti suunnitelmaa yhteisissä ohjatuissa työpajoissa ja halutessaan itsenäisesti työpajojen välillä. Työryhmän vastuulla oli suunnitelman laatimisesta tiedottaminen kyläläisille.

Prosessi

Tammikuussa 2013 tiedotettiin kaikille avoimesta tilaisuudesta, jossa kerrottiin toiminnallisten kyläsuunnitelmien laatimisprosessista keväen 2013 aikana. Mukaan ilmoittautui 15 kylää.

Työpajoja pidettiin helmi- ja maaliskuussa 2013. Helmikuussa kylät jakoivat alueellaan kyselylomakkeita. Kyselyn tavoitteena oli selvittää kyläläisten näkemykset kylän nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Kyselyyn saatiin lähes 750 vastausta. Vastausten suppea yhteenveto on liitteenä.

Huhti-toukokuussa ja alkusyksystä kussakin kylässä kyläläiset pitivät kyläillan, jossa esiteltiin kyselyn tuloksia ko. kylän osalta sekä alustavaa kyläsuunnitelmaa. Kyläillan jälkeen pidettiin vielä yksi työpaja kesäkuussa kylille, joiden kyläilta oli pidetty keväällä ja lokakuussa työpaja syksyllä kyläillan pitäneille kylille.

Lokakuun lopussa 2013 pidettiin kyläsuunnitelmien julkistamistilaisuus, jossa kyläsuunnitelmat luovutettiin valtuuston puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Kyläsuunnitelmia valmistui 13 kappaletta. Kyläsuunnitelmat löytyvät kunnan kotisivuilta osoitteesta www.numijarvi.fi > Kuntatieto ja päätöksenteko > Tietoa kunnasta > Taajamat ja kylät > Kylien kehittämissuunnitelmat.

Kyläsuunnitelmien käsittely kunnassa

Kyläsuunnitelmista laaditaan yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi alkuvuodesta 2014 kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi kyläsuunnitelmat lähetetään toimialoille, keskushallintoon ja lautakunnille tiedoksi ja huomioon otettavaksi sekä mahdollisia toimenpiteitä varten. Lautakunnilta pyydetään perustellut vastaukset, miten kyläsuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet, joihin kunnan toivotaan ryhtyvän, ovat otettavissa huomioon.

Lautakuntien vastauksista tehdään yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi yhteenveto toimitetaan tiedoksi kyläsuunnitelmien laatijoille.

Kyläsuunnitelmien laatijat ovat pohtimassa mahdollisen Nurmijärven kylät –yhdistyksen perustamista. Em. yhdistys toimisi kylien yhteenliittymänä ja tahona keskusteluissa kunnan kanssa.

Esitys: Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi kyläsuunnitelmat ja niiden käsittelyn jatkossa.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

KUNLA § 26

Kyläsuunnitelmien toimenpidetaulukossa kylät esittivät kylän kehittämisen tavoitteet lähivuosille. Lähtökohtana oli miettiä, mitä kyläläiset voivat itse tehdä kylänsä kehittämiseksi. Taulukossa piti kuvata tavoite, tavoitetta koskevan asian nykytila, tavoitetaan pääsemiseksi tarpeelliset toimenpiteet, aikataulu ja toteutus sekä toteuttamisen vastuutaho.

Kyläsuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi tarvittavissa toimenpiteissä on esitetty asioita, joiden osalta toteuttaminen on selkeästi vastuutettu muille tahoille kuin kyläläisille. Useimmiten toteuttaminen on vastuutettu kunnalle tai ELY-keskukselle. Liitteenä olevaan listaan on kerätty pääosin kyläsuunnitelmissa kunnan tai ELY-keskuksen vastuulle osoitetut toimenpiteet.

Kyläsuunnitelmissa kunnan vastuulle osoitettujen toimenpiteiden osalta lautakuntien/keskushallinnon/Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulee pohtia esitetyn toimenpiteen toteuttamismahdollisuuksia ja vastata päätösesityksessä oleviin kysymyksiin perusteluineen.

Vastauksista laaditaan yhteenveto, joka toimitetaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen:

Yritysvaikutusten arviointi:

Ei edellytetä yritysvaikutusten arviointia.

Esitys:

1. Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi ja esittää, että kunnanhallitus ja valtuusto merkitsevät tiedoksi kyläsuunnitelmissa kunnan ja ELY:n toteutusvastuulle osoitetut asiat.
2. Lisäksi kuntasuunnittelulautakunta lähettää kyläsuunnitelmat lautakunnille ja keskushallinnolle sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut/kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Seuraaviin kysymyksiin tulee toimittaa vastaukset perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Vastattavat kysymykset:

- Mitkä toimenpiteet voidaan toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamista voidaan kannustaa/edistää
  - esimerkiksi tekemällä esitys ELY-keskukselle tai muulle viranomaiselle, tällainen asia voi olla esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen
  - neuvottelemalla muun viranomaistahon kanssa
  - laatimalla tarvittava suunnitelma?

- Minkä toimenpiteiden toteutus edellyttää niihin varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamiselle ei ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?
- Teknisen lautakunnan tulee vastata kaikkiin liikenneturvallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamisedellytyksiin riippumatta siitä, onko niiden toteuttaminen kunnan tai ELY-keskuksen vastuulla.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.
Päätökseen kuuluu liite nro 2.

SIVIS § 39

Sivistyslautakunta on saanut toimenpidetaulukon, jossa on kylien esittämiä kylien kehittämisen tavoitteita lähivuosille. Sivistystoimialalle kuuluviin toimenpide-esityksiin on vastattu liitteen 3 mukaisesti.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen:-

Yritysvaikutusten arviointi:-

Esitys: Sivistyslautakunta antaa kuntasuunnittelulautakunnalle liitteen 3 mukaiset vastaukset kyläsuunnitelmista koottuun toimenpidetaulukkoon.

Lisätietoja: sivistystoimenjohtaja Tiina Hirvonen, puh. 040 317 4410

Päätös: Esitys hyväksyttiin.
Päätökseen kuuluu liite 3.

Kylät ja kyläsuunnitelmat

	Kunta	ELY/SIVISTYSTOIMIALA
Herunen: noin 1000 asukasta		
Viihtyvyyden lisääminen	Alakylän alueelle kansalaisaloite leikkipaikan rakentamiseksi Taka-Herusen uimarannan hiekoitus 2014	
		Kevyen liikenteen väylä välille Herustentie - uimarannan tienhaara 2016 - 2018
Monitoimitalo	Monitoimitalon laajentaminen - kunnan kanta avustukseen tai rahoitukseen/tekemiseen kokonaisuudessaan	Sivistystoimialalla ei ole edellytyksiä kys. hankkeeseen osallistumiseen ajanjaksolla 2014-2018
Siisteys ja puhtaus	Alakylään kunnan omistamalle tontille jätteiden keräyspiste, sama paikka kuin lasten leikkipaikka, myös pahvin keräyspiste	
Vesi- ja viemäriverkostojen täydentäminen	Jos kunta laajentaa verkostoaan, selvitetään nykyisin sen ulkopuolella olevien kiinteistöjen liittyminen kunnan verkostoon.	
Järventausta: noin 350 asukasta		
Tiestön parantaminen	Taipaleentien korottaminen patovallin vieressä ja ojan kaivaminen patovallin ja uuden tien väliin. Patovallin tiivistäminen.	
Karhunkorpi: noin 500 asukasta		
Kevyen liikenteen väylä Otsotieltä Nukarille/Hynnänkorventielle		
Terve ja sopivankokoinen koulu	Riittävä laajennus, tarve kolme luokkahuonetta	Toteutuu nykyisen talousarvion ja -suunnitelman puitteissa
Toimiva joukkoliikenne	Säilytetään olemassa olevat vuorot. Pyritään lisäämään vuoroja. Toisilla paikkakunnilla sijaitseviin virastoihin tulisi olla mahdollisuus kulkea joukkoliikenteellä/kutsutaksilla.	

Maaseutumaisuus säilytettävä	Kaavoitus säilytetään nykyisellään, ei kaavoiteta teollisuusalueita eikä taajamamaista asutusta alueelle.	
Selkeä opastus kylälle	Yläopasteet yhtenäisiksi joka suunnasta saavuttaessa. Tervetuloa -kyltit tienvarsille.	
	Kunta	ELY
Kiljjava: noin 340 asukasta		
Turvallista liikkua	Teiden parantaminen, tilaa jalankulkijoille ja pyöräilijöille. Katuvalot. Julkisten kulkuyhteyksien parantaminen. Kunnan tiehoidossa ojen kunnostus jälleen ohjelmaan.	
Viihtyisän maaseutumaisuuden säilyttäminen	Kallioiden louhinnan estäminen. Metsä-Tuomelan jäteaseman sulkeminen.	
Kattavan ikärakenteen säilyttäminen	Uudisrakentaminen mahdollistettava.	
Leppälampi: noin 440 asukasta		
Eläminen ja liikkuminen on kylässä turvallista.		Ehdotetaan ja haetaan nopeusrajoituksen alentamista koko Korventien osalle 50 kh/h. Vaaditaan tienpidon tason parantamista.
	Laaditaan suunnitelma kevyen liikenteen väylän saamiseksi Korventien osalle. Esim. leventämällä Korventietä 2-3 metrillä kevyen liikenteen käytettäväksi.	Laaditaan suunnitelma kevyen liikenteen väylän saamiseksi Korventien osalle. Esim. leventämällä Korventietä 2-3 metrillä kevyen liikenteen käytettäväksi.
Lepsämä: noin 2100 asukasta		
	Kevyen liikenteen väylä Selintien, Kuonomäentien, Yli- Lepsämäntien ja Takkulantien alkuosiin.	Kevyen liikenteen väylä Selintien, Kuonomäentien, Yli- Lepsämäntien ja Takkulantien alkuosiin.
	Seurantalon pihaan pieni aidattu leikkipuisto.	

Kylät ja kyläsuunnitelmat

		Sivistystoimiala neuvottelee ja valmistelee asiaa yhdessä teknisen toimialan kanssa. Edellyttää varautumista talousarvion 2015-2017 laadinnassa.
	Koulun leikkelineiden ajanmukaistaminen.	
	Harmaat vedet voitava suodattaa maaperään pohjavesialueilla.	
	Jätevesiviemärin runkoputki jatkettava Lepsämäntien ja Selintien risteykseen.	
	Rinnekodin vedet johdettava uudella runkoputkella em. putkeen.	
	Lintumetsän uuden koulun aikaistaminen.	Sivistystoimiala ei esitä hanketta ajanjaksolla 2014-2018.
	Kunta	ELY
Metsäkyliä: noin 1050 asukasta		
Liikenneturvallisuuden lisääminen	Kunnan virkamiesten, päättäjien ja ELY-keskuksen huomion kiinnittäminen vakaviin turvallisuusriskeihin ja kunnossapidon puutteisiin. Toiveena esim. hidasteet, suojatiet, nopeusnäyttö	
	Kunnan ylläpitämät yksityistiet hoidettava kunnan toimesta.	
Ympäristöturvallisuuden lisääminen	Vesiosuuskuntaverkostot kunnan hoidettaviksi valtuustoaloitteen mukaisesti.	
Tietoliikenneyhteyksien parantaminen	Selvitetään valokuidun vetäminen esim. Mäyränkallion rakentamisen yhteydessä tai muut mahdollisuudet nopeampiin yhteyksiin	
Harrastusmahdollisuuksien lisääminen		
Nukari: noin 840 asukasta		

Maiseman ja ympäristön parantaminen	Aita koulun ja joen väliin. Kunnalta vähintään tarvikkeet, rakentaminen tarvittaessa talkoilla.	Aita on rakennettu kesällä 2013.
	Hyötyjätepisteen parantaminen, pahvikeräys, metallikeräys	
	Ympäristön siistiminen, kunnan hoidettavia alueita, talkoot mahdolliset	
	Arboretum - opastaulut ja istutuskartta näkyville - talkoot mahdolliset	
	Ulkoilupolun jatkaminen Myllysilältä Lemmensillalle	
		Pysäkkien korjaaminen/kokonaan uusiminen
	Romut pois pihoilta - kunnan siivous-/kunnostuskehutus	
Yhteisöllisyys, kokoontuminen	Jätevesiosuuskunnan viemärin kattavalle alueelle lisää rakennuslupia ja rakentamista.	
	Koulun tarpeiden ottaminen huomioon uuden päiväkodin suunnittelussa.	Päiväkodin hankesuunnitelmassa on otettu huomioon koulun tarpeet.
	Koulun oppilasmäärän pitäminen järkevänä suhteessa käytettäviin tiloihin.	Koulun oppilasmäärä ja tilat pidetään pidetään järkevässä suhteessa.
	Kunta	ELY
Palvelut	Leikkipuisto, joka olisi käytettävissä myös päiväsaikaan kotona oleville lapsille	Sivistystoimiala neuvottelee ja valmistelee asiaa yhdessä teknisen toimialan kanssa. Edellyttää varautumista talousarvion 2015-2017 laadinnassa.
	Karttoihin merkityt ratsastusreitit maastossa	
	Neuvola ja terveydenhoitopalvelut kylälle esim. terveydenhoitajan käynti kerran viikossa.	
Toimintaa eri ikäryhmille	Iltapäiväkerho	
	Nuorteniltojen aloittaminen uudestaan.	
		Pertuntien risteysalueen muuttaminen esim. kiertoliittymäksi.
		Kevyen liikenteen väylien rakentaminen

Kylät ja kyläsuunnitelmat

	Valaistuksen parantaminen	
	Nopeusrajoitusten laskeminen kyläalueella.	Nopeusrajoitusten laskeminen kyläalueella.
		Korotettu risteysalue Nukarintie- Nummenniityntie
	Kasvillisuuden karsiminen ja siistiminen tien läheisyydessä.	Kasvillisuuden karsiminen ja siistiminen tien läheisyydessä.
Palojoki: noin 940 asukasta		
Yhteisöllisen toiminnan kehittäminen	Taaborin alue käyttöön myös kylä tapahtumiin	Taaborin aluetta voidaan periaatteessa käyttää myös kyläjuhlien järjestämiseen. Tämä edellyttää tarkkaa sopimista siitä, mitkä alueet ovat käytössä ja miten roskat, siivoukset ym. tehtävät hoidetaan.
Esikoulu Palojolle	Keskustelu kunnan päättäjien kanssa	Toimenpiteelle ei ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014-2018. Esikoululaisten määrät tämän hetken tietojen mukaan 2015 14 oppilasta, 2016 10, 2017 4 ja 2018 9 oppilasta.
Perttula- Uotila- Numlahti noin 1400 asukasta		
Turvallisuus	Kouluteiden turvallisuuden parantaminen, valaistuksen lisääminen, aikataulut ja turvalliset liittymät, pyörätiet kouluille johtaville teille	
Ympäristö ja miljöö säilyttää maalaismaisema	Osayleiskaavassa jätettävä rakentamatta	
Uotilan kylän tunnettavuuden lisääminen		Uotilan rajoille kyltit
	Kunta	ELY

Röykkä noin 1800 asukasta		
Kylätalo=kylätila	Kunnalta lupa tilan käyttöön	
Kevyen liikenteen väylä	Röykästä ulospäin kevyen liikenteen väylä	
	Varo koululaisia - merkit ja vilkkuvat valot	
	Röykkä -Leppälampi välille vanhan junaradan pohjan raivaus kevyen liikenteen väyläksi	
Vireä liikekeskus		Hankotielle viitoitus Lopentien kohdalle
	Liikekeskuksen takana olevalle puistoksi kaavoitetulle alueelle polku, taukopaikka ja leikkivälineitä	
Maaseudun yksityisyys, vapaus ja rauhallisuus, tonttien koot riittävän isoja	Kaavoitus	
Uusikylä ja Savikko noin 260 asukasta		
Liikenneturvallisuus	Valaistus vaarallisimpiin paikkoihin - risteysiin ja Keikkumäkeen	
	Keikkumäentie -Kantatie 130 välinen tieosuus, Nummenniityntien loppupää - palautettava tien nimi Jussinkehätieksi, epäselvyys kiinteistöjen numeroinnissa, turvallisuustekijä hätätilanteissa	
Yhteisöllisyys	Tonttien koon kohtuullistaminen	
	7-veljeksien reitin laduttaminen	
Maisema ja ympäristö		Meluvalli moottoritien suuntaan teollisuusalueen kohdalle
Valkjärvi: noin 900 asukasta		
	Lähtelän uimapaikka ja venelaiturit Pro Valkjärvi hallintaan	
	Lähtelä liitetään Haaran vesiosuuskuntaan, kesävesi, rahoitus kunta	

Kylät ja kyläsuunnitelmat

	Kunta	ELY
	Koirien uimapaikka	
	Uimarannalle leikkiapaikka	
	Kuhakoskelle taulu alueen historiasta	
		Valkjärventien pientareiden leventäminen
		Aja hiljaa -kyltit Valkjärventien päihin
	Valkjärventien ja Lopentien varrelle kevyen liikenteen väylä -järven ympäri pyöräily	
		Suojatiekorokkeen korjaaminen
	vaiastus vaikjärventielle	
	Koulun kentän laajentaminen	Sivistystoimiala neuvottelee ja valmistele asiaa yhdessä teknisen toimialan kanssa. Edellyttää varautumista talousarvion 2015-2017 laadinnassa.

Kuntasuunnittelulautakunta	§ 125	21.11.2013
Kuntasuunnittelulautakunta	§ 26	18.03.2014
Tekninen lautakunta	§ 74	27.05.2014

KYLÄSUUNNITELMAT 2013

230/00.04.02/2012

KUNLA § 125

Nurmijärven kyläsuunnitelmien laatiminen perustuu vuonna 2012 käsitellyn valtuustoaloitteeseen, jossa esitettiin työryhmän perustamista laatimaan kylien kehittämissuunnitelmia. Työryhmä olisi koostunut ko. kylän toimijoista (yhdistykset ja asukkaat), luottamushenkilöistä ja virkamiehistä.

EMO ry:n kanssa neuvoteltiin Nurmijärven kyläsuunnitelmien laadinnasta osana Kotona kylässä –hanketta. Emo ry ryhtyi valtuustoaloitteeseen annetun vastauksen mukaan vetämään kyläsuunnitelmien laadintaprosessia vuoden 2013 alussa. Tavoitteena oli laatia asukaslähtöinen toiminnallinen kyläsuunnitelma kullekin mukaan ilmoittautuneelle kylälle. Kyläsuunnitelma on asukkaiden laatima kirjallinen dokumentti siitä, millainen tulevaisuus omalle kylälle tahdotaan ja millaisin keinoin tavoitteena olevaan tulevaisuuteen päästäisiin.

Kunnan virkamiesten roolina oli auttaa tarvittaessa tilastotiedon ja paikkatietoaineiston keräämisessä ja vastata tarvittaessa esille nousseisiin kysymyksiin. Myös osallistuminen tiedottamiseen ja siitä syntyviin kustannuksiin oli kunnan tehtävänä. Kunta tarjosi myös tilat kylien yhteisille työpajoille ja työpajoissa tarvittavat materiaalit ja kopiot. Virkamiehet eivät osallistuneet suunnitelmien laatimiseen.

Kyläsuunnitelman laatimista varten kukin kylä kokosi työryhmän, joka työsti suunnitelmaa yhteisissä ohjatuissa työpajoissa ja halutessaan itsenäisesti työpajojen välillä. Työryhmän vastuulla oli suunnitelman laatimisesta tiedottaminen kyläläisille.

Prosessi

Tammikuussa 2013 tiedotettiin kaikille avoimesta tilaisuudesta, jossa kerrottiin toiminnallisten kyläsuunnitelmien laatimisprosessista kevään 2013 aikana. Mukaan ilmoittautui 15 kylää.

Työpajoja pidettiin helmi- ja maaliskuussa 2013. Helmikuussa kylät jakoivat alueellaan kyselylomakkeita. Kyselyn tavoitteena oli selvittää kyläläisten näkemykset kylän nykytilanteesta ja kehittämistarpeista. Kyselyyn saatiin lähes 750 vastausta. Vastausten suppea yhteenveto on liitteenä.

Huhti-toukokuussa ja alkusyksystä kussakin kylässä kyläläiset pitivät kyläillan, jossa esiteltiin kyselyn tuloksia ko. kylän osalta sekä alustavaa kyläsuunnitelmaa. Kyläillan jälkeen pidettiin vielä yksi työpaja kesäkuussa kylille, joiden kyläilta oli pidetty keväällä ja lokakuussa työpaja syksyllä kyläillan pitäneille kylille.

Lokakuun lopussa 2013 pidettiin kyläsuunnitelmien julkistamistilaisuus, jossa kyläsuunnitelmat luovutettiin valtuuston puheenjohtajalle ja kunnanjohtajalle. Kyläsuunnitelmia valmistui 13 kappaletta. Kyläsuunnitelmat löytyvät kunnan kotisivuilta osoitteesta www.numijarvi.fi >Kuntatieto ja päätöksenteko > Tietoa kunnasta > Taajamat ja kylät > Kylien kehittämissuunnitelmat.

Kyläsuunnitelmien käsittely kunnassa

Kyläsuunnitelmista laaditaan yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi alkuvuodesta 2014 kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi kyläsuunnitelmat lähetetään toimialoille, keskushallintoon ja lautakunnille tiedoksi ja huomioon otettavaksi sekä mahdollisia toimenpiteitä varten. Lautakunnilta pyydetään perustellut vastaukset, miten kyläsuunnitelmissa esitetyt toimenpiteet, joihin kunnan toivotaan ryhtyvän, ovat otettavissa huomioon.

Lautakuntien vastauksista tehdään yhteenveto, joka tuodaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Lisäksi yhteenveto toimitetaan tiedoksi kyläsuunnitelmien laatijoille.

Kyläsuunnitelmien laatijat ovat pohtimassa mahdollisen Nurmijärven kylät –yhdistyksen perustamista. Em. yhdistys toimisi kylien yhteensuostana ja tahona keskusteluissa kunnan kanssa.

Esitys: Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi kyläsuunnitelmat ja niiden käsittelyn jatkossa.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.

KUNLA § 26

Kyläsuunnitelmien toimenpidetaulukossa kylät esittivät kylän kehittämisen tavoitteet lähivuosille. Lähtökohtana oli miettiä, mitä kyläläiset voivat itse tehdä kylänsä kehittämiseksi. Taulukossa piti kuvata tavoite, tavoitetta koskevan asian nykytila, tavoitetilaan pääsemiseksi tarpeelliset toimenpiteet, aikataulu ja toteutus sekä toteuttamisen vastuutaho.

Kyläsuunnitelmien tavoitteisiin pääsemiseksi tarvittavissa toimenpiteissä on esitetty asioita, joiden osalta toteuttaminen on selkeästi vastuutettu muille tahoille kuin kyläläisille. Useimmiten toteuttaminen on vastuutettu kunnalle tai ELY-keskukselle. Liitteenä olevaan listaan on kerätty pääosin kyläsuunnitelmissa kunnan tai ELY-keskuksen vastuulle osoitetut toimenpiteet.

Kyläsuunnitelmissa kunnan vastuulle osoitettujen toimenpiteiden osalta lautakuntien/keskushallinnon/Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tulee pohtia esitetyn toimenpiteen toteuttamismahdollisuuksia ja vastata päätösesityksessä oleviin kysymyksiin perusteluineen.

Vastauksista laaditaan yhteenveto, joka toimitetaan tiedoksi kuntasuunnittelulautakunnalle, kunnanhallitukselle ja valtuustolle.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen:

Yritysvaikutusten arviointi:

Ei edellytetä yritysvaikutusten arviointia.

Esitys:

1. Kuntasuunnittelulautakunta päättää merkitä tiedoksi ja esittää, että kunnanhallitus ja valtuusto merkitsevät tiedoksi kyläsuunnitelmissa kunnan ja ELY:n toteutusvastuulle osoitetut asiat.
2. Lisäksi kuntasuunnittelulautakunta lähettää kyläsuunnitelmat lautakunnille ja keskushallinnolle sekä Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle tiedoksi ja toimenpiteitä varten.

Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut/kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Seuraaviin kysymyksiin tulee toimittaa vastaukset perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Vastattavat kysymykset:

- Mitkä toimenpiteet voidaan toteuttaa heti nykyisen talousarvion puitteissa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamista voidaan kannustaa/edistää
  - esimerkiksi tekemällä esitys ELY-keskukselle tai muulle viranomaiselle, tällainen asia voi olla esimerkiksi nopeusrajoituksen alentaminen
  - neuvottelemalla muun viranomaistahon kanssa
  - laatimalla tarvittava suunnitelma?

- Minkä toimenpiteiden toteutus edellyttää niihin varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa?
- Minkä toimenpiteiden toteuttamiselle ei ole olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018?
- Teknisen lautakunnan tulee vastata kaikkiin liikenneturvallisuutta edistävien toimenpiteiden toteuttamisedellytyksiin riippumatta siitä, onko niiden toteuttaminen kunnan tai ELY-keskuksen vastuulla.

Lisätietoja: yleiskaavapäällikkö Anita Pihala, puh. 040 317 2045

Päätös: Esitys hyväksyttiin.
Päätökseen kuuluu liite nro 2.

TEKLA § 74 Tekniselle lautakunnalle kuuluviin toimenpide-esityksiin on vastattu erillisessä liitteessä.

Perustelut päätöksen taloudellisille vaikutuksille sekä vaikutukset ympäristöön ja ilmastonmuutokseen: ei taloudellisia tai ympäristövaikutuksia tässä vaiheessa.

Yritysvaikutusten arviointi: ei yritysvaikutuksia tässä vaiheessa.

Esitys: Tekninen lautakunta päättää toimittaa liitteen mukaiset vastaukset perusteluineen kuntasuunnittelulautakunnalle.

Lisätietoja: tekninen johtaja Ilkka Ruutu, puh. 040 317 2300

Päätös: Esitys hyväksyttiin.
Päätökseen kuuluu liite nro 11.

Kyläsuunnitelmat 2013 Teknisen lautakunnan vastaukset

Kuntasuunnittelulautakunta on lähettänyt kyläsuunnitelmat lautakunnille tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut / kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Vastaukset kysymyksiin tulee toimittaa perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Teknisen lautakunnan vastuualueeseen on tunnistettu seuraavat kyläsuunnitelmien toimenpiteet.

1. Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta kyläsuunnitelmissa on esitetty tie- ja liikenneturvallisuuden parantamista, kevyen liikenteen väylien rakentamista sekä tievalaistuksen parantamista. Joissakin kyläsuunnitelmissa on esitetty kiertoliittymän toteuttamista maanteiden liittymään, hidasteiden toteuttamista, nopeusrajoitusten alentamista, opastuksen ja viitoituksen parantamista, suojateiden merkitsemistä, nopeusnäyttötaulujen asentamisesta, kameravalvonnan käynnistämistä, läpiajokiellon tai raskaan liikenteen läpiajokiellon asettamista, näkemäraivauksia yms. Vielä on esitetty maantien 11325 Leppälammentien ja radan tasoristeyksen parantamista. Kaikissa kyläsuunnitelmissa ei ole tarkemmin yksilöity, onko edellä mainittuja toimenpiteitä esitetty valtion maanteille vai yksityisteille, joten vastineessa on oletettu, että esitykset koskevat lähinnä valtion maanteitä.

Teknisen lautakunnan vastaus

Valtion maanteiden nopeusrajoitusten muutoksista sekä liikennöintiin liittyvistä rajoituksista kuten esim. läpiajokiellon asettamisesta maanteille vastaa Nurmijärven kunnan alueella Uudenmaan ELY-keskus. Uudenmaan ELY-keskus vastaa myös maanteiden opastuksesta ja viitoituksesta sekä mm. suojateiden merkitsemisestä maanteille.

Uudenmaan ELY-keskus ei enää nykyisin merkitse maantielle suojatietä, jos suojatie johtaa ojaan. Toisin sanoen suojatien jatkeena tulee olla kevyen liikenteen väylä. Maantien nopeusrajoitus saa nykyisin olla enintään 50 km/h, jotta suojatie voitaisiin maantielle merkitä. Suojatietä ei myöskään nykyisin enää merkitä pelkästään ajoratamerkinnoin ja liikennemerkkein vaan suojatie tulee varustaa suojatiesaarekkeella, joka mahdollistaa maantien ylittämisen kahdessa osassa. Toisaalta Uudenmaan ELY-keskus ei alenna maanteiden nopeusrajoitusta 50 km/h pistemäisesti pelkästään suojatien merkitsemistä varten vaan tieympäristön pitää tukea alhaisempaa nopeusrajoitusta mm. siten, että ympärillä on tiivistä asutusta tai muita toimintoja, joista autoilijalle syntyy mielikuva siitä, että alueella saattaa olla kevyttä liikennettä. ELY katsoo, että maantien nopeusrajoituk-

Kyläsuunnitelmat 2013 Teknisen lautakunnan vastaukset

Kuntasuunnittelulautakunta on lähettänyt kyläsuunnitelmat lautakunnille tiedoksi ja toimenpiteitä varten. Kunkin tahon tulee tunnistaa ko. tahon vastuulle osoitetut / kuuluvat toimenpiteet kyläsuunnitelmista. Vastaukset kysymyksiin tulee toimittaa perusteluineen 30.5.2014 mennessä kuntasuunnittelulautakunnalle.

Teknisen lautakunnan vastuualueeseen on tunnistettu seuraavat kyläsuunnitelmien toimenpiteet.

1. Liikenneturvallisuus

Liikenneturvallisuuden näkökulmasta kyläsuunnitelmissa on esitetty tie- ja liikenneturvallisuuden parantamista, kevyen liikenteen väylien rakentamista sekä tievalaistuksen parantamista. Joissakin kyläsuunnitelmissa on esitetty kiertoliittymän toteuttamista maanteiden liittymään, hidasteiden toteuttamista, nopeusrajoitusten alentamista, opastuksen ja viitoituksen parantamista, suojateiden merkitsemistä, nopeusnäyttötaulujen asentamista, kameravalvonnan käynnistämistä, läpiajokiellon tai raskaan liikenteen läpiajokiellon asettamista, näkemäraivauksia yms. Vielä on esitetty maantien 11325 Leppälammentien ja radan tasoristeyksen parantamista. Kaikissa kyläsuunnitelmissa ei ole tarkemmin yksilöity, onko edellä mainittuja toimenpiteitä esitetty valtion maanteille vai yksityisteille, joten vastineessa on oletettu, että esitykset koskevat lähinnä valtion maanteitä.

Teknisen lautakunnan vastaus

Valtion maanteiden nopeusrajoitusten muutoksista sekä liikennöintiin liittyvistä rajoituksista kuten esim. läpiajokiellon asettamisesta maanteille vastaa Nurmijärven kunnan alueella Uudenmaan ELY-keskus. Uudenmaan ELY-keskus vastaa myös maanteiden opastuksesta ja viitoituksesta sekä mm. suojateiden merkitsemisestä maanteille.

Uudenmaan ELY-keskus ei enää nykyisin merkitse maantielle suojatietä, jos suojatie johtaa ojaan. Toisin sanoen suojatien jatkeena tulee olla kevyen liikenteen väylä. Maantien nopeusrajoitus saa nykyisin olla enintään 50 km/h, jotta suojatie voitaisiin maantielle merkitä. Suojatietä ei myöskään nykyisin enää merkitä pelkästään ajoratamerkinnöin ja liikennemerkein vaan suojatie tulee varustaa suojatiesaarekkeella, joka mahdollistaa maantien ylittämisen kahdessa osassa. Toisaalta Uudenmaan ELY-keskus ei alenna maanteiden nopeusrajoitusta 50 km/h pistemäisesti pelkästään suojatien merkitsemistä varten vaan tieympäristön pitää tukea alhaisempaa nopeusrajoitusta mm. siten, että ympärillä on tiivistä asutusta tai muita toimintoja, joista autoilijalle syntyy mielikuva siitä, että alueella saattaa olla kevyttä liikennettä. ELY katsoo, että maantien nopeusrajoituk-

sen kevyen liikenteen väylän toteuttamiseen ei Uudenmaan ELY-keskuksella ole tietävästi vielä rahaa varattuna.

Nurmijärven kunta on käynnistänyt kustannuksellaan maantien 1311 Rajamäentien kevyen liikenteen väylän, pituus 6 km, suunnittelun. Tiesuunnitelmassa esitetyn kevyen liikenteen väylän kustannusarvio on noin 3,4 milj. euroa, josta kunnan osuus on 2,92 milj. euroa. Tiesuunnitelma on nähtävillä 16.5.2014 asti, jonka jälkeen kunta antaa lausunnon tiesuunnitelmasta Uudenmaan ELY-keskukselle. Liikennevirasto hyväksynee tiesuunnitelman alkuvuodesta 2015. Kun tiesuunnitelma on vahvistettu Liikennevirastossa, kevyen liikenteen väylän rakennussuunnitelma on valmis ja hyväksytty Uudenmaan ELY-keskuksessa ja kunta ja Uudenmaan ELY-keskus ovat tehneet kevyen liikenteen väylästä toteuttamissopimuksen, voi kevyen liikenteen väylän rakentaminen alkaa. Rakentamisen arvioitu aloitusajankohta on keväällä 2015. Nykyrahoituksella kevyen liikenteen väylän rakentaminen kestää noin 6 vuotta.

Vastineessaan valtuustoaloitteeseen 10.10.2013 § 133 kunta on esittänyt, että mt1311 Rajamäentien kevyen liikenteen väylän suunnitelmien valmistuksen jälkeen käynnistettäisiin maantien 132 Lopentien kevyen liikenteen väylän suunnittelu vaiheittain. Nurmijärven kunnan ensisijaisena tavoitteena on toteuttaa vuoden 2010 liikenneturvallisuussuunnitelman mukaisesti päätaajamien väliset kevyen liikenteen yhteydet vuoteen 2025 mennessä. Näin ollen Nurmijärven kunta ei voi edistää lähes kaikissa kyläsuunnitelmissa esitettyjen kevyen liikenteen väylien toteuttamista aikavälillä 2014–2025.

Joidenkin pienten kohteiden toteuttaminen mm. liikenneturvallisuusmäärärahoista on tulevaisuudessa kuitenkin mahdollista. Nurmijärven kunta laatii parhaillaan kustannuksellaan maantien 11345 Lepsämäntien parantamissuunnitelmaa Lintuparventien, Perkauksentien-Jyrkänpellontien ja Takkulantien liittymissä. Lisäksi suunnitellaan maantien 1321 Raalantien parantamista Lehtorinteen liittymässä. Suunnitelmissa tullaan esittämään suojatiesaarekkeiden toteuttamista Lepsämäntielle ja Raalantielle edellä mainittuihin liittymiin. Lisäksi esitetään em. liittymien pysäkkijärjestelyjen ja kevyen liikenteen pysäkkiyhteyksien parantamista. Suunnittelutyön yhteydessä maantielle 11339 Takkulantielle esitetään kevyen liikenteen väylän toteuttamista välille Lepsämäntie-Huhkalantie. Lepsämäntien nopeusrajoitus alennetaan 50 km/h hankkeen toteuttamisen yhteydessä. Suunnittelutoimeksiantoon sisältyy myös kustannusarvion laatiminen; kustannusarvion perusteella hankkeiden toteuttamiseen varataan rahaa kunnan rakentamisohjelmaan. Suunnitelmat on tavoitteena toteuttaa maastoon aikavälillä 2015–2018, jos neuvottelut maanomistajien kanssa etenevät suotuisasti. Suunnittelutyön käynnistämistä on edistänyt henkilökuljetustarpeen väheneminen, kun suojatiesaarekkeet Lepsämäntielle ja Raalantielle on toteutettu.

Lisäksi Uudenmaan ELY-keskus laatii liikenneturvallisuuden parantamissuunnitelmaa Lepsämän koulun kohdalle. Alustavassa suunnitelmassa on esitetty korotetun suojatien toteuttamista maantielle 11345 Lepsämäntielle. Jos suunnittelutyö etenee odotetusti, saadaan korotettu suojatie toteutettua jo vuoden 2014 aikana siten, että valtion ja kunnan välinen kustannusjako hankkeessa on 50 % / 50 %.

Myös maanteiden valaistuksen parantaminen on mahdollista kunnan liikenneturvallisuuteen varatuista määrärahoista. Maanteiden varsille toteutetaan tievalaistus yleensä kevyen liikenteen väylän toteuttamisen yhteydessä. Nurmijärvellä on maanteitä, joille tulisi toteuttaa kevyen liikenteen väylä ennen vuotta 2025, mutta nykyrahoituksella se ei ole mahdollista. Näin ollen kyseisten maanteiden tievalaistusta voitaisiin vaiheittain parantaa liikenneturvallisuuteen varatuista määrärahoista. Tällaisia maanteitä ovat mm. mt1321 Perttulantie / Raalantie, mt11419 Kuonomäentie, mt11423 Nummelantie, mt11433 Järventaustantie, mt11427 Hongisojantien pohjoispää ja Metsäkyläntie.

Leppälammen kyläsuunnitelmassa on esitetty, että maantien 11436 ja Hanko-Hyvinkää radan tasoristeyksen turvallisuutta parannettaisiin toteuttamalla puolipuumilaitos tasoristeykseen. Tasoristeyksen parantamisesta laadittiin tarveselvitys vuonna 2009. Tarveselvityksen laatimisen jälkeen asia ei ole Uudenmaan ELY-keskuksessa edennyt. 25.4.2014 onnettomuustutkintakeskuksen edustaja tiedusteli hankkeen etenemisestä kunnasta. Kunnan edustaja kertoi, että koska radan ylittävä tie on valtion maantie, tulisi Uudenmaan ELY-keskuksen olla asiassa aloitteellinen. Onnettomuustutkintakeskuksen edustaja lupasi olla yhteydessä myös Uudenmaan ELY-keskukseen.

Toimenpiteet liikenneturvallisuushankkeissa

- Tekninen lautakunta lähettää kyläsuunnitelmat Uudenmaan ELY-keskukseen tiedoksi ja toimenpiteitä varten nopeusrajoitusten alentamiseen, opastuksen ja viitoituksen parantamiseen, suojateiden merkitsemiseen, nopeusnäyttötaulukojen asentamiseen, hidasteiden ja kiertoliittymän toteuttamiseen sekä läpiajokiellon tai raskaan liikenteen läpiajokiellon asettamiseen liittyen.
- Tekninen lautakunta edistää maantien 11436 ja Hanko-Hyvinkää radan tasoristeyksen turvallisuuden parantamista varaamalla rakentamisohjelmaan rahaa vuosille 2015–2018 tasoristeyksien turvallisuuden parantamiseen sekä kehottamalla Uudenmaan ELY-keskusta edistämään hanketta.
- Tekninen lautakunta ottaa joidenkin vilkasliikenteisten maanteiden, joiden KVL on alle 5 000 ajoneuvoa vuorokaudessa, valaistuksen parantamisen tulevien vuosien toteutusohjelmaan esim. liikenneturvallisuuteen varatuista määrärahoista vuodesta 2015 alkaen.

- Tekninen lautakunta edistää päätaajamien välisten kevyen liikenteen väylien toteuttamista sekä esittää Uudenmaan ELY-keskukselle, että se varaisi vuosille 2017–2022 rahaa kevyen liikenteen väylän suunnitteluun ja toteuttamiseen maantielle 132 Klaukkalantielle nykyisten kevyen liikenteen väylien välille.
- Tekninen lautakunta päättää, että Uotilan koulutielle tehdään liikennetutkimus, jonka avulla selvitetään, tuleeko Uotilan koulutielle toteuttaa hidaste Uotilan koulun kohdalle.
- Tekninen lautakunta päättää, että selvitetään mahdollisuus asettaa Vanhalle Perttulantielle läpiajokielto välille Perttulantie-Lopentie.
- Tekninen lautakunta esittää kyläsuunnitelman laatimiseen osallistuneille henkilöille, että he omalla esimerkillään edistäisivät liikenneturvallisuuden parantamista ja ottaisivat yhdeksi kylien kehittämistavoitteeksi ja kylien yhteiseksi asiaksi, että meidän kylällä noudatetaan liikennesääntöjä ja kunnioitetaan jalankulkijoita ja pyöräilijöitä.

2. Joukkoliikenne

Kyläsuunnitelmissa on esitetty joukkoliikenteeseen liittyen vähintään nykyisten vuorojen säilyttämistä, vuorojen lisäämistä yleensä sekä parempia joukkoliikenneyhteyksiä taajamien palveluiden äärelle.

Teknisen lautakunnan vastaus

Nurmijärven kunta ja Uudenmaan ELY-keskus kilpailuttavat vuoden 2014 aikana joukkoliikenteen järjestämisen Nurmijärvellä vuodesta 2015 eteenpäin. Tavoitteena on kehittää palvelutasoa sekä lipputuotteita, jotta joukkoliikenteen käyttö lisääntyisi entisestään.

3. Teiden kunnossapito

Järventausta:

Kyläsuunnitelmassa on esitetty Taipaleentiellä olevalle patovallin puolelle ojan kaivuuta estämään patovallista tulevien vesien valuminen Taipaleentielle.

Teknisen lautakunnan vastaus

Patovallin ja Taipaleentien välinen alue on liian kapea ojan kaivamiseen. Jotta oja voitaisiin rakentaa, pitäisi Taipaleentien linjausta muuttaa kauemmaksi patovallin kohdalta. Tielinjan muutos joudutaan toteuttamaan yksityisen maanomistajan alueella. Tielinjauksen siirrosta pitää laatia suunnitelma. Suunnitelmasta ja suunnitelman toteutuksesta vastaa tiekunta kustannuksellaan. Patovallin toimivuudesta vastaa vesiosuuskunta. Taipaleentie on yksityistie, josta vastaa tiekunta, jolla on hoitosopimus päivittäisestä hoidosta Nurmijärven kunnan kanssa. Hoitosopimus ei sisällä tierakenteiden korjauksia. Nurmijärven kunta ei voi hakea valtion avustuksia perusparannuksiin hoitamilleen yksityisteille vaan avustusta voi hakea vain tiekunta. Tästä syystä tiekunnat pitäisi saada toimiviksi.

Kiljava: *Teiden ojituksia.*

Teknisen lautakunnan vastaus

Teiden kuivatuksissa pyritään ensimmäisenä ojittamaan kaava-alueilla olevia ongelmakohtia, jonka jälkeen määrärahojen puitteissa tehdään muulla kunnan hoidossa oleville teille kuivatuksen parannustöitä.

Toimenpiteen toteuttaminen edellyttää varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa. Kehysvalmisteluussa määrärahaan ei ole varauduttu.

Suurin osa Kiljavan alueella olevasta tieverkostosta on ELY-keskuksen vastuulla. Kehysvalmistelussa määrärahaan ei ole varauduttu.

Metsäkylä:

Kunnan hoidossa olevien yksityisteiden peruskorjauksia.

Teknisen lautakunnan vastaus

Metsäkylän yksityisteistä vastaa tiekunta, jolla on Nurmijärven kunnan kanssa hoitosopimus päivittäisestä hoidosta. Hoitosopimus ei sisällä tierakenteiden korjauksia. Nurmijärven kunta ei voi hakea hoitamiensa yksityisteiden perusparannuksiin valtionavustuksia. Avustusta voi hakea ainoastaan tiekunta. Tästä syystä tiekunnat pitäisi saada toimiviksi.

Toimenpiteen toteuttaminen edellyttää varautumista talousarvion 2015 - 2017 laadinnassa, jotta tiekunnat saadaan toimiviksi.

4. Viher- ja liikunta-alueet

Herunen: *Alakylän alueelle kansalaisaloite leikkipaikan rakentamiseksi Taka-Herusen uimarannan hiekoitus 2014*

Teknisen lautakunnan vastaus

Tekninen lautakunta käsittelee leikkipaikka-aloitetta 28.11.2013 § 152. Tekninen lautakunta totesi tuolloin, ettei leikkikentän rakentamiselle Herusten eteläosaan ole tällä hetkellä edellytyksiä. Leikkikentän tarve Herusten eteläosiin on tiedostettu ja valmius rakentamiseen on heti kun keskeisiä puistoja saadaan kunnan omistukseen.

Hiekan lisäämisen tarve uimarannalle selvitetään ja hiekkaa lisätään tarvittaessa.

Lepsämä: *Seurantalon pihaan pieni aidattu leikkipuisto Koulun leikkitelineiden ajanmukaistaminen*

Teknisen lautakunnan vastaus

Piha-alueet ovat yksityisessä omistuksessa. Haja-asutusalueilla kyläyhteisöt ovat toteuttaneet leikkipaikkoja. Leikkipaikkojen ylläpito ja vastuut ovat kyläyhteisöillä (esim. Metsäkylä).

Leikkivälineet on asennettu pihalle koulun laajennuksen yhteydessä 2007–2008.

Nukari: *Ympäristön siistiminen
Ulkoilupolun jatkaminen Myllysilalta Lemmensillalle
Arboretum - opastaulu ja istutuskartta
Leikkipuisto, joka olisi käytettävissä myös päiväsaikaan kotona oleville lapsille.
Karttoihin merkityt ratsastusreitit maastossa*

Teknisen lautakunnan vastaus

Kunta suorittaa kuntopolun reunojen raivausta vuosina 2014–2015.

Ulkoilupolun jatkaminen Myllysilalta Lemmensillalle on haastava tehtävä. Pohjakartan mukaan kunnan maanomistus on kapeimmillaan kaksi metriä uomasta. Ranta on tulva-aluetta, jossa rakenteet ja murskekäytävät ovat alltiita tulvaveden ja jäämassojen vietäväksi.

Kohde suunnitellaan vuoden 2015 aikana. Asiantuntijana käytetään virtavesien hoitoyhdistyksen iktyonomi Olli Toivosta, joka johtaa Nukarin kutupaikkakunnostuksia. Mahdolliset rakentamistoimenpiteet esitetään liikunta-alueiden rakentamishjelmaan tuleville vuosille.

Arboretum - opastaulu ja istutuskartta toteutetaan vuonna 2015 yhteistyössä Hyrian kanssa.

Haja-asutusalueilla kyläyhteisöt ovat toteuttaneet ja leikkipaikkoja, ylläpito ja vastuut kyläyhteisöillä (esim. Palojoen Toivola)

Kunta omistaa joen rantoja, joille on toteutettu ulkoilureittejä ulkoilijoille, ratsastus on järjestyslain nojalla kielletty kuntopolulla ja muulla sen kaltaisella juoksuradalla, yleiseen käyttöön kunnostetulla ladulla ja urheilukentällä. Muuhun kuin ratsastukseen tarkoitetut ulkoilureitit eivät juuri sovellu ratsastukseen, koska hevosten kaviot rikkovat reitin pinnan.

Röykkä: *Liikekeskuksen takana olevalle puistoksi kaavoitetulle alueelle polku, taukopaikka ja leikkivälineitä*

Teknisen lautakunnan vastaus

Puistoalue ei ole kunnan omistuksessa.

Uusikylä ja Savikko:

7-veljeksien reitin laduttaminen

Teknisen lautakunnan vastaus

Yksityisen maille tehty reittitoimitus ei mahdollista reitin levitystä, Mutaanmäessä 7-veljeksien reitti kulkee osan matkaa Mutaanmäen latupohjilla.

Valkjärvi: *Lähtelän uimapaikka ja venelaiturit Pro Valkjärvi hallintaan.
Koirien uimapaikka, uimarannalle leikkipaikka
Kuhakoskelle taulu alueen historiasta*

Teknisen lautakunnan vastaus

Lähtelän uimapaikan ja venelaitureiden siirtäminen Pro Valkjärvi hallintaan selvitetään 2014–2015.

Valkjärvellä kehitetään lähivuosina Tiiran uimarantaa. Kun maakaupat alueella toteutuvat, niin uimaranta suunnitellaan ja alueelle sijoitetaan leikkikenttä. Sosiaalitilat valmistuvat alueelle vuonna 2014. Lähtelän uimapaikka on kyläläisten ja veneilijöiden käytössä ilman uimavalvontaa eikä sinne ole toteutettavissa koirien uimapaikkaa.

Kulttuuripalvelut ja museo selvittää Kuhakosken tauluasiasia ja toteutuksessa auttaa viher- ja liikunta-alueet

5. Jätehuolto

Herunen: *Selvitetään, voisiko alakylään kunnan omistamalle tontille lisätä jätteiden keräyspiste myös muille jätteille kuin paperille.*

Selvitetään, voisiko molempiin paikkoihin (yläkylä ja alakylä) lisätä myös pahvin keräyspiste.

Voisivatko koirien omistajat liimata tarralaput "voit jättää jätökset tähän" omiin roska-astioihin?

Teknisen lautakunnan vastaus

Tekninen lautakunta on käsitellyt asiaa 28.11.2013 § 152. Tekninen lautakunta päätti tuolloin, ettei Herusiin tässä vaiheessa perusteta kunnan toimesta uutta ekopistettä. Kuluttajapakkausten tuottajavastuu on laajentunut, ja pakkausten keräysverkosto on siirtymässä pakkausten tuottajien vastuulle. Lisäksi uuden ekopisteen perustaminen aiheuttaisi kunnalle kuluja, joihin ei ole tässä vaiheessa varattu määrärahoja.

Nurmijärven kunta on keväällä 2014 lähtenyt mukaan Koirankakkaroskis-kampanjaan painattamalla jäteastioihin liimattavia tarroja kuntalaisten käyttöön. Koirankakkaroskis-tarroja jaetaan kunnan toimipisteissä, ja tarroja voi myös tulostaa itse kampanjan kotisivuilta.

Kiljava: *Metsä-Tuomelan jäteaseman sulkeminen.
Kierrätyspiste yhteiselle/keskeiselle paikalle.
Tienvarsisiivouksen järjestäminen.*

Teknisen lautakunnan vastaus

Jäteaseman sulkemiselle ei ole edellytyksiä tällä hetkellä. Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa syntyvän ja siihen rinnastettavan jätteen jätehuolto. Nurmijärven kunta hoitaa lakisääteiset jätehuollon

tehtävät itsenäisesti, ja suurin osa jätteistä käsitellään, siirtokuormataan tai välivarastoidaan Metsä-Tuomelan jäteasemalla. Jäteasemalla on loppusijoitusalue (kaatopaikka), jota jätehuollon kehittämissuunnitelman ei enää laajenneta. Kun täyttötilavuus nykyisillä täyttöalueille loppuu, kunta liittyy johonkin alueelliseen jätelaitokseen jätehuollon palvelutehtävien hoitamiseksi.

Kierrätyspisteen sijoittamiselle ei ole edellytyksiä tällä hetkellä. Pakkausjätteen tuottajavastuu on uuden jätelain myötä laajentunut. Pakkausten tuottajalla on jätelain mukaan ensisijainen oikeus järjestää vastuulleen kuuluvien käytöstä poistettujen pakkausten jätehuolto. Tuottajayhteisöjen pakkausjätteiden vastaanottoverkoston tulee jätelain mukaan olla valmis 1.1.2016. Tätä ennen valmistuu myös pakkausjäteasetus, joka on valmisteltavana ympäristöministeriössä. Kunta voi osana järjestämäänsä jätehuoltoa täydentää yhteistoiminnassa tuottajan kanssa käytöstä poistettujen pakkausten kuljetusta ja vastaanottoa siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Tuottajayhteisöjen esittämä keräyspaikkojen määrä tai sijainti Nurmijärvellä ei ole vielä tiedossa, joten kunta ei ole vielä päättänyt, tarvitaanko kunnan alueella kunnan järjestämää, täydentävää keräystä. Asiasta voidaan päättää, kun pakkausjäteasetuksen vaatimukset ja tuottajien keräyspisteverkosto ovat tiedossa (v. 2015–2016).

Nurmijärven kunta tukee yleisten alueiden talkoosiivousta järjestämällä asukkaille jättesäkkejä ja kerättyjen jätteiden kuljetuksen keväisin huhtitoukokuun vaihteessa. Siivoustalkoista tiedotetaan paikallislehdessä kulluttamalla sekä kunnan kotisivuilla

Nukari: *Hyötyjättepisteen parantaminen: pahvikeräys ja metallikeräys olemassa olevaan ekopisteeseen. (kts. vastaus edellä)*

6. Toimitilat

Perttula-Numlahti-Uotila:

Päiväkoti ja koulu

Teknisen lautakunnan vastaus

Perttulan päiväkoti alkaa olla peruskorjauksessa ja huomioidaan investointiesityksissä.

Uotilan kouluun on valmistunut esiopetustilat huhtikuussa 2014. Koulurakennus on näin saatu entistä tehokkaampaan käyttöön.

Röykkä: Kylätalo

Kunnan investointivarat eivät riitä kylä- tai monitoimitalojen rakentamiseen. Kyläläisten toivotaan käyttävän mahdollisuuksien mukaan lähialueilla olevia kunnan kouluja tai päiväkoteja tilaisuuksissaan. (Viite tekla 29.8.2013 § 97).

Uusikylä-Savikko ja Karhunkorpi-Raala

Karhunkorven koulun säilyttäminen ja remontoiminen ajanmukaiseksi, koulun riittävä laajennus

Teknisen lautakunnan vastaus

Karhunkorven koulun laajennus ja peruskorjaus on kunnan investointiohjelmassa. Arkkitehti on aloittanut työt huhtikuussa 2014.

Valkjärvi: Koulun kentän laajentaminen viereiselle peltokaistaleelle

Teknisen lautakunnan vastaus

Koulun kentän viereinen peltoalue on yksityisomistuksessa. Kentän laajentaminen edellyttää maanhankintaa.

Herunen: Monitoimitalo

Teknisen lautakunnan vastaus

Kunnan investointivarat eivät riitä kylä- tai monitoimitalojen rakentamiseen. Kylälaisten toivotaan käyttävän mahdollisuuksien mukaan lähialueilla olevia kunnan kouluja tai päiväkotia tilaisuuksissaan (viite tekla 29.8.2013 § 97).

Lepsämä: Koulun leikkilinjoiden ajanmukaistaminen, Lintumetsän uuden koulun aikaistaminen

Teknisen lautakunnan vastaus

Tilakeskuksella on käytössä vuosittain määräraha päiväkotien ja koulujen leikkivälineiden kunnostamiseen ja uusimiseen. Esitys huomioidaan vuosittaisessa työsuunnittelussa.

Lintumetsän uusi koulu ei ole osa kunnan palveluverkkosuunnitelmaa eikä taloussuunnitelmaa. Lintumetsän uuden koulun rakentamiseen ei ryhdytä lähivuosina.

Nukari: Aita koulun ja joen väliin, koulun tarpeiden huomioiminen uuden päiväkodin suunnittelussa

Teknisen lautakunnan vastaus

Kesällä 2013 rakennettiin aita koulujen väliin parantamaan turvallisuutta. Piha-alueita on tarkoitus kehittää lisää määrärahojen puitteissa käytettävyyden ja turvallisuuden parantamiseksi.

Tammentuvan uusi päiväkotito on osa investointiohjelmasta. Päiväkotito rakennetaan monikäyttöiseksi ja parannetaan siten koko koulu- ja päiväkotikonaisuuden harrastustoiminta- ja kokoontumiskäyttöä. Päiväkodin hankesuunnitelmaan on esitetty myös koulun tiloja.

7. Vesihuolto

Herunen: Vesi- ja viemäriverkostojen täydentäminen

Lepsämä: Jätevesiviemärin runkoputki jatkettava Lepsämäntien ja Selintien risteykseen.

Metsäkylä: Vesiosuuskuntaverkostot kunnan hoidettaviksi valtuustoaloitteen mukaisesti.

Palojoki: Kuntastrategiaan toivotaan muutosta ja vesi- ja viemäriverkoston toteutumista kunnan vesilaitoksen tai vastaavan kunnan takaaman yhtymän toimesta.

Valkjärvi: Lähtelä liitetään Haaran vesiosuuskuntaan, kesävesi, rahoitus kunta

Teknisen lautakunnan vastaus

Vesihuollon järjestämisvastuu määritetään vesihuoltolaissa. Kunta vastaa vesihuollon kehittämistä koko kunnan alueella. Vesihuoltolaitos vastaa vesihuollon järjestämisestä oman toiminta-alueensa sisällä. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen määrittää kunta. Nurmijärven Veden toiminta-alue kattaa tällä hetkellä kunnan asemakaavoitetut alueet. Nurmijärven Veden toiminta rahoitetaan kokonaan asiakkailta perityillä maksuilla.

Nurmijärven kunnassa on aiemmin hyväksytty haja-asutusalueen vesihuollon kehittämisen periaatteet (KV 25.10.2000 § 96, 16.11.2005 § 123 ja 26.5.2010 § 39), joiden mukaan vesiosuuskunnat vastaavat asemakaava-alueen ulkopuolella alueidensa vesihuollon järjestämisestä. Kunta tukee vesiosuuskuntien perustamista.

Nurmijärven kunta on käynnistänyt vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittämisen. Työtä tullaan tekemään vuorovaikutuksessa myös vesiosuuskuntien kanssa. Työn aikana tullaan selvittämään vesihuollon järjestämisen kriteerejä kunnan eri alueilla sekä tulevaisuuden toimintamalleja.

Vesihuoltolaissa on sanottu, että vesilaitoksella tulee olla taloudelliset edellytykset huolehtia toiminta-alueensa vesihuollosta. Nurmijärven Vesi osallistuu vesihuollon kehittämissuunnitelman laadintaan ja tutkii, miten toiminta-alueen laajentaminen vaikuttaa vesimaksujen suuruuteen. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa lasketaan mm. kuinka paljon veden ja jäteveden käyttö- ja perusmaksuja jouduttaisiin nostamaan, jos vesilaitoksen toiminta-alue laajennetaan asemakaava-alueiden ulkopuolelle. Lisäksi lasketaan, kuinka suuri liittymismaksu jouduttaisiin määräämään asemakaava-alueen ulkopuolelle.

Herusten osalta voidaan todeta, että Herustenjärvien alueelle, joka on pääosin loma-asutusaluetta, järjestetään asukastilaisuus mahdollisesta vesihuoltoverkoston rakentamisesta osuuskuntaperiaatteella vuoden 2014 aikana. Huomioitavaa on, että Uudenmaan ELY-keskus ei avusta loma-asutuksen vesihuollon rakentamista. Nurmijärven Vesi vastaa verkostojen täydentämisestä toiminta-alueellaan.

Lepsämän runkoviemärin jatkamiselle on kaksi vaihtoehtoa. 1) Alueen asukkaat muodostavat vesiosuuskunnan. Voimassa olevassa vesihuollon

kehittämissuunnitelmassa Lepsämän alue kuuluu niihin vesihuollon kehittämisaalueisiin, joille on suositeltu vesiosuuskunnan perustamista. Kunta voi tukea verovaroista vesiosuuskunnan toimintaa alla mainituin periaattein. 2) Kunta määrittää Lepsämän alueen vesilaitoksen toiminta-alueeksi vesihuollon kehittämissuunnitelman päivytyksen jälkeen ja määrittää toiminta-alueen laajentumiselle tavoiteaikataulun. Huomioitavaa on, että tällöin kaikille toiminta-alueen asukkaille tulee liittymisvelvollisuus vesihuoltolaitoksen asiakkaaksi ja runkoviemärin rakentaminen katetaan veden ja jäteveden käyttömaksuilla sekä liittymismaksutuloilla. Huomioitavaa on, että hallituksen esityksessä uudeksi vesihuoltolaiksi liittymisvelvollisuuteen ei esitetä muutoksia tilastollisen taajaman alueilla.

Kunta kannustaa jo nykyisin vesiosuuskuntien perustamiseen. Kunta antaa asiantuntija-apua ja suunnitteluttua kustannuksellaan vesihuoltoverkostot yhteistyössä vesiosuuskunnan kanssa. Lisäksi kunta tukee vesiosuuskuntien toimintaa takaamalla vesiosuuskuntien lainoja tietyin ehdoin ja avustamalla erilaisten avustusten ja lupien hakemisessa. Osuuskunnille on järjestetty mm. kirjanpitoon ja varallaoloon liittyvää koulutusta. Vesiosuuskuntia auttamassa em. asioissa on kunnan hankekoordinaattori. Lisäksi kuntaa tukee vesiosuuskuntia vesihuollon rakentamisessa myöntämällä avustuksen, joka nykyisin on 310 € / liittyvä kiinteistö.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman yhteydessä tutkitaan onko olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 – 2018 sekä selvitetään vesihuollon eri toteuttamismallien kustannuksia.

Mahdollisiin vesihuollon suunnitelmiin ja avustuksiin varauduttava talousarvion 2015–2017 laadinnassa.

Lepsämä: *Rinnekodin vedet johdettava uudella runkoputkella em. putkeen*

Teknisen lautakunnan vastaus

Rinnekodilla on oma jätevedenpuhdistamo ja jätevesilietteen kompostointialue, joilla on toistaiseksi voimassa oleva, Uudenmaan ympäristökeskuksen 22.9.2004 myöntämä ympäristölupa Nro YS 2063. Lupa koskee jätevedenpuhdistamon käyttöä ja puhdistettujen jätevesien johtamista Lakis-tonjokeen sekä jätevesilietteen käsittelyä kompostoimalla.

Rinnekoti-Säätiö hakee parasta aikaa ympäristölupamääräysten tarkistusta (Dnro ESAVI/186/04.08/2012). Asia on kuulutettu 27.1.-26.2.2014 ja asiakirjat ovat olleet nähtävillä Nurmijärven kunnanvirastossa. Rinnekoti-Säätiö hakee nykyisten lupaehtorajojen pitämistä voimassa. Puhdistamon ja kompostointialueen toiminta on hakemuksen mukaan tarkoitus lakkauttaa, kun liittyminen kunnalliseen viemäriverkkoon tulee mahdolliseksi arviolta vuoden 2020 vaiheilla. Ympäristöluvan tarkistukselle haetaan voimassaoloaikaa vuoteen 2022 saakka.

Espoon vesihuollon kehittämissuunnitelmassa 2013 - 2022 Rinnekoti-Säätiön alue on määritetty vesihuollon kehittämisalueeksi -2022. Tämän alueen määrittäminen kuuluu seuraavasti: "Taajama- tai haja-asutustyyppinen alue, jonne talousveden jakelu- ja jätevesiviemäriverkostoja laajennetaan vuoteen 2022 mennessä. Vesihuoltoverkoston laajentaminen perustuu vesihuollon tarpeeseen, joista tärkeimmät ovat suurehkon asukasjoukon terve, terveys- ja/tai ympäristösyöt."

Nurmijärven osalta verkoston mahdollinen ulottaminen Rinnekoti-Säätiön läheisyyteen määritetään vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitystyön yhteydessä.

Rinnekoti-Säätiö on yksityinen toimija, joka sijaitsee Espoon kaupungin alueella. Nurmijärven kunta ei voi painostaa säätiötä liittymään verkostoon.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman yhteydessä tutkitaan onko olemassa toteuttamisedellytyksiä ajanjaksolla 2014 - 2018 ja voidaanko toimenpiteen toteuttamista kannustaa/edistää?

8. Tietoliikenneyhteydet

Metsäkylä: *Selvitetään valokuidun vetäminen esim. Mäyränkallion rakentamisen yhteydessä tai muut mahdollisuudet nopeampiin yhteyksiin.*

Teknisen lautakunnan vastaus

Nurmijärvellä valokuituverkkojen rakentamisesta kuluttajille vastaa alueella toimivat operaattorit. Suuret teleoperaattorit tulevat oman ilmoituksensa mukaan panostamaan tulevaisuudessa haja-asutusalueilla langattomiin yhteyksiin (800 megahertsin LTE-verkko) kiinteitä verkkoja enemmän. Asukkaat voivat perustaa myös kuituosuuskunnan valokuituverkoston suunnittelua ja rakentamista varten. Nurmijärven kunta on hyväksynyt valokuituverkon tukemisen periaatteet kuituosuuskunnille KV 22.4.2013 § 71, jonka mukaan kunta voi tietyin edellytyksin myöntää rakennusaikaisen takauksen kuituosuuskunnan lainalle.

Lähettäjä: [Reijonen Tapio](#)
Vastaanottaja: [Jonna Kurttu](#)
Kopio: [Koskiluoma-Heino Tanja](#)
Aihe: Kyläsuunnitelmat, Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen lausunto
Päivämäärä: 10. kesäkuuta 2014 17:13:50

Nurmijärven kunnalla

Lausunto kyläsuunnitelmista

Pahoittelen, että lausuntomme asiasta on hieman myöhässä.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus lausuu asiasta:

Kyläsuunnitelmat antavat kylien historiasta, toiminnasta ja ominaispiirteistä paljon mielenkiintoista tietoa. Ympäristökeskus pitää erittäin tervetulleena tämän kaltaista kylien kehittämistoimintaa.

Kyläsuunnitelmissa ei ole esitetty Keski-Uudenmaan ympäristökeskukseen suoraan kohdistuvia toimenpiteitä. Seuraavassa joitakin asioita jotka sivuavat meitä:

- Useissa kyläsuunnitelmissa mainitaan vesiosuuskuntien selvittämisestä ja perustamisesta (mm. Kiljava). Ympäristökeskus on asiassa lausunnonantaja. Hankkeiden toteuttamisessa kannatta ymmärtääksemme ensimmäiseksi olla yhteydessä kunnan hankekoordinaattori Hanna Niemeen.
- Useissa kyläsuunnitelmissa mainitaan jätehuollon kehittäminen. Ympäristökeskus toimii jätehuollon valvovana viranomaisena. Kyläsuunnitelmissa esitettyjen parannusten osalta asiasta (mm. hyötyjätepiisteet) kannattanee olla ensin yhteydessä kunnan tekniseen keskuksen.
- Kiljavan kyläsuunnitelmassa on esitetty harvinaisten kasvien tunnistamista, säilyttämistä ja ennallistamista. Tarvetta ei ole yksilöity tarkemmin, mutta ympäristökeskus pyrkii tarjoamaan työhön tarvittaessa asiantuntija-apua työhön.
- Lepsämän kyläsuunnitelmassa on esitetty että harmaat jätevedet tulisi pohjavesialueen suoja-alueella voida imeyttää maahan. Tällainen maahan imeyttäminen pohjavesialueella on kunnan ympäristönsuojelumääräyksissä (kunnanvaltuusto 20.6.2012 § 63) kielletty, mutta siihen voi tapauskohtaisesti hakea poikkeusta Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnalta (Nurmijärven kunnan ympäristönsuojelumääräykset § 25).
- Valkjärven kyläsuunnitelmassa on esitetty kosteikkojen rakentamista laskuojien päihin. Asiaa käsitellään parhaillaan kunnan laadittavana olevassa Klaukkalan hulevesisuunnitelmassa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus toimii asiassa yhteistyössä Nurmijärven kunnan kanssa ja pyrkii edistämään suunnittelua ja sen toimenpiteiden toteutumista.
- Röykän kyläsuunnitelmassa on esitetty ympäristökeskuksen siirtymistä Röykän sairaalan tiloihin. Tällä tarkoitettaneen Nurmijärven omaa ympäristötointa? Mikäli tämä tarkoittaa Keski-Uudenmaan ympäristökeskusta toteamme, että ympäristökeskuksen isäntäkunta on Tuusula eikä tämän kaltaisia suunnitelmia ole tiedossamme.

Tuusulassa 10.6.2014

Tapio Reijonen
ympäristönsuojelupäällikkö
Keski-Uudenmaan ympäristökeskus
puh 040 314 4727
tapio.reijonen@tuusula.fi